

૬૪	છેલ્લી	જમાવ્યા	જમાવ્યા
૬૫	૬	લોગાથી	લોગાથી
૬૫	૧૦	જમ	જળ
૬૫	૨૦	અપરો	અપરો
૬૭	૧૦	ઉપરો	ઉપરો
૬૭	૧૬	મબના	મબનો
૬૮	૧૮	પામરી	પામરી
૬૯	૮	તરે	તારે
૭૩	૧૪	મ.મગો	મ.મગો
૭૪	૨	મીટુમનિ	મીટુમનિ
૭૭	૨૧	દયા	દીપો
૮૮	૧૧	દડ	દડ
૮૮	૨	દડ	દડ
૮૯	૧૫	ધન	ધન
૮૯	૧૬	ધન	ધન
૮૯	૩	ધન	ધન
૮૭	૪	ધન	ધન
૮૭	૧૪	ધન	ધન
૮૯	૧૭	ધન	ધન
૮૯	૨૬	ધન	ધન

૯૪	૨૩	દેવ	દેવે
૯૫	૩	વરતાં	વરતારી
૯૫	૯	આકુશ	અ'કુશ
૯૫	૧૯	જોવ	જોવે
૯૮	૧૪	આણ્યા લવ	આણ્યો લેવે
૧૦૦	૯	વધિરણુ	વહીરણુ
૧૦૦	૧૬	માહિણ	માહિણ
૧૦૪	૧૯	લીરાવ	લિરાવે
૧૦૬	૧	પસડા	પંશડા
૧૦૬	૨૦	કહ	કહે
૧૧૦	૧	દીસ	દીસે
૧૧૨	૬	ખયાવ	ખયાવે
૧૧૬	૫	ભોગવ	ભોગવે
૧૨૦	૧૬	ભોગવ	ભોગવે
૧૨૧	૪	મહામન	મહામત
૧૨૨	૩	ભોગવ	ભોગવે
"	૧૪	બધારો	બઝારો
"	૨૩	પુછાવ	પુછાવે
"	૨૩	ગૃહસ્થરી	ગૃહસ્થની
૧૨૪	૬૦	પુરૂપે	પરૂપે

૧૨૩	૭	અજાચાર	અજાચાર
૧૨૪	૧૮	ખેટી	ખેટી
૧૨૬	૧૯	હીતુરા	શીતુરા
૧૨૭	૧	૧૩૭	૧૨૭
"	૧૩	અપશરા	અપાશરા
૧૩૩	ઉડ્ડી	ચપે	ચાપે
૧૩૬	૧૯	કરોની	કરોની
૧૪૪	૧	પત્ર	પાત્ર

દોહરો.

ભવ ભમણકો ટાલવા, પંથ શોધે સખ કોય,
(પણ) હે પ્રભુ તેરા પંથકો, સમજ્યા વીન શું હોય.

વાંચકજનને આ ઉપરનો દોહરો વાંચીને સાધારણ રીતે જણાસા અથવા વિચાર થાય કે “તેરા પંથ” કે જેને ખાસ સમજવાની જાગૃત આ દોહરામાં લખવામાં આવી છે, તે શું છે ?

તેરા પંથ એટલે શું તે ખાસ સમજવાની મૂળ અગત્યતા હોવાથી અત્રે તેનો ખુલાસો નીચે મુજબ આપવામાં આવે છે:

પાંચ મહાવ્રત. પાંચ સમિતિ અને ત્રણ શુદ્ધિ આ તેર જોલ શ્રી પ્રભુજીએ પ્રરૂપ્યા છે તે જઘા પરિપૂર્ણ રીતે પાળે અથવા તેનું મનન કરે તે જ તેરા પંથ. એ તેરા પંથ શબ્દ હિંદુસ્તાની ભાષાનો છે કે જેને શુજરાતી ભાષામાં તેરા એટલે તમારા કહેવાય છે એટલે હે પ્રભુ ! આ પંથ તમારો છે મારું કાંઈ નથી. આપની આજ્ઞામાં ચાલે તે આપનો પંથ એટલે તે તેરા પંથ. આ શબ્દ નિષ્પક્ષપાતીઓને માટે વિશ્વ શ્રેયી છે. પ્રભુના નામનો પંથ આના ઉપર ‘કોઈનું’ મારાપણું કે વડાપણું નથી. વિશ્વવ્યાપી દ્રષ્ટિથી જોતાં તેરા પંથ એટલે તમારો પંથ એ નામ જે આપવામાં આવેલ છે તે યોગ્ય અને જંધ નેસ્ટું હોવાથી દરેક પ્રકારે વ્યાજબી ગણાય.

ઉપર જણાવેલાં પાંચ મહાવ્રત કયાં કયાં! તે કહે
 છે. ૧ દિંસા ૨ બૂક ૩ ચોરી ૪ મૈથુન ૫ પરિમલ.
 આ પાંચને ત્યાગ કરવા તેનું નામ પાંચ મહાવ્રત
 અંગીકાર કરેલાં કહેવાય.

પ્રથમ મહાવ્રતમાં અહિંસા પરમોદ્યમ છે.

જેન સાધુને દિંસાના ત્યાગ સમયે પ્રકારે એટલે ત્રણ
 કરણ અને ત્રણ ભેગથી (નવ કોટિએ) જાવજીવ મુખીના
 ત્યાગ હોય છે.

પ્રશ્ના—નવ કોટિએ પચ્ચભાજ્ય કેવી રીતે થાય?
 ઉત્તર—૧ ને ૩ નદિ, બીજા પાને કરાવે નદિ.
 ૧૦૦ નાવ અનુમેદે નદિ એટલે માફ સમજો
 ૧૦૬ ના ત્રણ નામ કરવાનાં છે.

મન જયન અને કયા અવ ત્રણનું નામ લે. ૩.
 બીજા પાને ૩૧૧ ત્રણ ત્રણ કરવા મળવાથી કુર્ષિ
 નવ ૧ ના પચ્ચભાજ્ય રીતે મુજબ થ. ૧ =

૧. ૧૦૦ ના દિવા અને કરી કરે નદિ. ૧૦.
 ૧. ૧૦૦ ના ૧૦૦ ના અને કરી કરાવે નદિ. ૧૦
 ૧. ૧૦૦ ના દિવા અને કરી અનુમેદે નદિ.
 = ૧૦૦ ના ૧૦૦ ના.

આ ત્રણ કરણ વચનનાં થયાં.

- (૩) છકાય, જીવની હિંસા કાયાએ કરી કરે નહિ,
છકાય જીવની હિંસા કાયાએ કરી કરાવે નહિ,
છકાય જીવની હિંસા કાયાએ કરી અનુમોદે
નહિ આત્રણ કરણ કાયાનાં થયાં.

મન, વચન, અને કાયાના મળી નવ ક્રોડિએ જીવ
હિંસા કરવાના ત્યાગ થયા.

પ્રશ્ન:—જીવ કેટલા પ્રકારના છે ?

ઉત્તર:—છ પ્રકારના છે. તેનાં નામ: પૃથ્વીકાય,
અપકાય, તેજિકાય, વાયુકાય. વનસ્પતિકાય,
અને ત્રસકાય.

૧ પ્રશ્ન:—પૃથ્વીકાય કેને કહેવાય ?

ઉત્તર:—જમીન ખોદેલી માટી, હીરા, માણેક, રત્ન
ગેરૂ, ગોપીચંદન, મુરઠહિંગુલ, હડતાલ વગેરેને

૨ પ્રશ્ન:—અપકાય કેને કહેવાય ?

ઉત્તર:—કુષા, તળાવ, વાવ, વગેરેનું પાણી

૩ પ્રશ્ન:—તેજિકાય કેને કહેવાય ?

ઉત્તર:—અગ્નિ, દેવતા વગેરેને.

૪ પ્રશ્ન:—વાયુકાય કેને કહેવાય ?

ઉત્તર:—હવાને.

૫ પ્રશ્ન:—વનસ્પતિકાય કેને કહેવાય ?

ઉત્તરે:—ઝાડ, પાન, ફુલ, ફળ, લીલોત્રી વગેરેને

૬ પ્રશ્ન:—તસકાય કોને કહેવાય ?

ઉત્તરે:—ઠીકા, માખી, મચ્છર; ગાય, બેંસ, વઢ

પક્ષી, શી, પુરુષ, વગેરે દ્વાલતા ચાલતા હવે

સાધુને છકાય હવની હિંસા નહિ કરવાનાં પચ્ચખા
સર્વ પ્રકારે છે. જે દિવસથી તેઓએ છકાય હવની હિંસા
નહિ કરવાનાં પચ્ચખાજી કયાં ત્યારથી તેઓ અભયદાર
થયા એટલે બધા હવેને પેનાના આત્મવત્ તેખી તેને
બધ ઉપાલવવાના કાષંગી નિમન થયા, શુભમંદ્ર
સ્ત્રમા પગ કશું છે કે સધુ છકાયના હવેના પિત્ર
સમાન છે અને છકાય પુત્ર સમાન છે.

પ્રશ્ન:—પરેન્દ્રિય હવને શાના થની દોષ અને

એન્દ્રિય ખાદિ અનંત હવેનું બલિાન

અ.પત્ર પાત્ર દોષ તે તેમાં માધુ ધર્મ

૧૦૫ પ્રશ્ન શી કે નહિ ?

ઉત્તરે:—પાપ પેનિય. નીકપત્ર ૧૫૫ હિંયા

થતી હેય ને કામમ. મધુને અદેશ અદવ:

દરેક. અપેશ ૧૧૧ અ નહિ કાજી કે નેભા

૧૧૫ હવન વિન સમન છે અને નેનને

૧૧૫ પુત્ર સમન છે અને મધુનું દિનું

અ વિન વિન પત્ર ને ૧૧૫ ૧૧૫ ૧૧૫

૧૧૫ દિન ના મધુ ના ૧૧૫ ૧૧૫ ૧૧૫

૧૧૫ ૧૧૫ હેય ને ૧૧૫ ૧૧૫ ૧૧૫

એવા પ્રકારનો ઉપદેશ ન જ આપી શકે.
માટે શુદ્ધ આચાર વિચારવાળા જૈન સાધુને
એવા પ્રકારનો ઉપદેશ આપવો છાજેજ નહિ.

પ્રશ્ન:—કાંઈ એમ કહે કે એકેન્દ્રિયની અપેક્ષાએ
પંચેન્દ્રિયની પુન્યાઈ અનંતગણી વધારે છે
તો પછી પંચેન્દ્રિયના પોષણ માટે એકેન્દ્રિયની
હિંસા થાય તે કાર્યમાં સાધુ ધર્મ પ્રરૂપે
તો શું વાંધો?

ઉત્તર:—એકેન્દ્રિય અને પંચેન્દ્રિયની પુન્યાઈમાં
અનંત ગણો ફેર છે તે તેની ઇન્દ્રિઓની
અપેક્ષા એ છે પરંતુ અસંખ્યાત પ્રદેશીજીવ
જેવો મનુષ્યમાં છે તેવો જ ફીડીમાં છે અને
તેવો જ એકેન્દ્રિયમાં છે અને વેદના
પણ જેવી મનુષ્યને મારવાથી થાય છે
તેવીજ ફીડીને થાય છે અને તેવી જ એકે-
ન્દ્રિય વગેરે જીવોને થાય છે.

વેદના એકેન્દ્રિયથી માંડી પંચેન્દ્રિય જીવોને સરખી
થાય. છે તે બાબતનો સૂત્રનો દાખલો કહે છે.

શ્રી આચારજી સૂત્રના પહેલા અધ્યયનના બીજા
ઉદ્દેશમાં શ્રી ગોત્રમસ્વામીએ શ્રીમદ્વાપીર ભગવાનને
પૂછ્યું છે કે હે પ્રભુ! પૃથ્વીકાય જીવને આંખ, કાન,
નાક, મોઢું કાંઈ નથી તેમજ મુખદુઃખનું જ્ઞાન પણ
નથી ત્યારે એ જીવોને વેદના ચી રીતે થતી હશે ?

વળી સાધુનું નામ છ કાયના પ્રતિપાળ છે તો પછી એકેન્દ્રિય મારી પંચેન્દ્રિયને પોષવામાં પુન્ય છે એવી પ્રરૂપણા કરવાથી છ કાય જીવના પ્રતિપાળનો જે દાવો ધરાવે છે તે ખોટો થઈ જાય છે. પછી તો તેનું નામ ફક્ત પંચેન્દ્રિય પ્રતિપાળ છે એમ કહેવાય અને છ કાય પ્રતિપાળનો જે દાવો છે તે રાખી શકે જ નહિ. તેમને છ કાય પ્રતિપાળનો દાવો ખરી રીતે રાખવો જ હોય તો કોઈપણ આરંભવાળાં કાર્યો કે જેમાં જીવહિંસા રહેલી છે તેમાં પુન્ય થાય છે એવી પ્રરૂપણા તેઓથી કરાય જ નહિ, એટલા માટે જ ભગવાને સાધુને જીવહિંસાનાં નવ કોટીએ પચ્ચખાણુ કરવાનું ફરમાવેલ છે.

ઇતિ પ્રથમ મહાવ્રતની વ્યાખ્યા

ખીન્નું મહાવ્રત

ખીન્ન મહાવ્રતમાં સાધુને જાવજીવ સુધી નિર્વંધ, સત્ય ભાષા બોલવી જોઈએ અને જૂડું નહિ બોલવાના ઉપર મુજબ નવ કોટીએ પચ્ચખાણુ હોય છે.

પ્રશ્ન:—ધર્મ દેકાણે સાધુથી જૂડું બોલાય કે નહિ ?

ઉત્તર:—ન જ બોલાય કારણ ધર્મ જેવા ઉત્તમ

સ્થાનમાં જૂડું બોલાય તો પછી સત્ય શું અધર્મને દેકાણે બોલાયે કે ? જૂડું તો

સંસારમાં અનેક ઠેકાણે જોવાય છે પણ
ધર્મની જાગૃતમાં જુદું ન જ જોવાય.

પ્રશ્ન:—કેટલાએક એમ કહે છે કે સાધુ, સાધ્વી.
એક ગામથી બીજા ગામ જતા હોય અને
મારગમાં એક પ.રધિ (ચિકારી) સાધુને
પૂછે કે આ રસ્તે તમે દરજીને જતાં જોયું
છે? તે વખતે દરજીના જીવનીરજાને માટે
સાધુએ જુદું જોવાનું કે દરજીને આ રસ્તેથી
જતાં જોયું નથી. આચાર્ય સૂચનો આશ્ચર્ય
તણ આજા જામમાં જુદું જોવામાં વાંધા
નથી એમ કહે છે તે કેમ?

ઉત્તર:—એમ કહેનારા ગામના અર્થને અનર્થ
કરે છે. અ.ચાર્ય મુજબ તો એમ કહ્યું છે કે
જાણી દરજીને જોવા દોય તેા ખોલ રહેલું
જાણી જોવા નહિ રહેલ પ.રધિ (ચિકારી)
જાણી જોવા દોય તેા જોવાને મદદ
કરે. જોવા કે દરજીને જોવા એમ
જોવા તે જોવાની બીજા મદદ કરનાર જાણ
જોવા અને દરજીને જોવા એમ કહે તે. પહેલા
જોવા જોવા દરજીને જોવા. જોવા તે
જોવા મદદ કરે જોવા જોવા તે
જોવા મદદ કરે જોવા તે
જોવા જોવા, જોવા જોવા જોવા જોવા
જોવા જોવા જોવા જોવા

ગાથા ૧૨માં પણ એમ કહેલ છે કે સાધુને
પોતા માટે અથવા બીજા માટે જૂઠું બોલણું
કહેવે નહિ. તે ગાથા ૧૨ લખીએ છીએ.

અળાણડા પરઠાવા, કોઠાવા જદવા મયા !
હિંસાં ન મુઠં સુયા નો વિઅંસં વયાવણ ॥
તો પછી હરણુને માટે જૂઠું કેમ બોલાય ?

ધતિ બીજું મહાપ્રત.

ત્રીજું મહાપ્રત

ત્રીજા મહાપ્રતમાં સાધુને ચોરી કરવાનાં પચ્ચખાણુ

ઉપર પ્રમાણે નવ કેટિએ સમજાવાં.

પ્રશ્ન:—ચોરી કેટલા પ્રકારની ?

ઉત્તર:—એ પ્રકારની સચેત અને અચેત વસ્તુની.

પ્રશ્ન:—સચેત એટલે શું ?

ઉત્તર:—સચેત એટલે જીવ સહિત

પ્રશ્ન:—અચેત એટલે શું ?

ઉત્તર:—નિજીવ, અચેતમાં આહાર, પાણી, વસ્ત્ર,
પાતરાં, પુસ્તક વગેરે પદ્ધતિની આજ્ઞા વગર
સાધુએ ગ્રહણ કરવાં નહિ. સચેતમાં શિષ્ય,
શિષ્યણી કરવાં, તે પણ દીક્ષા લેવા વાગ્યાના
માતા પિતા અદિ કુટુંબીઓની આજ્ઞાથી,

: વગર આજ્ઞાએ મુંડી પાડવાથી સચેતની ચોરી
 ગણાય. જો તેના ઘરવાળા આજ્ઞા આપતા હોય
 તોપણ દીશા લેવાવાલાને નવતત્વનું જાણપણું,
 પ્રતિક્રમણ વગેરેનું જ્ઞાન તો જોઈએ. માં જોઈએ
 જોઈએ જ. જોઈ તો જીવ અજીવને જોઈએ
 શકે જીવ, અજીવને જોઈએ. બિના સંયમની
 કોઈએ નથી. શાખ, સૂત્ર દશવિકાલિક,
 અધ્યયન ૪ ગાથા ૧૨ તો જોઈએ ન વગર,
 જોઈએ નવતર, જોઈએ મગાંતો, કાંતો
 જોઈએ ૧૨૫, ૧૨૬ માટે જીવદિક નવતત્વના
 જીવદિક નવતર દીશા આપે તો અગવાનની
 અગાવી મારી કહેવાય

વળી દીશા લેવા માટે જોઈએ જોઈએ દીશા તે જોઈ
 કે જેમ જે અગવાનની દીશા આપવાવાળાએ ખામ
 નવા, ૧૨૬, ૧૨૭ કે જેને મળ્યા અગવાન પાત્રને
 ૧૨૮ અગાવી દેવું ૧૨૯ વગર, અગાવી તે જોઈ, જે ૧૩૦
 દીશા ૧૩૧ કે જેને જોઈએ અગાવી અગાવી દીશાને
 ૧૩૨ અગાવી કહેવાય અને અગાવી દીશા અગાવી
 દીશા અગાવી મેળવે. ૧૩૩ અગાવી ૧૩૪ ૧૩૫
 વિશેષ ૧૩૬ ૧૩૭

જેને જોઈએ ૧૩૮ ૧૩૯ ૧૪૦ દીશા -

૧૪૧ અગાવી ૧૪૨ ૧૪૩ ૧૪૪ ૧૪૫ ૧૪૬
 ૧૪૭ ૧૪૮ ૧૪૯ ૧૫૦ ૧૫૧ ૧૫૨ ૧૫૩

કહેવાય. માટે વૈરાગ્યની તપાસ કર્યા વગર દીક્ષા આપવી કહ્યે નહિ. વૈરાગ્યની કસોટીમાં પાસ થયા પછી તેની પ્રકૃતિ સંબંધી તપાસ કરવી કારણ કે બહુ કોઈ હોય તો જણા જણાથી લડે અને વિષથી હોય તો ગામે ગામ લવાડા ઉઠે, અને તેથી જૈન શાસન નિંદાય, ઇત્યાદિક અનેક બાબતની તપાસ કર્યા પછી દીક્ષા આપવી તે સિવાય એમની એમ આપવાથી. છતાં આજ્ઞાની ચોરી લાગે અને ત્રીજું મહાવ્રત તૂટે.

ઈતિ ત્રીજું મહાવ્રત

મહાવ્રત ચોથું

ચોથા મહાવ્રતમાં સાધુને કુશિલનાં પચ્ચખાણુ ઉપર પ્રમાણે નવ કોટિએ સમજવાં.

પ્રશ્ન:—કુશિલ કેટલા પ્રકારનાં?

ઉત્તર:—ત્રણ પ્રકારનાં દેવદા, દેવાંગના સંબંધી, મનુષ્ય મનુષ્યણી સંબંધી, તિંચંચ તિંચંચણી સંબંધી. આ ત્રણે પ્રકારનાં કુશિલ સેવવાનાં સાધુને સર્વ પ્રકારે ત્યાગ હોવ છે.

પ્રશ્ન:—પ્રજ્ઞચારી સાધુ એકલી સી, જયવા એકલી. સાધ્વીથી વાત કરી શકે કે નહિ?

પ્રશ્ન:—કેટલાક સાધુ (નામધારી) જ્યેવી પ્રરૂપણા કરે છે કે શ્રાવકને “સદાર સંતોષીએ અવશેષ” મેહુણું વિહું પચ્યખામી” આ પ્રમાણેના ત્યાગ હોય છે તેમાં સદાર સંતોષીએ તેનો ગુણ છે અને તે આજ્ઞામાં છે. આ બરાબર છે?

ઉત્તર:—નહિં, સદારા છોડી બીજીના ત્યાગ કર્યા તે ગુણ છે. સદારા લોગવવામાં તેા પાપ છે. અમત છે. જે કાઈ તેવી પ્રરૂપણા કરે છે તેનું ચોથુંમત બીજે કરણે તૂટે છે.

ધૃતિ ચોથું મહાવ્રત

પાંચમું મહાવ્રત

પાંચમાં મહાવ્રતમાં સાધુને નવજાતનો પરિગ્રહ. રાખવાનાં પચ્યખાણુ ઉપર પ્રમાણે નવ કોટિએ સમજવાં નવજાતના પરિગ્રહની વિસ્તારપૂર્વક વ્યાખ્યા.

નવજાતના પરિગ્રહનાં નામ:—હીરણ્ય, મુવણું, ધન, ધાન્ય, ખેત્ર, વત્સુ, દ્વિપદ, ચોપદ, અને કુંશી ધાતુ.

(૧) હીરણ્ય:—એટલે ચાંદી, રૂપિયા, નોટ વગેરે.

(૨) મુવણું:—એટલે સોનું, ગીની વગેરે.

સાધુએ ચોતાના કામ માટે અથવા પરના કામ.

કરનારનાં કાડં કવરને રેલવે ગાડીમાં બેસાડવાંજ (મોકલવાંજ) પડે. સાધુને તેથી સ્વારી કરવાના જે ત્રણ કરણ અને ત્રણ ભોગથી પચ્ચખાણુ હોય તે તુટી જાય છે. (૩) ત્રીજું ગૃહસ્થીના હાથમાં આપીને કાડં, કવર ટપાલના ભુંગળામાં નંખાવવાં પડે છે તેથી ગૃહસ્થી પાસે કામ કરાવવા રૂપ જે ૨૮ (અઠ્ઠાવીસ)મું અણાચાર છે તે તેને લાગે. (૪) ચોથું ટપાલ વહેવાર કરનાર સાધુઓને ગૃહસ્થી કરતાં વધારે ચિંતા અને ઉપાધિ ભોગવવી પડે છે એ દેખીતી વાત છે. આજે ગૃહસ્થીને પાંચ કાગળો લખવા હોય તો ખરચના જાયથી તે ત્રણ કાગળથી ચલાવી લે છે પણ સાધુ મહારાજશ્રીને ટપાલ વહેવાર કરતાં કેટલા પૈસા ખરચાય છે તેની ચિંતા કરવાની હોતીજ નથી કારણ પોતાને તો દ્રવ્યોપાજ્ઞન કરવાની ચિંતા છેજ નહિ. પૈસા ટકાનો આમાં જે ધુમાડો થાય છે તે તો ગૃહસ્થીઓને જ થાય છે. ગૃહસ્થીને પાંચ કાગળમાં ચાલતું હોય તો ટપાલ વહેવાર કરનાર સાધુને ૧૫ (પંદર) કાગળ તો સહેજે ભેઈએ કારણ ગૃહસ્થીને તો એમુક જ ઘરની સભાગ રાખવાની હોય પણ ટપાલ વહેવાર કરવાવાગા કેટલાકા સાધુ

મદારાજને તો ઘણાં ઠેકાણાંની સંભાળ
રાખવી રહી. હાજતા તરીકે અમુક શાવ-
કલનો કાગળ નથી આવ્યો, માંદા દત્તા
તેમને કેમ છે ને કેમ નહિ માટે તેમને
એક કાગળ લખે. અમુક શાવકજી
આવવાના દત્તા તે કેમ નથી આવ્યા માટે
એક કાગળ તેમને લખે. અમુક વૈજ.
છાયાં છપાવવાનાં દત્તાં તે દરનું બદાર કેમ
નથી પડ્યાં માટે એક કાગળ ત્યાં લખે.
અમુક ભટ્ટીયા (સખનાર) પામે મૂલ તખા-
વવનું કર્યું હતું તે દરનું કેમ નથી તખવું
એક કાગળ ત્યાં લખે. અમુક સાયબ્રીએ.
તખાવવાની દત્તી પણ દરનું ફિયાલાઈ
અમલક જાં નહીં બહે એક કાગળ અમુક
મેડિવને ત્યાં લખે. ગંગાદિ અનેક ઠેકાણે
કાગળ લખાવને પણ દર, ન વર્ગ, વગેરે
કાગળ કાગળને માટે કાગળ દરે, ન મળે
વંદે છ કાગળને માટે કાગળ પ્રદાન પણ ઉપર
કાગળ ને કેમ , કેમ પણ કાગળ પડે છે
દર વર્ગને માટે - વિદ્યુત દર પણ વડે.
કે . વધુ કાગળ, કાગળ વગેરે પણ કાગળ
પણ કાગળ ને કેમ કાગળ કાગળ કાગળ
કાગળ, કેમ કાગળ માટે પણ કાગળ

ધારી સાધુ મહારાજને ટપાલ વહેવાર કરવો
કહ્યે નહિ.

પ્રશ્ન:—હિરણ્ય અને સુવર્ણ, (પરિશ્રદ્ધ)ના ત્યાગ
થયા પછી છાપાં, ચોપડી કે હેન્ડબીલ
છપાવવા સારૂ કે પુસ્તકો બંડાર માટે
એકઠાં કરવા સારૂ સાધુ ઉપદેશ દ્વારા
રૂપિયા પૈસા એકઠા કરી કરાવી શકે
કે નહિ ?

ઉત્તર:—સાધુને કોઈપણ બાબત સારૂ પરિશ્રદ્ધ
લેગો કરાવવાનો આદેશ, ઉપદેશ આપવાનું
કહ્યે નહિ. પછી છાપાં, ચોપડી કે હેન્ડબીલ
ગમે તે બાબત હોય. છપાવવા સારૂ પરિશ્રદ્ધ
લેગો કરાવવાની બાબત તો દૂર રહી પણ
સુ.સાધુને પોતાના પાંચ મહાવ્રતને
હિસાબે તો છપાવવાનો આદેશ ઉપદેશ પણ
આપવો કહ્યે નહિ. એટલું જ નહિ પરંતુ
મુદ્ર સુધારવા જેવું પણ કામ કહ્યે નહિ.
તેમ છતાં જો કોઈ સાધુ નામ ધરાવી તે
કરે તો તેનાં લીધેલાં પાંચ મહાવ્રતનો
ભંગ થાય. ડાઘા હોય તે હૃદયથી વિચારી જ્ઞેજ્ઞ.

(૩) ધન:—ધનપરિશ્રદ્ધ એટલે બીજું ધન તો
સાધુ પાસે શું હોય ? વસ્ત્ર, પુસ્તક, પાતરાં વગેરે
સાધુ જો મર્યાદા ઉપરાંત રાખે તો ધન પરિશ્રદ્ધનું પાપ

જાગે અને તેથી પાંચમું મહાવ્રત નુરે છે.

પ્રશ્ન:—વ્રત, પુસ્તક, પાતરાં વગેરે રાખવા માધુને માટે યાત્રામાં શું મર્યાદા છે? જેથી ધન પરિમલનું પાપ તેઓને ન લાગે અને સાધુનું મહાવ્રત કુશળ રહે.

ઉત્તર:—અવધાર સૂત્રના ૨ (બીજા) ઉદ્યોગમાં છે તેમજ આચાર્ય સૂત્રમાં પણ છે કે એક માધુને વ્રત પાંચથી રાખી શકે અને વ્રત પાતરાં રાખવાં કર્પે શાસ્ત્રમાં મર્યાદા મુજબ રાખે તો સાધુને પરિમલન પાપ લાગે નહિ અને જો મહાવ્રત નુરવને જરૂરે કુશળ રહે, તો તે વ્રતની અ.સા. છે, પરંતુ તે વ્રતની વધારે રાખવામાં આવે તો મહાવ્રત નુરવને પરિમલન પાપ લાગે.

પ્રશ્ન:—વ્રત પુસ્તક, પાતરાં વગેરે મર્યાદામાં રાખવામાં આવે તો મહાવ્રત નુરવને પરિમલન પાપ લાગે નહિ.

કારણ કે મર્યાદા ઉપરાંત જે વસ્તુ, પુસ્તક, પાત્રાં ઇત્યાદીક રાખે તે પરિશ્રદ્ધધારી દહેવાય આથી 'પાંચમું' મહાનન તુટે વગી ઉપર જતાવ્યા મુજબ વસ્તુના કપાટ, પટારા ભરીને રાખી મૂકવામાં આવે તો દરરોજ તેનું પડીકેહલુ યાય નહિ અને પડીકેહલુ કયાં વગર યોડાં પલ્લુ વસ્ત્ર, પાતરાં વગેરે સાધુ રાખે તો નિસીત સૂત્રના બીજા ઉદેશના બોલ પદમાં તેઓને લઘુ માસિક પ્રાયશ્ચિત્ત દહેલ છે તે લાગે જ માટે જ સાધુને કપાટ, પટારા યા ભંડાર ભરીને વસ્ત્ર, પુસ્તક પાતરાં વગેરે રાખી મૂકવાં કહ્યે નહિ. રાખે તો ધનપરિશ્રદ્ધધારી દહેવાય અને ઉપર જતાવ્યા પ્રમાણે અનેક દોષ લાગે તેથી ચારિત્ર રહિત યાય.

(૪) ધાન્ય:-એટલે અનાજ ઘઉં, ચણા વગેરે સાધુ પોતાના કામ માટે અથવા પારકાના કામ માટે રાખે નહિ, બીજા પાસે રખાવે નહિ અને રાખવાને અનુમોદે નહિ. મનથી, વચનથી અને કાયાથી.

(૫) ખેત્ર:-એટલે ખેતર વગેરે ઉપાડી જમીન. સાધુ ઉપાડી જમીન પોતાની કરી રાખે નહિ, બીજા પાસે રખાવે નહિ, રાખવાને અનુમોદે નહિ, મનથી, વચનથી અને કાયાથી.

પ્રશ્ન:—સાધુને માટે વાડા જાંઘ્યા હોય
 સંકાસ (જાજર) જાંઘ્યા હોય તેમાં
 કલે, માત્રે (લગુનીતિ, વડીનીત) જાય કે

ઉત્તર:—સાધુને માટે વાડા અથવા સંકાસ
 હોય તેમાં તેઓને કલે, માત્રે જુગ
 નદિ અને જો તેમાં જાય તો મા
 જમ થાય. માટે જ જમવાને મા
 મૂવના ૧૨ (બારમા) આયતનના
 ઉદ્દેશામા કહ્યું છે કે જે ગામમાં કલે
 જવાની પુરતી નિર્વંધ જમા ન રે
 માધુને એમાયું કહ્યું નહિ.

પ્રશ્ન — ૧૫૧.૨ વખતે થતો દેખતો હોય

ઉત્તર — મને નહિ. ૧૫૧.૨ થતો હોય તે
 કલે ૧૨ નદિ માધુને જમના
 કલે થતો કલે, નવ માં થતો
 અથવા કલે ને અથવા મુખ કલે

૧૫૨.૧ પુરતી નદિ — જાજર જાંઘ્યા માં

કલે — જાજર જાંઘ્યા માં જાજર જાંઘ્યા માં
 માં કલે કલે

૧૫૩.૧ નદિ — જાજર જાંઘ્યા માં
 કલે — જાજર જાંઘ્યા માં

માટે ઉપાશ્રય કરાવવો જોઈએ. અને જો સાધુ એમ કહે તો તે સાધુને વત્યુ પરિગ્રહનું પાપ લાગે અને જીજ્ઞા કરણે પાંચમું મહાવ્રત તુટે.

૨.૨:—સાધુના ઉપદેશ વગર કોઈ ગૃહસ્થે પોતાની જોડે તેઓને માટે મકાન બંધાવ્યા કે વેચાતાં લીધાં હોય તે કલ્પે કે નહિ ?

ઉત્તર:—સાધુ માટે કોઈ ગૃહસ્થે ઉપાશ્રય બંધાવ્યો હોય અથવા વેચાતો લીધો હોય અથવા ભાડે રાખ્યો હોય અથવા સ્થાપિત રાખ્યો હોય (આ મકાન હંમશાં મુનિ મહારાજ માટે છે અને એને જીજ્ઞા કોઈ કામમાં વાપરવું નહિ) તો એવા પ્રકારનાં સ્થાનક મકાન અથવા ઉપાશ્રયમાં સાધુને ઉતરવું કલ્પે નહિ. અને ત્યારે કોઈ ઉતરે તો તેનાં પાંચ મહાવ્રતમાં વત્યુ પરિગ્રહ નામનું વ્રત ત્રીજે કરણે તુટે. કારણ કે સાધુ માટે બંધાવેલા સ્થાનકને તેઓ લોગવે તો તેઓને અનુમોદવાની ક્રિયાનું પાપ લાગે.

વળી આધાર્મિક સ્થાનકનો દોષ આચારંગ સુત્રમાં છે. તે સુત્ર શાખ્યો નીચે જતાં જોઈએ.

સાધુ માટે ઇલાય છત્રની હિંસા કરી મકાન બંધાવે

બહામનો શીરો બરફી વગેરે.. બનાવે નહિ
 કારણ ઘરનો માલ ફ્રેક્ટ કોણ ગુમાવે.
 તેમજ સાધુ પહેલાંજ કહી દે કે અમારે
 માટે સ્થાનક ઉપાશ્રય બંધાવશે. નહિ
 કારણ કે અમને કલ્પે નહિ તેમ છતાં
 જો બંધાવશે તો તમારા ઘરનો માલ
 ગુમાવશે અને દુર્ગતિનાં ખાતાં બાંધશે.
 આમ સાધુ ખુલ્લું કહે તોપણ કોઈપણ
 શ્રાવક પોતાનો માલ ગુમાવી પાપમાં ઉતરે
 નહિ પણ સાધુ પોતે અદ્ય પાપ, બહુ
 નિર્જરા દેખાડી ગામો ગામ સ્થાનક ઉપા-
 શ્રયનો ઉપદેશ આપી ઉતારા કરાવે છે.
 એમ કરવાથી એક ઘરની મમતા છોડી
 અનેક ઘરની મમતા લાગે છે. તે કારણથી
 સાધુને નિયત કાયમી સ્થાનક-ઉપાશ્રય નજ
 નોંધ્યો. વખત પર હાટ, હવેલી, બંગલો
 જોટલો જે સુજતું મળે તેમાં સાધુજીએ
 અપ્રતિબંધપણે રહેવું પણ સાધુને એકજ
 મકાનમાં ઉતરવાનો પ્રતિબંધ નજ હોય.
 જો પ્રતિબંધ રાખે તો વત્યુ પરિમહનું
 પાપ લાગે અને પાંચમું મહાવ્રત તુટે.

૭. દ્વિપદ પરિમહઃ—એટલે દાસ, દાસી, નોકર,
 ચાકર, વગેરે સાધુ રાખે નહિ, રખાવે નહિ અને

તેમ કોઈ પાસે વિદ્યા હોય ને તે આપે તો તેની પાસે ભણવું પણ સાધુ પગારદાર પંડિત રાખે નહિ રખાવે નહિ અને રાખે તેની પાસે ભણે તો દ્વિપદી પરિગ્રહનું પાપ લાગે. વળી પંડિતના પગારની સગવડ પણ કરવી પડે. આ હિસાબે બીજાને પરિગ્રહ રખાવે તેથી બીજે કરણે પાંચમું મહામત તૂટે.

૮ ચૌપદ પરિગ્રહ:—એટલે ગાય, ભેંસ, ઘોડા, હાથી, બકરાં ઇત્યાદિક સાધુ પોતે રાખે નહિ, રખાવે નહિ, અને રાખતાં પ્રત્યે અનુમોદે નહિ. મનથી વચનથી અને કાયાથી,

પ્રશ્ન:—સાધુ ગૃહસ્થને એમ કહે કે નહિ કે તમારે આટલી ગાયો, ભેંસો તો રાખવીજ નેઈએ?

ઉત્તર:—ગાય, ભેંસ ચૌપદ પરિગ્રહમાં છે તેને સાધુએ પોતે રાખવી છોડી અને પછી બીજાને રાખવાનો ઉપદેશ કરે તો બીજે કરણે ચૌપદ પરિગ્રહનું પાપ લાગે અને પાંચમું મહામત તૂટે.

પ્રશ્ન:—કેટલાએક એમ કહે છે કે આણંદ આવક ચાલીસ હજાર ગાયો રાખી હતી અને વીરપ્રભુએ રખાવી હતી તો તેમનું મહામત કેમ તૂટ્યું નહિ?

ઉત્તર:—આણંદ આવકે ચાલીસ હજાર ગાયો

ચરમાં પહેરે કે નહિ ?

ઉત્તર:—સાધુએ ચરમાં રાખવાં નહિ કારણ કે પ્રશ્ન:

વ્યાકરણ સૂત્રના અધ્યયન ૧૦માં કહ્યું છે.
સાધુએ કાચ, પથ્થર, સોનું, રૂપું, પિત્તલ
વગેરે રાખતું નહિ તો પછી ચરમાં કેમ રખાય ?

પ્રશ્ન:—કોઈ કહે ચરમાં તો જ્ઞાન ધ્યાનની વૃદ્ધિ
માટે રાખીએ છીએ.

ઉત્તર:—ભગવાનની આજ્ઞા કુશળ રાખીને જ્ઞાન
ધ્યાનની વૃદ્ધિ કરવામાં આવે, તો જ લેખામાં
ગણાય, પણ આજ્ઞાનો ભંગ થાય તે કરણી
લેખામાં નહિ અને જો ભગવાનની આજ્ઞા લેખી
પાંચમું મહાવ્રત તોડીને ચરમાં ચઢાવવામાં જ્ઞાન
ધ્યાનની વૃદ્ધિ કોઈ વ્યક્તિ સમજતી હોય તો
તેને ન્યાયે કોઈ સાધુને કાનમાં જખમ થયો
હોય અને તેથી કાનમાં બહેરાશ વધીને આંધું
સંજાતું હોય ત્યારે વ્યાખ્યાન આપવામાં અને
પ્રશ્નોત્તર કરવામાં ઘણી અડચણ પડતી જાય
તે વખતે જ્ઞાન ધ્યાનના વધારાનો લાભ લઈ
કાને બેટરી ચઢાવે તો પછી શું વાંધો! અને
મેઢાનાં દાંત પડવાથી દાંતનું ચોક્કું ચઢાવે
તો પછી શું વાંધો ? દાંતનું ચોક્કું બેસાડવાથી
સ્પષ્ટ ઉચ્ચારણ કરવામાં આવે - અને લોકો
સહેલાઈથી ધર્મ ઉપદેશ સમજાવવાને લાભ.

લેજો યયા પછી ખુશી પણ યાય કે આપણા
 ઉપદેશથી કેવું મહાનું કંડ થયું. આમ કરવાથી
 પાંચમાં મહાવ્રતમાં સાધુનાં જે કરણ તૂટ્યાં એ
 એ હિસાબે પાંચમું મહાવ્રત તો ખલાસ
 થયું જ અને પરિગ્રહ છે ત્યાં આરંભ સમા-
 રંભ રહેલા છે. શાખ-સૂત્ર સુયગડાંગ.
 અધ્યયન-૧ ઉદ્દેશો-૧ ગાથા-૨. આ હિસાબે
 આરંભ, સમારંભ જે કાર્યમાં સમાયલાં હોય
 તે કાર્યનો સાધુ મુનિરાજ ઉપદેશ આપે તો
 તેનું પહેલું મહાવ્રત તુટે, જે મહાવ્રત
 ખલાસ થયાં પહેલું અને પાંચમું, પછી
 પૂછવાથી તે સાધુ કહે છે કે અમે પાંચ
 મહાવ્રતધારી છીએ એટલે જુદું બોલ્યા
 કારણ કે પાંચમાંથી જે તો પહેલાં જ તોડી
 ન.ખ્યાં એ હિસાબે બીજું વ્રત પણ ખલાસ
 થયું. હવે જુદું બોલવાની પ્રભુની. આરા
 નથી તે હિસાબે આરાની ચોરી થઈ. એટલે
 ત્રીજું વ્રત પણ ખલાસ થયું. હવે ચોથા
 વ્રતની વાતકુશિલ જે પ્રકારનાં છે: એક તો
 સો પુરવના ભોગ સજાંધી, બીજું આચાર
 કુશિલ, તે આરંભ અને પરિગ્રહની બાબતમાં
 આદેશ અને ઉપદેશ દ્વારા ભાગ લેવાય તે.
 આ કારણથી ચેથું મહાવ્રત તુટ્યું કારણ કે

લેજો યયા પછી ખુશી પણ થાય કે આપણા
 ઉપદેશથી કેવું મજાહનું કંડ થયું. આમ કરવાથી
 પાંચમાં મહામતમાં સાધુનાં બે કરણ તૂટ્યાં એ
 એ હિસાબે પાંચમું મહામત તો ખલાસ
 થયું જ અને પરિગ્રહ છે ત્યાં આરંભ સમા-
 રંભ રહેલા છે. શાખ-સૂત્ર મુયગડાંગ.
 અધ્યયન-૧ ઉદ્દેશો-૧ ગાથા-૨. આ હિસાબે
 આરંભ, સમારંભ જે કાર્યમાં સમાયલાં હોય
 તે કાર્યનો સાધુ મુનિરાજ ઉપદેશ આપે તો
 તેનું પહેલું મહામત તુટે, બે મહામત
 ખલાસ થયાં પહેલું અને પાંચમું, પછી
 પૂછવાથી તે સાધુ કહે છે. કે અમે પાંચ
 મહામતધારી છીએ એટલે જુદું બોલ્યા
 કારણ કે પાંચમાંથી બે તો પહેલાં જ તોડી
 ન. જ્યાં એ હિસાબે બીજું મત પણ ખલાસ
 થયું. હવે જુદું બોલવાની. પ્રભુની. આજ્ઞા
 નથી તે હિસાબે આજ્ઞાની ચોરી થઈ. એટલે
 ત્રીજું મત પણ ખલાસ થયું. હવે ચોથા
 મતની વાતકુશિલ બે પ્રકારનાં છે: એક તો
 સો પુરૂષના ભોગ સગંધી, બીજું આચાર
 કુશિલ, તે આરંભ અને પરિગ્રહની બાબતમાં.
 આદેશ અને ઉપદેશ દ્વારા ભાગ લેવાય તે.
 આ કારણથી ચેયું મહામત તુટ્યું કારણ કે

જોલ કહે છે.

પ્રશ્ન:—ઠરિયા સમિતિ એટલે શું?

ઉત્તર:—ઠરિયા સમિતિ એટલે પોતાની દેહ પ્રમાણે દ્રષ્ટિ મૂકી નેમ નેમને ચાલવું મારગમાં ચાલતાં, વાતો કરવી નહિ સળગ વાતો કરવાથી નેવામાં ધ્યાન રહે નહિ અને નીચું નેવા વગર દિવસે સાધુ જો ચાલે તો તે સાધુ છ કાયનો ધાતક કહેવાય. અને રાત્રે દેહ ચિંતા ટાળવા માટે બહાર જવું પડે તો ચરવળાથી પુન્યા વગર પગ મૂકવો નહિ.

ઠતિ ઠરિયા સમિતિ

પ્રશ્ન:—ભાષા સમિતિ એટલે શું?

ઉત્તર:—ભાષા સમિતિ એટલે સાધુએ નિવંધ સત્ય ભાષા બોલવી સાવધ ભાષા બોલવી નહિ એટલું જ નહિ પરંતુ સત્ય હોવા છતાં સાવધ હોય તો તે પણ બોલવી નહિ.

(ગાથા)

ભાષા વિચારીને નિવંધ બોલીએરે કરંચ કઠોર મુગમલ
બોલરે

સાવધ ભાષા મતી બોલે સર્વવારે મીઠા બોલેતો પહેલાં
તોલ રે.

છી જીન મણધર ગૌતમને કહે રે.

એમ કહેવું કહ્યે નહિ. સર્વને સરખો ધર્મ
ઉપદેશ સાધુએ કરવો. આવી રીતની સમિતિ
ઉપરથી શુદ્ધ સાધુ તરતજ ઓળખી શકાય.

ધૃતિ બાંધા સમિતિ.

પ્રશ્ન:—એવણા સમિતિ એટલે, શું ?

ઉત્તર:—એવણા સમિતિ એટલે, વસ્ત્ર, પાત્ર,
આહાર પાણી દવા અને ઉતરવાની જગ્યા
વગેરેની ચોખ્ખી રીતે. તપાસ કરવી તે.
કારણ કે સાધુ માટે કૌંઠપણ વસ્તુ બનાવી
હોય અથવા વેચાતી લાભ્યા હોય તો તેઓને
શ્રદ્ધા કરવી કહ્યે નહિ કારણ કે એવણા
સમિતિવંત સાધુએ બેતાલીસ દોષ અને
બાવન અનાચાર ટાળી ઉપરોક્ત વસ્તુ લેવી
તેમ કહેલ છે તેનીચે મુજબ છે. તે બેતાલીસ
દોષ કયા કયા છે તેનાં નામ વિગત સાથે
કહે છે.

ઘાવકના જોગથી ૧૬ ઉદ્ગમના દોષ

૧. આધાકર્મી (અધોગતિમાં લઈ જતા દોરો) એટલે
ખાસ સાધુ માટે આહાર, પાણી, વસ્ત્ર,
પાત્રાં, પાટ, પાટલા, સ્થાનક ઉપાસપાઠિક
૧૪ પ્રકારની વસ્તુમાંની કૌંઠપણ વસ્તુ
બનાવીને સાધુને આપે અને સાધુ સોગવે

આપે 'અને' તે લે તો દોષ લાગે.

સાધુને સાધુ આણીને 'આપે' અને લે તો દોષ લાગે.

સાધુને આરણ્ય-ઉઘાડીને આપે 'અને' સાધુ લે તો દોષ લાગે.

વસ્તુ ઉચ્ચ નીચી હોય તે ઉતારતાં અન્યથા યાચ એવી જગ્યાએથી ઉતારીને સાધુને આપે અને સાધુ લે તો દોષ લાગે.

નિર્ભંજ એટલે નળળા પાસેથી છીનવીને વસ્તુ સાધુને આપે અને તે લે તો દોષ લાગે.

પારકી વસ્તુ ધણીને પુછ્યા વગર સાધુને આપે અને તે લે તો દોષ લાગે.

રાંધતી વખતે આંધણમાં સાધુ માટે વધારે એરે અથવા રાંધે અથવા નાંખે અને તે લે તો દોષ લાગે.

સાધુના યોગથી ૧૬ ઉત્પાનના દોષ.

સાધુ ધાવની માફક બાળકને રમાડીને ઠાઇ વસ્તુ લે તો દોષ લાગે.

દુત્તીની માફક ગૃહસ્થીને સગા સંબંધી વગેરેના સમાચાર કરીને સાધુ ઠાઇ ચીજ યાચે તો દોષ લાગે.

નિમિત્ત વગેરે કરીને લે તે સાધુને દોષ લાગે.

ન્યત્ર જત નિંજાવીને એટલે દુઃ અમુક

દોષ લાગે.

સુભાગ્ય દુર્ભાગ્યપણું બતાવીને લે તો
દોષ લાગે.

ગર્ભ પડાવીને લે તો દોષ લાગે.

સાધુ શ્રાવક બંનેના યોગથી એપણાના
દસ દોષનાં નામો

શંકા સહિત લે તો દોષ લાગે.

સચેત (એટલે જીવ સહિત પૃથ્વી પાણી
વગેરે)થી હાથ ખરડાયલો હોય તેવા પાસેથી
લે તો દોષ લાગે.

સચેત ઉપર મૂકેલી વસ્તુ હોય તે વસ્તુ
લે તો દોષ લાગે.

સચેતે ઠરી ઢાંકેલું હોય તે સાધુ લે તો
દોષ લાગે.

સચેતનો સ્પર્શ થતો હોય એટલે અડકીને
રહું હોય અને તે લે તો દોષ લાગે.

આંધળા, પાંગળા પાસેથી લે તો દોષ લાગે.

પૂરું થયેલ પરણ્વું ન હોય એટલે પૂરું

અચેત નહિ થયું હોય તે લે તો દોષ લાગે
(શાસ્ત્ર પાકું)

સચેત, અચેત બેગી વસ્તુ હોય તે લે તો
દોષ લાગે.

અન્યથા થાય તેમ બાબતો નાબતો દેહપદ્મ

રાત્રે આહાર, પાણી લોગવે તો અણાચાર લાગે.
સ્નાન કરે એટલે નહાય તો અણાચાર લાગે.
સુગંધી પદાર્થો, અત્તર, તેલ, કૂલ આદિ લોગવે
તો અણાચાર લાગે.

પુષ્પાદિકની માળા લોગવે તો અણાચાર લાગે.
વાયરો (પવન) લેવા માટે વિંજણો અથવા પંખો
વગેરે હલાવે તો અણાચાર લાગે.

આહાર, પાણી, લોજણાદિક રાત્રે વાસી રાખે તો
અણાચાર લાગે.

ગૃહસ્થના વાસણમાં જમે તો અણાચાર લાગે.
રાત્રી રાજમાદીએ જેસે તે વખતનાં સરસ
આહારાદિક રાજપિંડ લોગવે તો અણાચાર લાગે.
સદાનત, દાનશાળા ધર્મોદા વગેરેનાં આહાર પાણી
દવા વગેરે કોઈપણ વસ્તુ લે તો અણાચાર લાગે.
શરીર પર તેલાદિ ચોળે તો અણાચાર લાગે.

(કારણથી છુટ)

દાંત પખાળે તો અણાચાર લાગે. (કારણથી છુટ)
ગૃહસ્થને સુખ શાતાદિક પૂઝે તો અણાચાર લાગે.
અરિસા એટલે કાચમાં મોડું જુએ તો અણાચાર
લાગે.

જુમાર રમે તો અણાચાર લાગે.

ચોપાટ, પાનાં વગેરે રમે તો અણાચાર લાગે.

માથા ઉપર છત્રી રાખે તો અણાચાર લાગે.

- ૩૧ રોગ થયો હોય ત્યારે ગૃહસ્થીનું શરણું ધરે
એટલે વૈયાવય વગેરે ગૃહસ્થી પાસે કરાવવી
ધરે તો અણાચાર લાગે.
૩૨. મૂળા (૩૩) આહુ (૩૪) શેરડીના કાચા કટકા
(૩૫) કંદ (૩૬) મૂળ (૩૭) ખીજ (૩૮) ફળ
(૩૯) સંયળ (૪૦) સિંધવ (૪૧) કાચું મીઠું
(૪૨) સમુદ્રનું મીઠું (૪૩) ખાડીનું મીઠું (૪૪) કાણુ
મીઠું ઉપરોક્ત નંબર ૩૨ થી નંબર ૪૪ સુધીની
વસ્તુ સચેત ભોગવે તો અણાચાર લાગે.
- ૪૫ પૂપ કરે કરાવે તો અણાચાર લાગે.
- ૪૬ વગર કારણે બાણી નેમને બિચટી કરે તો અણા-
ચાર લાગે.
- ૪૭ વગર કારણે શુદ્ધ પ્રદેશ, પૂર્વે તો અણાચાર લાગે.
- ૪૮ વગર કારણે રેય એટલે જુલાબ લે તો
અણાચાર લાગે.
- ૪૯ વગર કારણે આંખમાં કાજળ, આંજન, મુરમેા
વગેરે આંખે તો અણાચાર લાગે.
- ૫૦ હાલસું કરે વા મસ વગેરેથી રંજે તો અણાચાર લાગે.
- ૫૧ તેલાદિક કરી શરીરનું અર્ચન કરે તો અણાચાર
લાગે.
- ૫૨ શરીરની શુદ્ધિ કરે તો અણાચાર લાગે.

શુદ્ધ ગતિ ભગવાને જતાવી છે. શાખ સૂત્ર દશવૈકલિક,
અધ્યયન ૫, ઉદ્દેશો ૧ ગાથા ૧૦૦, શુદ્ધ ગતિના
ધરણક શુદ્ધ સાધુ શુદ્ધ નિર્દોષ આહાર પાણી લે અને
સમજી આવક તેજ મુજબ આર્યે અથવા વહેરાવે
કારણકે અશુદ્ધ આહારાદિક લેવાવાળા અને આપવાવાળા
બંનેને મહા દુઃખનાં કારણ પ્રભુજીએ જતાવ્યા છે.

પ્રથમ અશુદ્ધ આહાર લેવાવાળાની શું દશા થાય
તે સૂત્ર શાખ સાથે નીચે લખીએ છીએ.

ઉત્તરાધ્યયન, અધ્યયન ૨૦. ગાથા ૪૭માં
ઠહું છે કે ઉદ્દેશિક એટલે સાધુનો ઉદ્દેશ રાખી જના-
વેહું હોય તે, સાધુ માટે વેચાતી કાંઈપણ વસ્તુ
આણી હોય તે, નિત્ય પિંડ એટલે રાજ રાજ એક
ધરના આહાર પાણી લેવાં તે, ઇત્યાદિક દોષની અંદર
કાંઈપણ દોષવાલી વસ્તુ સાધુ ગ્રહણ કરે તો તે સાધુ
અગ્નિની માફક સર્વભક્ષી છે. અને તે અહીંઆથી
મરી દુર્ગતિમાં જાય છે.

દશવૈકલિક, અધ્યયન ૬માં ૧૮ સ્થાનક-
સંયમથી ભષ્ટ થવાનાં જતાવ્યાં છે. તેમાંનું ૧૩મું
સ્થાનક એ છે કે આહાર ઉપધ્રય, વસ, પાત્ર એ ચારે
સાધુ માટે જનાવેલાં હોય અથવા વેચાતાં આણેલાં હોય
તેને તે ગ્રહણ કરે તે સંયમથી ભષ્ટ છે.

ભગવતી, રાત્રક ૧ ઉદ્દેશો ૬, બોલ ૧૭માં
ઠહું છે કે આપા કર્મી એટલે સાધુ માટે જાવ ભોગ

જનાવેલી વસ્તુમાંથી યથાશક્તિ સંતોષ કરી ધ્યાનપૂર્વક વહોરાવવું અથવા આવવું તેમજ ચાચવાવાળા સાધુએ વહોરાતાં દરેક વખતે પૂછી સારી રીતે કરી લેવું. આતું નામ એપણા સમિતિ છે.

પ્રશ્ન:—કેાઈ ગામમાં ધાવકનાં જે ત્રણજ ઘર હોય ત્યાં દસ વીસ સાધુ વિહાર કરતાં કરતા આવ્યા તેવે અવસરે આધાકર્મી આહાર પાણી વહોરાવાં અથવા ભોગવવાં કે નહિ ?

ઉત્તર:—પ્રથમ તો આવવાવાળા સાધુએ પહેલાંથી તપાસ કરી વિચારીને આવવું જોઈએ. ગામમાં કદપતી જોયરીનાં ઘર થોડાં હોય તો જળને ત્રણ ત્રણના સાથ કરી જુદા જુદા કિવસોએ આવવું પણ જામાંએ એટલી સાથે આવવું નહિ. ધારે કે કેાઈ કારણને લીધે આવવાતું થયું તો તે ગામવાળા મહત્ત્વેને પહેલાંથી જણાવી દેવું કે સાધુઓ માટે વધારે કાંઈ પણ જનાવવું નહિ કારણકે અમારે માટે જનાવેલી વસ્તુ વહોરાવાના કે ભોગવવાના અમેને પચ્ચખાણ છે છતાં જો તમે જનાવશો તો તમારા ઘરનો માલ ગુમાવીને દુર્ગતિના અધિકારી થશો. આ મુજબના અશુદ્ધ આહાર વહોરાવવાનાં માઠાં ફળ પ્રથમ પ્રરૂપવાં એમ કહેવાથી કેાઈ આવક

અને રાતે પુંજને ગ્રહણ કરવાં મુકવાં પણ
વગર જોવાં મુકવાં નહિ. ઉચેથી પટકવાં
નહિ.

દતિઆદાન લડમંત નીજેવણા સમિતિ

પ્રશ્ન પૂરો :—ઉચ્ચાર પાસવણ સમિતિ શટલે શું ?

ઉત્તર :—ઉચ્ચાર પાસવણ સમિતિ એટલે ઠલે
માતરે જીવજંતુ, લીલોતરી વગરની જગ્યામાં
નિવંધ જવું અને પાછલા પહોરે જે ઘડી
દિવસ બાકી રહે ત્યારે રાત્રિમાં પરઠવાને
માટે જગ્યા પડીલેહી દિવસમાં એક વજત
તડકો આવે એવી જગ્યામાં પરઠવું.

ઈતિ પાંચમી સમિતિની વ્યાખ્યા

પ્રશ્ન :—મન ગુપ્તિ એટલે શું ?

ઉત્તર :—મનગુપ્તિ એટલે સાવધ, સંસારિક કામ-
માંથી મનગોપવીને એટલે રાહીને રાખવું પણ
સંસારિક કામમાં મન પ્રવર્તાવવું નહિ તે
મન ગુપ્તિ કહેવાય.

પ્રશ્ન :—વચન ગુપ્તિ એટલે શું ?

ઉત્તર :—વચન ગુપ્તિ એટલે સાધધ, વચન ગોપવીને
એટલે રાહીને રાખવું પણ સાવધ પાપકારી
વચન સાધુ જોલે નહિ તે વચન ગુપ્તિ કહેવાય.

પ્રશ્ન :—કાય ગુપ્તિ એટલે શું ?

૨૦ માં શતકમાં પ્રભુએ ફરમાવ્યું છે કે : એકવીશ
હજાર વરસ સુધી માહરું તીર્થ ચાલશે. વળી ઉતરા-
ધ્યયન સૂત્રના ૧૦માં અધ્યયનમાં કહ્યું છે તેનો બાવાર્થ
એ છે કે હે જોતમ ! પાંચમા આરાના આત્માથી
જન્મ જીવે હશે તે એમ કહેશે તે આ જીન મારગ
ધણી તીર્થ કરે તેનો પ્રરેલ છે માટે આપણે આ
રસ્તે ચઢી અપ્રમાદપણે વિચરે એમ નક્કી કરી ધણી
જીવે શુદ્ધ આચાર પાળી આત્મ કલ્યાણ કરશે. હવે
આ ઉપર આપેલા દાખલા ઉપરથી ખુલ્લી રીતે સિદ્ધ
થાય છે કે પાંચમા આરાના છેડા સુધી આત્માથી
જીવે થશે અને શુદ્ધ સાધુપણું પાળશે. તે પછી એમ
કેમ કહેવાય કે જમાનાને લીધે સંપૂર્ણ રીતનું
સાધુપણું ન જ પડે. વાંચક ! જમાનો તો અનાદિ-
જમી બદલાતો રહે છે પણ તેને લીધે સાધુપણું
પાળવામાં પ્રભુએ કંઈ છુટ જુદી આપી નથી એટલે કે
કાળબાધી મર્યાદા બાંધેલ નથી. વિચારીને જોવામાં
આવે તો શાસ્ત્રકારે બિલ્લી સખ્ત મર્યાદા બાંધી છે.
જેમકે ચોથા આરામાં ૨૨ (બારીસ) તીર્થ કરના
સાધુજાને ૪ (ચાર) મહાવ્રત પાળવાનાં હતાં (શ્રી
ત્યાગ અને પરિવ્રજના ત્યાગને એક જ મહાવ્રતમાં
ગણવામાં આવેલ) તેને બદલે મહાવીર પ્રભુએ પાંચ
મહાવ્રત પાળવાનું ફરમાન કર્યું વળી બાવીશ તીર્થ-
કરના સાધુને પંચરણાં વચ્ચે બે વ્રત હતાં તેને બદલે
બાર પ્રભુએ એક શ્વેતવસ્ત્રનાં જ વચ્ચે વાપરવાની સાધુને

હો' ભાગલ હશે તે સાધુપણું સંપૂર્ણ રીતે પાળશે
 નહીં અને એમ કહેશે તે સિવાય બીજા કંઈ કહેશે
 નહિ, કારણ કે પાંચમો આરો છે તે કંઈ સાધુપણું
 પાળતો નથી. સંયમ પાળવાવાળો તો પોતાનો
 આત્મા છે. સાધુના શુદ્ધ ચારિત્ર પાળવાનાં પરિ-
 ણામ અથવા ભાવ હોય તો આરો કંઈ આંશે
 આવે નહિ, પણ જેના આત્મામાં ચારિત્ર પાળવાના
 ભાવ જ ન હોય તેને તો આજના જમાનાનું નામ
 સ્વપ્ન ધુટા થવું અને શિયિલાચારી બનવુંએ એક બહુજ
 મહેલો વાત છે તેને માટે આ મદદકારી બહાનું છે.
 બને આ મુજબ પ્રરૂપવાથી હાલની કેટલીક લોખી પ્રજા
 બિચારી માની પણ લે છે કે સાધુ મહારાજ ચારિત્ર
 પાળવામાં હોવા ચાહે છે તે કંઈ સાધુ મહારાજનો દોષ
 નથી પણ આ જમાનોજ એવો છે. પરંતુ આ
 બાબતમાં ન્યાયપૂર્વકે હકાપણથી વિચારવામાં આવે તો
 નહિ. પાળવાવાલા માટે જમાનો બિચારો શું કરે? શુદ્ધ
 ચારિત્ર નહિ પાળવાવાળાએ તો તીવ્ર કરોની હયાતીમાં
 પણ શિવિવપણું ચલાવું છે તેના દાખલા નીચે
 મુજબ છે.

(૧) ઈશ્વરનાથ જગવાનના કેટલાએક સાધુએ
 સરૂઆતમાં આહાર પાણી ન મલવાથી શિયિલાચારી
 બની ધર્મ પતીત થયા હતા.

(૨) ઈશ્વરનાથ જગવાનની (૨૦૬) સાધ્વી (બાધી)
 સાધુપણમાં હોય પણ વસાહિ પોવાનો અનેક દોષ

તેનાં સાધુઓ જેમ શુદ્ધ ચારિત્ર પાળતા હતા તેમ
અત્યારે પણ સારી રીતે પાળે છેજ. તો તેમનાં

પૂર્વે પણ વ્યાં તે તેર બોલ સંપૂર્ણ પણે પાળવા
વાળા વર્તમાનમાં સાધુઓ યોગવાથી નજરે આવે તેમ
છે અને તેઓને જોવાથી અગર મળવાથી નિશ્ચય થાય
છે કે આજના જમાનામાં પણ શસ્ત્રોક્ત પ્રમાણે પાળ-
વાંવાળા સાધુઓ છેજ. જેમ શાસ્ત્રમાં ફરમાવેલ છે કે
એક સાધુને મુખ્ય કરી એટલે એકને શુદ્ધ માની
સાધુઓ વિચરવું તેજ પ્રમાણે તેરાપથી સમાજમાં
વર્તમાનમાં આશરે ૫૩૪ સાધુ સાધ્વી છે તે બધાં
પૂર્ણ મહારાજધિરાજ શ્રી તુલસી રામજી સ્વામીને શુદ્ધ
માનીને વિચરે છે તેમની આજ્ઞા સિવાય કંઈ પણ સાધુ
સાધ્વી કંઈ પણ ઠેકાણે ચોમાસું કરી શકે નહિ. શેષ-
કાળ રહી શકે નહિ, દીક્ષા આપી શકે નહિ, ચેલા
ચેલી પોતપોતાને નામે કરવાના બંધા સાધુ
સાધ્વીઓને પચ્ચખાણ હોય છે, સાધુને સારું સ્થાનક,
ઊપાધ્યય કાયમના સ્થાપિત રાખ્યા હોય અથવા
વેચાતા લીધા હોય અથવા બંધાવ્યા હોય તેમાં
આ સાધુને લિતરવાના પચ્ચખાણ હોય છે. પુસ્તક,
પાનાંનાં બંડારો કરી કે રાખી શકાય નહિ. જે હોય
તે પોત પોતાની પાસેજ સાથે રાખવાં અને તે પણ
વર્તમાન આચાર્યની નિશાયે. પોતપોતાની માલિકી
કરીને રાખવાના પચ્ચખાણ હોય છે. ચોમાસું લિતવાં
પણ દરેક સાધુ સાધ્વી જે વિસામાં આચાર્ય શુદ્ધ

વામાં આવે છે. ડાહ્યા હોય તે ખાત્રી કરી જોશે.

પ્રશ્ન:—કેટલાક કહે કે કે ઉપરોક્ત તેર જોલ પાળે છે કે નહિ તેની ખાત્રી કરીને શું કરવું છે ? જેણે ઘરખાર, ખાયડી, છોકરાં, માતા પિતા બધાને છોડ્યાં તેઓ તો આપણા કરતાં સારાજ છે, પછી ચારિત્ર પાળે યા નહિ તેનું તે જાણે.

ઉત્તર:—શુદ્ધતત્ત્વની ખાત્રી કર્યા વગર અને તેને સમજ્યા વગર કોઈનો છૂટકો જ નથી કારણ કે શુદ્ધ વગર જ્ઞાન મળતું નથી. શુદ્ધ જો શુદ્ધ ચારિત્રવાન હરેક રીતે હોય તો તેઓ દેવનું સ્વરૂપ શુદ્ધ સમજાવે. કે વિતરાગ પ્રભુ રાગ દ્વેષને છૂતવાવાળા, ને કલ્યાણકારી દેવ છે. પાંચ મહાવ્રત, પાંચ સમિતિ, અને ત્રણ શુદ્ધિ ખરીરીતે પાળે તેજ કલ્યાણકારી રીતિનિગ્રંથ શુદ્ધ છે. કેવળી પ્રરૂપીત આહિંસામય કલ્યાણકારી તે ધર્મ છે. શાસ્ત્રોક્ત ફરમાન મુજબ પાળવાવાળા શુદ્ધ જો હોય તેજ ઉપર જતાવ્યા પ્રમાણે દેવ, શુદ્ધ અને ધર્મ એ ત્રણે વસ્તુનું સ્વરૂપ શુદ્ધ રીતે સમજાવે અને તેથી જ માણસો પોતાનું આત્મકલ્યાણ સારી રીતે કરી શકે અને

કે જે ઘડીની સામાયિક ભાંગવાવાળો, ખુદ્દા ગૃહસ્થ કરતાં ઘણો જ નરસો ગણાય. તો પછી સાધુને તો જીંદગીની સામાયિકનાં પચ્ચખાણુ હોય છે, તે, પચ્ચખાણુને ભાંગવાવાળા તો ગૃહસ્થ કરતાં સારા શી રીતે હોઈ શકે! ન જ થઈ શકે સારાને બદલે સાધારણ રીતે ઠગારા તો કહી શકાય અને જીવાને જો સારા માની ધર્મ શુરે સમજે તેને ભગવાને મિથ્યાત્વી કહ્યા છે. શાખ, સૂત્ર, ઠાણાંગ ઠાણાં ૧૦માં જોમ જણાવેલ છે કે અસાધુને સાધુ સરથે તો મિથ્યાત્વ લાગે માટે દેકત વેષ જોઈને સારા શુરે તરીકે માનવા નહિ. વિતરાગનાં દેરમાન મુજબનું સાધુપણું પાળે છે કે નહિ તે બાબતની પ્રથમ તપાસ કરવી, નહિ પાળે તેની કરણી તે જાણે જોમ કહીને વેષધારીને શુરે માનવા નહિ.

જેમ સંસારમાં કુંભારને ત્યાંથી તાવડી ખરીદ કરવી હોય ત્યારે તેને ઘણું કરીને જે ત્રણ વખત ટકોરાથી વગાડી લેવામાં આવે છે પણ કુટેલી જાણી જોઈને કોઈ લે નહિ, તે મુજબ હાથા અને સમજી માણસોએ ધર્મશુરની બાબતમાં પણ પરીક્ષા કરવી, કે આ સાધુની ધર્મ, આચાર, શાસ્ત્રોક્ત પ્રમાણે જખંડ છે કે કેમ! જો જખંડ રીતે પાળવાવાળા હોય તો તે શુર છે, પણ જો તે ચારિત્ર જખંડ પાળવાવાળા ન હોય અને માત્ર કુટેલી તાવડી જેવ

માણસ મહાત્મ નહિ પાળનાર સાધુઓને
 ગુરૂ તરીકે ન જ માને તેમ છતાં તેઓને
 જો કોઈ એકાંત પક્ષ તાણી ગુરૂ તરીકે માનવા
 મૂકે નહિ તો તે વ્યક્તિને શાસ્ત્ર હિસાબે
 અભિગ્રહિક મિથ્યાત્વ લાગે (અભિગ્રહિક
 મિથ્યાત્વ એટલે ખોટા બોલે તો પણ લીધેલી
 ટેક મૂકે નહિ.) આત્માથી હોય તે વિચારી
 જોશે. વર્ણી શસ્ત્રોક્ત પ્રમાણે નહિ પાળવા-
 વાળા સાધુને માત્ર બાપદાદાએ ગુરૂ તરીકે
 માન્ય કરેલ હોવાથી હીકરાએ તેને જ માનવા
 જોઈએ તેવા મંતવ્યને લઈ તીવ્ર સુ સાધુને
 ગુરૂ તરીકે નહીં ધારવા અને ગુરૂ તત્ત્વ નહિ
 સ્મરણુ એવી વાત પણ ધર્મ મારગમાં
 અધટિત છે. કારણ કે કોઈના બાપદાદાએ જો-
 શાળા જેવા પાંખડીને ગુરૂ માન્યા હોય અને
 તેનાં કરતાં હીકરાને મહાવીરપ્રભુ સારા લાગે તો
 ગુરૂ તરીકે તેને નહિ માનવા એમ જાને નહિ.
 હીકરો પોતાના કલ્યાણ સાર પ્રયોધી માની
 શકે છે. અને તેમાં જરાયે વાંધો નથી, સ્વજન
 દેવ, ગુરૂ, ધર્મ એ ત્રણે તત્ત્વ સૌને માટે
 સ્વતંત્ર છે.

પોતપોતાની આત્મા સંપૂર્ણ બરે અને જે
 સારું લાગે તે સ્વીકારી શકે છે. સ્વઆત્મ-

શ્રી ૧૧૧
પારણાની ઠાઠ; (દોહરો)

- કરણ ભેગને આલખ્યા, લાગે છને મતં છાપ;
સારે ત્યાગે ભોગ બેઠે જુદા, સમજે આપોઆપ, ॥૧॥
- પ્રથમ કરણ પોતે કરે, કરાવ્યાં બીજે ભણ;
અનુભાષાં ત્રીજે કરણ; સમજે ચતુર મુખણ. ॥૨॥
- પ્રથમ મને બીજે વચન, ત્રીજે કાયા ભોગ;
સારા નરસાં છે ત્રણે સમજે નદે ઉપયોગ, ॥૩॥
- ત્યાગ મારગને ઉપરે, જો લગે કરણને ભોગ;
તો ધર્મ પુન્ય બેઠે હુવે, કટે કર્મને રોગ. ॥૪॥
- ભોગ મારગને ઉપરે, જો કરણ ભોગ જુદા જાય;
તો ભોગ વધે ઇન્દ્રિયાં તણા, ધર્મ પૂણ્ય નહિ ચાય. ॥૫॥
- આ કરણ ભોગ ચાવી ચક્રી, બધા તાળાં ખુલ જાય;
સમજે ચાવી જે ચતુર, મિથ્યા મતિ શું ચચાય. ॥૬॥

॥ ઠાઠ ॥

આ અનુકંપા છને આજ્ઞામે “એદેશી”

ચોવીસ લાખ લીલોતરીની જાતિ,
તેને ત્યાગ્યા પગર લાગે પાપ પીછાણે;
સમજી શાવક પાપ શું શકે જળ,
વધાશકિત બાંધે પ્રમાણે,
તો ત્યાગ વધારો છે મોક્ષનો
મારગ. આંકડી. ॥૧॥

આપવા વાલાને જે અનુભવે,
તે ત્રીજે કરણે લોગનો ભાગીદારો.
ઓ લોગ વધારો. ॥૬૧॥

વળી બીજે દાખલો ત્યાગ લોગનો,
એક અહસ્થને આવ્યો વૈરાગ સારો;
તે ચોમાસે રાત્રિ લોગન ત્યાગ્યો,
એ પહેલે કરણે યથો ત્યાગ વધારો.
ઓ ત્યાગ વધારો છે મોક્ષનો મારગ. ॥૬૨॥

ઉપદેશ આપી બીજાને છોડાવ્યો,
તે બીજે કરણે યથો લાભ પ્રસિધ્ધિ;
તિલુ ત્યાગી વૈરાગીને જે અનુભવે,
તે ત્રીજે કરણે લાભ સેદ્ધજેહી લીધો.
ઓ ત્યાગ વધારો. ॥૬૩॥

હવે દિવસે જમવો રાખ્યો છે તેને,
લોગ મારગ પહેલે કરણે કહી જે;
શરીર સાફ આરંભ કરવો પડે છે,
પણ ધર્મ તો ત્યાગ છે તેહમાં ગણી જે.
ઓ લોગ વધારો છે સંસાર મારગ. ॥૬૪॥

ઠેટલાએક બાલ અજાની એમ બોલે,
ખાવો પીવો એમાં યેનો છે દોષ;
તે ત્યાગ લોગ મું છે આલખ્યો નાહિ,
ખાઈ ખાઈ પશુ જેન દેહને પોષે.
ઓ લોગ વધારો. ॥૬૫॥

તે ભોગ મારગ સંસારનો સાધ્યો.

ઓ ભોગ વધારો છે સંસાર મારગ. ॥૧૫॥

વળી ઉપવાસ પારણા ત્યાગ ભોગનો,

ન્યાય સાંભળને નિષ્કંથ કીલ્યો;

લીલોતરી રાત્રિ ભોજન જેમ જ,

કરણ ભોગછી ઓલખ લીલ્યો. ઓ ભોગ ॥૧૬॥

પોતે ઉપવાસ કર્યો એક શ્રાવક,

તે પહેલે કરણે થયો ત્યાગ વધારો;

અચાર આહારના ત્યાગ કર્યો,

જલ રોઠ દીધા નિજ આશવદારો.

ઓ ત્યાગ વધારો છે મોક્ષનો મારગ ॥૧૭॥

ઉપદેશ આપી બીજા પુરૂષને,

તેને કર્મઠાટણ ઉપવાસ કરાવ્યો;

તે ત્યાગ વધારી કરી આતમ શાતા,

ઓ બીજે કરણે લાભ કરાવ્યો.

ઓ ત્યાગ વધારો. ॥૧૮॥

જે તપસ્યાવાલાને ખૂબ વખાવ્યો,

ધન્ય ધન્ય સફળ કર્યો અવતારો;

તે અનુમોદવારૂપ ત્રીજે કરણે,

ત્યાગ પ્રદાસનો લાભ અપરો.

ઓ ત્યાગ વધારો. ॥૧૯॥

હવે ઉપાસવાળો પારણા સાફ,

બીજે દિવસ કર્યો આરંભ કુટો,

પછી પચ્ચખાણ પાળી ખાવા બેઠો,

જામ જોડા જોડા મને દ જિજ્ઞાસુ મારું જુદું.

એ જોડા વધારો. ૧૨૦૭

પાતાને પાતો પડેને કલે.

તો બાંધને બોજે કલે બલે;

એ લોગ વધારો પ.પરો રિને.

લોગ મેં ધમ' કહેને અબલો.

એ લોગ વધારો. ૧૨૧૭

પારલો કરે રસાવે તેદને કેઈ,

અનુભાટે કહે સારો વીધો;

તે ત્રીજે કરલે લોગ વખલ્યો,

એ કરજી ભજને છે લંખો ગીધો.

એ લોગ વધારો ૧૨૨૭

પાત પાતાને ઘેર તેડી તે જાવે,

જમે જમાટે સંસર વ્યવહારો,

પિણ તિણમાંડિ ધમ' ન સમજે,

આવક સમજે બીજે આધવહારો.

એ લોગ વધારો.

એમ ત્યાગ લોગને ખુલાસો સાબળ,

કેઈ મોહ કમ' વસ જિજ્ઞાસી તાણ;

અસાધ કહે પારલો નિ કરાવણ,

એહવા આરોપ મૂકે જાણ જાણ.

એ લોગ વધારો. ૧૨૪૭

પંજુ લોખાણાઈ એમ ન સમજે,

ના દીકરાં લાગે અતંરાય : કમો;
 દેખ બિર્ખારી વહારેઝ નીંહ,
 તો ના દેલા દયા 'રહો' સાધુ ધર્મો.
 ઓ લોગ વધારો ૥૨૫૮

સાધુ તો ઉપદેશ આપી જીવને,
 ત્યાગ ને લોગનો મારગ સંમળવે;
 લોગ વધારામાં મોહ વંચ પ્રાણી,
 ધર્મ સમજે તે કુચુદિ છોડવે.
 ઓ લોગ વધારો ૥૨૬૧

ઉદ્દેશ આપી ઉપવાસ કરાવ્યો,
 તે બીજે કર્ણે વધ ત્યાગ દલાવી;
 તિલુ ત્યાગ દલાવી મેં ધર્મ દહી પ્રભુ,
 પણ લોગની વાત સૂત્રમેં ન આવી.
 ઓ લોગ વધારો ૥૨૭૧

કુચુર ત્યાગને લોગ બેઠ મેં,
 કેવે મળના ધર્મ બતાવ્યો;
 પિલુ સમજી માણસ પધરો સમજે,
 બેઠ મેં ધર્મ વાચે કિલુ ન્યાયો.
 ઓ લોગ વધારો ૥૨૮૧

પારણામાં ને ધર્મ વાવે તો,
 ઉપવાસ કરી કેલુ બુખ્યા મર્યો;
 પેમાવાળો વગર દાયા દુડે,
 પારણાં કરાવો કરાવીને તરસે.
 ઓ લોગ વધારો ૥૨૯૦

જામ જામી વોગને દિવસના મનુષ્યો.

એ જોયું વધારો. ૧૨૨૧

પાતાને પારણે પડે તે કરવે.

તો જામને જીવે જમું જાવું;

એ જોયું વધારો પ.પરો વિગે,

વોગ મેં મમં કરે તે જામવો.

એ જોયું વધારો. ૧૨૨૨

પારણે કરે કરાવે નેદને કે.ઈ,

અનુમાટે કરે સારો દીપે;

તે જીવે કરવે જોયું વળ.વધો,

એ કરવું જામને છે લેખો સીધો.

એ જોયું વધારો. ૧૨૨૩

પાત પાતાને પેર તેડી લે જાવે,

જામ જામટે સંસર બાવદારો,

પિણ તિણમાંડે ધમં ન સમજે,

જાવક સમજે જીવે આશવદારો.

એ જોયું વધારો.

એમ ત્યાગ વોગને પુજાસો સાંભળ,

કે.ઈ મોહ કમં વસ બિગટી તાવ;

અસાધ કરે પારણો નિ કરાવણ,

એકવા આરોપ મૂકે જાંણ જાંણ.

એ જોયું વધારો. ૧૨૨૪

પંજુ વોળાંભાઈ એમં ન સંમજે,

ના દાડયાં લાગે અતરાય : કમો;
 દેખ લિખારી વહેરેઈ નીક,
 તો ના દેશ દયાં 'રહ્યો' સાધુ ધર્મો.

ઓ લોગ વધારો ॥૨૫૮॥

સાધુ તો ઉપદેશ આપી જીવને,
 ત્યાગ ને લોગનો એરંગ સંનમવે;
 લોગ વધારામાં મોહ વંચ માણી,
 ધર્મ સમજે તે કુણુદિ છાંડવે.

ઓ લોગ વધારો. ॥૨૬૧॥

ઉદ્દેશ આપી ઉપવાસ કરાવ્યો,
 તે બીજે કર્યો વધ ત્યાગ દલાલી;
 તિણ ત્યાગ દલાલી મેં ધર્મ દહ્યો પ્રભુ,
 પણ લોગની વાત સૂતમેં ન ચાલી.

ઓ લોગ વધારો ॥૨૭૧॥

કુણુર ત્યાગને લોગ બેઠું મેં,
 દેવો મળના ધર્મ બતાવ્યો;
 પિણુ સમજી માણસ પાધરો સમજે,
 બેઠું મેં ધર્મ ચાચે કિણુ ન્યાયો.

ઓ લોગ વધારો. ॥૨૮૧॥

પારણામાં જો ધર્મ ચાલે તો,
 ઉપવાસ કરી કોણુ શુખ્યા મર્યો;
 પૈસાગણો વગર દાસ દાડે,
 પારણાં કરાવો કરાવીને તારસે.

ઓ લોગ વધારો ॥૨૯૧॥

મરીન તો પાશુકાં કલાંથી કરવે,
 રતનીના કાંઈ પાનાને દોર;
 ઉવ ન્ય.વે તો નિખંન રખડે,
 પેશાપાવો જલે સ્નાન મેઘ.
 આ ભોમ વધારો. ॥૩૨॥

આમ વિરગના મારમ મળે,
 વધુપાન નાવી રાખી કૌપ;
 માટે જ ત્યાગમેં ધમ પ્રરૂપ્યો,
 મરીન ભામ્યવાન કહે નિજુને દોષ.
 આ ત્યાગ વધારો. ॥૩૩॥

દેહલાક હવ સમજ્યા વિજુ બોલે,
 મેં પારણો કરાવ ચાતા વધાર્ય;
 તિજુ ચાતાનો ધમ યયો છે,
 મ્હેં ખટરસમી પે.પ્યો સાધર્મી બાઈ.
 આ પુદગલ ચાતા સંસારને મારગ. ॥૩૪॥

ઈશ્વરો ઉત્તર આપું સીધો,
 જાહક જુદિધી ન્યાય વિચારો;
 ચાતા થઈ તે પધરી રીસે,
 પણ ચાતાના લેહ છે જે પ્રકારો.
 આ પુદગલ ચાતા. ॥૩૫॥

ઉપવાસ કહે કરાવે તેહથી તો,
 આતમ ચાતા ચતી જાણો;
 પારણામાં થઈ પુદગલ ચાતા,
 આમ જે ચાતાના લેહ પિછાણો.
 આ પુદગલ ચાતા. ॥૩૬॥

કેઈ માણસ ઉપવાસ કયો તે વળતે,
 પુદ્ગલને તો યઈ પરમ અચાતા;
 ફલ જેમ આ કાયા કુમલાઈથી,
 ગરમી ચઢી માથે ચકકર આતા.

આ પુદ્ગલ ચાતા. ૥૩૫૥

જળ આતમાથી નિત સમજી કાયા,
 સમજાવ રાખી કર્મ ખપાયા;
 તરે આતમ ચાતા યઈ મજાહની,
 ઉપવાસથી ફલ એહવા પાયા.
 આ આતમ ચાતા મુક્તિનો મારગ. ૥૩૬૥

ખીજે હહાડે ઘયો પારણો જળ,
 મુસો મટી કાયા દીસે મજાની;
 આ પુદ્ગલ ચાતા યઈ પારણાને,
 આને આતમ ચાતા કેઈ મોહવશ માની.

આ પુદ્ગલ ચાતા. ૥૩૭૥

આતમાને તો યઈ ઊલટી અચાતા,
 જો જ્ઞાનદિયી દેઈ જોય વિચારે;
 આ પુદ્ગલ સાફ કરવે પડયો આરંભ,
 જળ લવ ઘયો કર્મથી ભારે,

આ પુદ્ગલ ચાતા. ૥૩૮૥

ઉપવાસ કરાય ને કર્મ ખપાયા,
 જળ તો પેલાને યઈ આતમ ચાતા;
 પારણાથી કરી પુદ્ગલ ચાતા,
 જળ લવને તો યઈ ઊલટી અચાતા.

આ પુદ્ગલ ચાતા. ૥

તે પારણાની શાતઃમિ મમ્ કરે તે,
 ઉપવાસના કરેને પછો પાપ;
 કારણે તપશ્વણી પુણ્ય અમરતા,
 એ પ્રત્ન પુણ્ય કુમુદ રહે ગુપચાપ
 આ પુણ્ય શાતઃમિ ॥૪૧॥

૪૨ પારણા પારણા કરે વડા લે.ત,
 પણ પારણાનો અર્થ સમજે ન દેવ;
 પચ્ચખાણ પુરા મયા પાણે પગાવે,
 તેહનો નામ છે પારણા ભેગ.
 આ લોગ વધારો. ॥૪૨॥

પચ્ચખાણ કરે કરાવે એક માણસ.
 બીજો પચ્ચખાણ માટે પડાવે;
 કહે બેડમાં છત અમર દેવ પાણી,
 સમજી માણસ ન્યાય મિતાવે.
 આ લોગ વધારો. ॥૪૩॥

વળી પારણાના લેટ અનેક છે,
 સાંભળજો વ.વિ ચિત્ત લગાવે;
 ઉપવાસનો પચ્ચખાણ પાણી જમે તે,
 ઉપવાસનો પારણો કહેવાયો.
 આ લોગ વધારો. ॥૪૪॥

એમ જ કહેવને રાત્રિ ચોવિહાર જ,
 સુય ઉચે ખાવે પચ્ચખાણ પાણી;
 તે ચોવિહારનો પારણો કહી જે,
 સમજેછ સંમજે ન્યાય વિચારી.
 આ લોગ વધારો. ॥૪૫॥

કોઈ એક મહિના સુધી લીલોતરીના,
પચ્ચખાણ કીચા દિલ સમતા ધારી;
બીજે મહિને આવે પચ્ચખાણ પાણીને,
એ પણ પારણો કહીએ ભારી.

ઓ લોગ વધારો. ૥૪૫૥

ઉપવાસ લીલોતરી ને વળી રાત્રિનો,
ઈત્યાદિક પારણો વિવિધ પ્રકારી;
કહો કયા પારણામેં આપે છન આજ્ઞા,
ઉત્તર આપો ચોચ વિચારી.

ઓ લોગ વધારો. ૥૪૬૥

એમ પ્રશ્ન પુછયાનો જવાબ ના આવે,
જખ ટેક રાખણ કુહેતુ લગાવે;
કહે પારણો કરાવતે કરાવતે કોઈ વખતે,
તોયેં કરનો છવ જમીં લાવે.

ઓ લોગ વધારો. ૥૪૭૥

તો જમાડણવાલો તોયેં કર જોત્ર બાંધે,
એકવો હીંસાધર્મી વાલ બતાવે;
એમ અદ્ય પાપને બહુ નિચંરા,
કહી કહી આડંબર ધર્મ ચલાવે.

ઓ લોગ. ૥૪૮૥

પણ એટલો લેદ ન સમજે,
ગે.લા.ને દ્રવ્ય તોયેં કર જમ્યા લાગે ધર્મ
તો દ્રવ્ય તિયેં કર છવ ને બાધાને આવે.
તો કેટલો મોટો બાંધશે પાપ કર્મ.

ઓ લોગ. ૥૪૯૥

નિજરી નિમન નિજા મુદ્દ સાંભજો,
 મનામનથી ભેગ નિચારો;
 પૂરૂ પાણી વનસ્પતિ ખાંડી,
 દ્રવ્ય કેવલીના છુત્ત છે પારો.
 ઐ. ભોગ. ૮૧૦૪

તે છુત્ત ભે ખાધામેં અવે તો,
 તેની અદા તેજે તેને પૂછીજે;
 તું કહેતો દ્રવ્ય તીર્થંકર જમ્યા ધર્મ તો,
 મયાંથી કેટલો પાપ ગણી ને.
 ઐ. ભોગ ભારજ ૮૧૧૭

ઐ. ન્યાય સાંભળ સમજી એમ નિચારે,
 કુચુર એકતરફી વાત બતાવે;
 લાભ દશવિ દ્રવ્ય છુત્ત જમ્યાનો,
 પણ દ્રવ્યે છુત્તહિંસાની વાત છુપાવે.
 ઐ. ભોગ. ૮૧૨૪

વલે દ્રવ્યે તીર્થંકર જમાડયા ને ધર્મ,
 તો એણિકને શ્રી કૃષ્ણની રાણી;
 દ્રવ્યે તીર્થંકર હતા પતિ પોતાના,
 તેહને જમાડયા દિસે આહાર પાણી.
 ઐ. ભોગ. ૮૧૩૩

પણ પતિ જમાડવાના કાયંથી તો,
 તીર્થંકર ભોગ બાંધ્યો નહિ ઠેાય;
 તો દ્રવ્યે તીર્થંકરનો છુત્ત જમ્યાથી,
 પારણામેં ધર્મ કસી વિધિ ઠેાય.
 ઐ. ભોગ ભારજ. ૮૧૪૩

એમ ખોટી શ્રદ્ધા યગ યગ અટકે,
જળ જીવ આજ્ઞા બાહિર ધર્મ જતાવે;
કુશુર પડયા આડંબર માંહે,
તળ ત્યાગ મારગ જોલખાવણી નાવે.
જો લોગ મારગ. ૥૫૫૥

જળ સવગડીઓ ને આડંબરીઓ ધર્મ,
સાધ શ્રાવક મિત્ર ખુબ ચલાયો;
તળ પશુસણ્મિ પારણા સાફ,
છકાય કુટો હોંસે પોવાયો.
જો લોગ મારગ. ૥૫૬૥

પછે લીલોતરી આદીની યાયે પ્રભાવના,
તેહનાં છાપાં ખૂબ છપાવે;
જીવે સાધુ કેવા પ્રભાવશાળી,
એટલા એટલા માગસો આવે.
જો લોગ મારગ. ૥૫૭૥

જળ નામના દેશ પ્રદેશોમાં ફેલે,
મહારાજ સાંભળ હિંમત યાવે;
પારણામે ધર્મ જતાવે ઇંછુ કારણ,
જો અંદરનો લેહતો વિરલા પાવે.
જો લોગ મારગ. ૥૫૮૥

મહારાજ તો યયા નામથી ખુશ,
શ્રાવક ખુશ સહેલો સાંભળી ધર્મ;
લેઉ મિત્ર આડંબર ધર્મ ચલાયો,
પણ ત્યાગ લોગરો ન જોલખ્યો મર્મ.
જો લોગ મારગ. ૥૫૯૥

ત્યાગ મારગ જો આનંદ વરદ,
 લોગ મારગ પુરગત વ્યવહાર;
 આનંદ પુરગત રસપ્રદ જુદા જુદા
 સમજતા વિદા તદિ સમજિત સારો.

ઓ લોગ વધારો. ॥૧૦૮॥

લોગ મારગમાં જોઈને જે સારો,
 જોઈ જમડે આ મંસારી ચાલો;
 પિતૃ લોગ વધારાએ મમં ન સમજે,
 લોગ ત્યાગ જોતખાવણુ દી આદર.

ઓ ત્યાગ મારગ ॥૧૧૦॥

સંવત જોગજીસે નબાચી વપે,
 પોપ વદિ છક મંગલવારો.
 પૂજ્યપ્રસાદે સુરજ નેહી,
 દાદર શહેરે હૃદય અપારો.

ઓ ત્યાગ વધારો છે મે દાનો મારગ ॥૧૧૨॥
 ઇતિ પારણીની ઢાલ સંપૂર્ણ.

દ્વય સાતા અને ભાવ સાતાની ઢાલ

સાતા આખા સાતા થાયે, એમ કહે બહુ પ્રાણી;
 સાતા કંઈ સાંભલો ડાહ્યા, નહિ કરતા ખેંચાતાણી રે.
 સમજુ સાતા અર્થ વિચારો.

સમજ સાતાથી પ્રેમ કરી, જીવ સાતા કેમ વિસારો.

॥ રે સમજુ ॥ ૧

પુદગલ શાતાતો સાન્ય શરીરનો. તે આત્મથી ભિન્ન જણો;
ખાંચ ઇંદ્રિના તેવીસ વિષય, મોપે તેહુ પિછાણો રે.

॥ સમજી ॥ ૨

છવ શાતા કોઈ છવ અજ્ઞાની, તેહને જ્ઞાન આપી કરે જ્ઞાની;
હિંસાદિક પાંચ આઘવ છુડાવે, ભાવે કુળતાને કાઢે તાણી રે.

॥ સમજી ॥ ૩

પુદગલ શાતા કરી પરસ્પર, એક એકને બહુ વારો;
અનંતીવાર છવ યથો ભીખારી, અનંતીવાર શેઠ સારો રે.

॥ સમજી ॥ ૪

ભીખારી ભીખ માંગવા કારણ, શેઠ તણે ઘેર આવે;
આતો રીત છે કાલ અનાદિની, પોતાની ગરજ પેલા પેળવે રે.

॥ સમજી ॥ ૫

ભીખારીને કુઝીયો દેખી, શેઠ શાતા વપરાઈ;
પુદગલ આપી પુદગલ પોખ્યો, આ પુદગલ શાતા કહેવાઈ રે.

॥ સમજી ॥ ૬

કુનિયાની બાગીદારીનો ધન, શેઠે ભીખારીને આપ્યો;
તેમાં તપાઈ શું કરી બાઈ, એકએક શું રોડ રચાપ્યો રે.

॥ સમજી ॥ ૭

પુદગલ શાતા સળધે સગલાથી, દુર કિયો બહુ વારો;
પિણ્ણાવે આતમ શાતા દિયા વિન, નરી યથો

દોષનો ઉદારો રે. ॥ સમજી ॥ ૮

બે જુમકને ઉપદેશ દેધને, હિંસાદિક છોડાવે;
જાનદયાન નિજ વસ્તુ આપે, આ શાતાથી શાતા થાવે રે.

॥ સમજી ॥ ૯

ભાવે ઋતમ માતાની જોતખ, કશો તે નદિ અપામે;
પુણત ચાતાને છવ ચાતા કદો, તે વિંદુમનિ મે.ય
જાગે રે. ॥ સમજી ॥ ૧૦

પુણત ચાતા સંચારનો મારજ, તેદને મેઃદમનવાતા વખતે
ધર્મ સંભાળે આત્મા મામે, પરમારથ વિરતા જાતે રે
॥ સમજી ॥ ૧૧

પુણત છવનો પરિચય અનાદિ, જુદો સમજ્યાથી
સમજી આવે, તે મારે રહે નો રાધ્યામાધ્યા, ભોધ
ખીજ નદિ પાવે રે. ॥ સમજી ॥ ૧૨

‘વપ’ જોગણીસે નબ્યાસી મિગસર મદિને, મુદ નવમી
સોમવારો;

‘પૂજા’ પ્રસાદે સૂરજ બાખે, સાતા લેદ વિચારે રે.
॥ સમજી ॥ ૧૩

(સંપૂર્ણ)

* દુમક=કસાઈ.

સાધુ કે આચાર કી ઢાલાં

॥ ઢાલ પહલી ॥

(સવિયલુ જોવો રે હૃદય વિમાસી એરશી)

આધારમી ઉદેશિક સોગવે તિણને,

નિશ્ચય કદા અણાચારી ।

દશવૈકલિક રે તીજે અધ્યયને

ચંકા મ આણે તિગારી રે ॥

ભવિષ્ય જોયજ્યો હૃદય વિભાસી ॥ ૧ ॥

આધાકરમી ઉદેશિક લોગવૈ તિણુને,

ભિખટ કહ્યા ભગવાન ।

દશવૈકલિક રે છઠું અધ્યયને,

નિરજો કરો જુદિમાન રે ॥ ભ. ॥ ૨ ॥

આધાકરમી ઉદેશિક લોગવૈ તિણુને,

નકં ગામી કહ્યા ભગવાન ।

ઉત્તરાધ્યયન રે વીસમેં અધ્યયને,

નિજો કરો જુદિમાન રે ॥ ભ. ॥ ૩ ॥

આધાકરમી ઉદેશિક લોગવૈ,

તિણુશ છઠેં જત સાંગ્યાં જાણુ ।

આચારાંગ રે દ્વિજે અધ્યયને,

જોય કરો પિછાણુ રે ॥ ભ. ॥ ૪ ॥

આધાકરમી ઉદેશિક લોગવૈ,

તિણુમેં છે મોટી ખોડ ।

આચારાંગે પહિલે કુત ખંધે,

કહ દિયા ભગવંત ચોર રે ॥ ભ. ॥ ૫ ॥

આધાકરમી ઉદેશિક લોગવૈ અપોગત દુવ,

વહી કહ્યા છે અન્નત સંસારી ।

જગવતી રે પહેલે ચતક રે નવમેં ઉદેસે,

તિહાં બહુત ગિયો વિસ્તારી રે ॥ ભ. ॥ ૬ ॥

આધાકરમી ઉદેશિક લોગવૈ તિણુને,

કહ્યા મહી ને લેખધારી ।

દોલ પરી રા મેવન પ્રદા છે,
 સુપમદાંગ દ્વજ મુન અંગ મંત્રારી રે ॥ જ. ॥ ૭ ॥
 આધાકરની ઉદેશિક એકવાર લોગને નિષ્ણને,
 નૌમામી પ્રાપચિત રેલું ।
 સદા નિનરો નિત ઠડ રાં લોગવે,
 નિજને પ્રાપચિત રા કાંઈ ઠેકલો રે ॥ જ. ॥ ૮ ॥
 આધાકરની ઉદેશિક લોગને નિષ્ણ ને,
 સખલો રોગલુ તારી ।
 સદા નિનરો નિત ઠડ રાં લોગવે
 નિજને પ્રાપચિત રા કાંઈ યાગ રે ॥ જ. ॥ ૯ ॥
 ચાધુ કાજે કડ લીધે જઠે,
 દીડા મકોડી દેવે દહીં ।
 અનેક વસ હવેં ને મારે ત્યાંરી,
 વિકલાં રી ગત દોસે આડી રે ॥ જ. ॥ ૧૦ ॥
 અનેક વસ હવેં ને મારે,
 અનેકાં પર દેવે દાટી ।
 કુશુર કાજે હવેં ઇંજુ વિધ મારે,
 ત્યાંરી અકલ આડી આઈ પાટી રે ॥ જ. ॥ ૧૧ ॥
 સ્વાસ ઉસ્વાસ રૂંધી હવેં મારે,
 મહામોહની કમ ખંધાય ।
 કલો દશાશ્રુત ખંધ મુત્ર મેં .
 તેપિણ વિકલાં ને ખબર ન કાંચ રે ॥ જ. ॥ ૧૨ ॥
 ચીગટરો તણખો નાખે જઠે,

કિડિયાં લાખાં ગમે આવે ।

ધર લીધે દડ રૂધે જઠે.

કિડિયાં લાખાં ગમે મર જાવે રે ॥ જ. ॥ ૧૩ ॥

પોતી કમ દોષ સેવે તિણને,

કદા ગૃહસ્થી ને લેખધારી ।

દોષ પક્ષરા સેવનદારા કદા છે,

સૂયગડાંગ દુઝા દુત ખંધ મંઝારી રે ॥ જ. ॥ ૧૪ ॥

પોતી કમ દોષમે આધાકરમી,

દોષ વિશેષ છે ભારો ।

સદા નિતરો નિત આધાકરમી દોષ સેવે છે,

તે નિશ્ચય નહીં અણુગારો રે ॥ જ. ॥ ૧૫ ॥

આધાકરમી સ્થાનક સેવે ઉઘાડું,

વલિ સાધુ બાળે અનાખી ।

મહામોહની કમ બાંધે છે,

દશા શ્રુત ખંધ સૂત છે સાખી રે ॥ જ. ॥ ૧૬ ॥

આધાકરમી સ્થાનક સેવે ઉઘાડું,

પૂછયાથી પાપરૂં ભોલણું નહીં આવે ।

મિથ ભોલ્યાંથી મહામોહની કય બંધાય,

ફૂડ કપટથી કામ ચલવે રે ॥ જ. ॥ ૧૭ ॥

આધાકરમી સ્થાનક સેવે ઉઘાડું,

પૂછયાથી ભોલે ફૂડ ।

સ્વાંત્ર ધ્રુવક ત્યાંતરી સાખ પૂરે છે,

તે ગંધા વહતી રે પૂરે રે ॥ જ. ॥ ૧૮ ॥

આધાકરમી રવાનક ગેવે ઉપાડું,

વણી હુક જોતે બજ બજ ।

ત્યાંસ જેવા રજામી તેવા ગેવક,

નિકત ગયો બજક દાણ રે ॥ જ. ॥ ૧૬ ॥

કેષક થાવક ત્યાંસ બારી કર્મા,

હુક જોતનાં ન હરે તિમાર ।

આધાકરમી ને નિર્દોષ કરે છે,

તે દૂગ ગયા કાતીપાર રે ॥ જ. ॥ ૨૦ ॥

આધાકરમી ઉદેશિક લોગવ તિજુને,

સાધ સરધી તે મિથ્યાતી ।

કાણાંમ રે દશ મેં કાણે કહ્યો છે અર્થ,

ગુંદકે તણી ગતિ જાણે જાતી રે ॥ જ. ॥ ૨૧ ॥

આધાકરમી ઉદેશિક લોગવે,

તે છે બારી કરમાં ।

શુદ્ધ શુદ્ધ જાદિરા 'હુવ અજાની,

કેમ પામે' થો જિજ્ઞા ધરમાં રે ॥ જ. ॥ ૨૨ ॥

આધાકરમી હોપ સૂતર સું જતાયો,

સૂત્ર મેં હોપ અનેક ।

મોલરો લિયો હોપ કહું છું,

તે સુષુબ્ધો આણુવિવેક રે ॥ જ. ॥ ૨૩ ॥

મોલરો લિયો લોગવે તિજુને,

નિશ્ચય કહ્યા અણુચારી ।

દશવેકાલિક રે તીજે અધ્યયને,

સંકા મ જાણે લિગારી રે ॥ જ. ॥ ૨૪ ॥

મોહરો લિયો લોગવૈ તિષ્ણને,

લિપ્તી કહ્યા ભગવાન ।

દશવૈકાલિક રે છઠ્ઠે અધ્યયને

નિરણ્ય કરો પુદ્ધિમાન રે ॥ બ. ॥ ૨૫ ॥

મોહરો લિયો લોગવૈ તિષ્ણને,

નકંગામી કહ્યા ભગવાન ।

ઉત્તરાધ્યાન રે વીસમેં અધ્યયને,

નિરણ્ય કરો પુદ્ધિમાન રે ॥ બ. ॥ ૨૬ ॥

મોહરો લિયો લોગવૈ,

તિષ્ણમેં છે મોટી ખોડ ।

આચારાંગે પહલે શ્રુત ખંધે,

કહ દિયા ભગવન્તે ચાર રે ॥ બ. ॥ ૨૭ ॥

મોહરો લિયો લોગવૈ તિષ્ણરા,

મુમત શુપ્ત મહામત ભાગા ।

નિરીય રે ઉગણીસમેં ઉદયે,

કહ્યા મત વિહુણા નાગા રે ॥ બ. ॥ ૨૮ ॥

મોહરો લિયો એક વારે લોગવૈ,

તિષ્ણને યૌમાસી પ્રાયશ્ચિત રેણે ।

૪૧ નિતરો નિત ઠઠ સ્થું લોગવૈ તિષ્ણને,

પ્રાયશ્ચિત રે કાંઈ ઠેહણે રે ॥ બ. ॥ ૨૯ ॥

મોહરો લિયો લોગવૈ તિષ્ણને,

સળવે દોષણ લાગે ।

૪૨ નિતરો નિત ઠઠ સ્થું લોગવૈ,

તિષ્ણને પ્રાયશ્ચિતરો કાંઈ યાગ રે ॥ બ. ॥ ૩૦ ॥

મોતરો તિમેા દોપ મૂન રથું બનાવિં,
સુત્ર મેં દોપ અનેક ।

નિત પિણ્ડ રો દોપ કહું મું,
મુનુંબો અણુ વિવેક રે ॥ બ. ॥ ૩૧ ॥

નિત રો નિત એકણુ ધર કો વહિરે,
તિણુને નિદ્રાય કહા અણુચારી ।

દશવૈકાલિક રે તીર્થે આધ્યાયને,
ચંકા મ બલોનુંભિગારી રે ॥ બ. ॥ ૩૨ ॥

નિત રો નિત એકણુ ધર કો વહિરે,
તિણુને શ્રમ કહા ભગવાન ।

દશવૈકાલિક રે છઠ્ઠે અધ્યાયને,
ભેય કરો પિછાણુ રે ॥ બ. ॥ ૩૩ ॥

નિત રો નિત એકણુ ધર કો વહિરે,
તિણુને નકંગામી કહા ભગવાન ।

દશવૈકાલિક રે છઠ્ઠે અધ્યાયને
નિરણુય કરો બુદ્ધિમાન રે ॥ બ. ॥ ૩૪ ॥

નિત રો નિત એકણુ ધર કો વહિરે,
તિણુ મેં છે મોટી ખોડ ।

આચારંગ પહેલે શુત ખંધે,
કહ દિયા ભગવન્તે ચોર રે ॥ બ. ॥ ૩૫ ॥

નિત રો નિત એકણુ ધરકો વહિરે એક વાર,
તિણુને ચૌમાસી પ્રાયશ્ચિત દેલો ।

સદા નિતરો નિત કંઠ રથું વહિરે તિણુને,
પ્રાયશ્ચિત રો કાંઈ કંઠલો રે ॥ બ. ॥ ૩૬ ॥

નિત રો નિત એકલુ ઘર કે વહિરે,
 તિલુને સમલો દોષલુ લાગે ।
 સદા નિત રો ઠઠ રુથુ વહિરે,
 તિલુને પ્રાયશ્ચિત રો કાંઈ ચામ રે ॥ ભ. ॥ ૩૭ ॥
 ભાગલ લેખધારી નિત રો નિત વહિરે,
 એકલુ ઘર કે આહાર ।
 પૂછ્યાંથી પાધરા નહીં બોલે,
 જૂઠ બોલે વિવિધ પ્રકાર રે ॥ ભ. ॥ ૩૮ ॥
 ભાગલ લેખધારી નિત રો નિત વહિરે,
 એકલુ ઘર કે આહાર પાણી ।
 પૂછ્યાં યકી પાધરા નહીં બોલે,
 જૂઠ બોલે જાણી જાણી રે ॥ ભ. ॥ ૩૯ ॥
 આહાર તણો સંભોગ ન તોડ્યા,
 તે પિલુ ખાવા ને કાલે ।
 એમ માંડલે રા આહાર જુવા જુવા કરે છે,
 નિર્લભ મૂલ ન લાલે રે ॥ ભ. ॥ ૪૦ ॥

॥ હાન ખીજ ॥

(રે મુનિવર જીવ દયા પ્રતિપાલો એ દેશ)
 આધારમી સ્થાનક માહે સાધ રેવે તો,
 પેહલોઈ મહાત્મજ ભાગો ।

દયા રહિત દયો સૂત ભગવતી એ,
 અનન્તા જનમ મરણકરસી આગો રે ॥
 મુનિવર જીવ દયા પ્રતિ પાલો ॥ એ આંકડી ॥ ૧ ॥

ચવં સાવજી રા ત્યાગ કેવે તો;

ફળેષુ મદાન્ત ગયો બાગો ।

ને કેવં સ્થાનક મદારે ઠાજ ન દીધો તો,

કપટ સદિન ગુડ લાગો રે ॥ મુ. ॥ ૨ ॥

ને છવ મુઆ ત્યારો ચરીર ન આપે તો,

અદત્ત ઉણ છવાં રી લાગી ।

આજા લેાપી શ્રીઅરિદન્ત દેવની,

તિલ્લસુ' તીજે મદાન્ત ગયો બાગી રે ॥ મુ. ॥ ૩ ॥

સ્થાનક ને આપજો કરિ રાખે,

મગતા રહે નિત લાગી ।

મઠ વાસો મઠ માહે' વસે બધું

પાંચમેાં મદાન્ત ગયો બાગી રે ॥ મુ. ॥ ૪ ॥

ચોથો ને છઠી તે તો કિલ્લ વિધ બાખ્યા,

આચાર કુશીલિયા ને લેખે ।

એકવા બાગલ ફિરે સાધાં ને લેખ મેં,

તિલ્લને બુદ્ધિવન્ત જાન સ્ય' દેખે રે ॥ મુ. ॥ ૫ ॥

એક કાય હણ્યાં સ્ય' ઉત્કૃષ્ટે ભાંગે,

હિન્સા છઃ કાય રી લાગી ।

એક વ્રત ભાંગ્યાં સ્ય' ઉત્કૃષ્ટે ભાંગે,

વ્રત છલ્લે' ગયા બાગી રે ॥ મુ. ॥ ૬ ॥

છલ્લ સ્યુ' તો દોષ મોટા મોટા સેવે,

સાધાંના લેખ મઝારો ।

તે ચતુરઃ વિચક્ષણ બલ્લ હુસે તે,

તેને કેમ સરખે અણુગારો રે ॥ મુ. ॥ ૭ ॥

દોષ જોતાલીસ કહ્યા સૂત્રમાં,
બાવન કહ્યા અષ્ટાચારો ।

એ દોષ સેવ્યાં સેવામાં,
મહાવ્રત મેં પડસે જિગાઠો રે ॥ મુ. ॥ ૮ ॥
આચારાંગ રે ણીજે અધ્યાયને,
છઠે ઉદેશે નિહાલો ।

વચન મુણ મુણને હિયે વિમાસો
મત કરો આલ પંપાલો રે ॥ મુ. ॥ ૯ ॥
કાંઈ સ્થાનક નિમિત્તે અન્ય દેવે તિલુ ને,
મુખ સુ મતિ સરાવો ।

આપસ મેં છઃ કાય જીવાં ને,
સાની કરિ જીવને કાંઈ મરાવો રે ॥ મુ. ॥ ૧૦ ॥
સ્થાનક કરાવતા ને ધર્મ કહી ને,
લોભાને મત ભરમાવો ।

આપ રહેવા ને જગ્યાં કારણે,
જીવાં ને કાંઈ મરાવો રે ॥ મુ. ॥ ૧૧ ॥
સાધુ કાળે જીવ હલ્યે ત્યારે,
હોસે જૂડે સુખ જૂડો ।

જે સાધુ ઉજ્જગ્યાં મેં રહસી તો,
સાધપણે તિલુ રો જૂડો રે ॥ મુ. ॥ ૧૨ ॥
નિલુ સ્થાનક નિમિત્તે અન્ય દિયો તિલુને,
એટલા જીવાં નો તેને પાપો ।

ધર્મ જાણે તો પાપ અશરમાં,
હોસે ધણો સન્તાપો રે ॥ મુ. ॥ ૧૩ ॥

સાધુ ઠાળે હડ નીવે ઉપરા ઢાલે,

હવ અનેક વિધ મારે ।

આપ હૂળે વણી વધ હવા સ્નેહ,

ગુરુ રો જનમં જિગાડે રે ॥ મું. ॥ ૧૪ ॥

યે મમં ઠિઠાણે હવ હલે તો,

દયા કયે ઠાણે પાડે ।

કુશુરોં જો બરમાયા તુંમને

કાંઈ લગાવો ઠાણે રે ॥ મું. ॥ ૧૫ ॥

રાત અન્ધારી ને હવ ન સૂજે તો,

આકા મેલં જડે કિંવાડે ।

છઠાપ રા પીયર બાન્હે તો,

હીવ સંધુ હવ મેલં મારે રે ॥ મું. ॥ ૧૬ ॥

જે ઘનિ સાચી સીખ ન લાજે,

તે મત લેવો સાંધવિયાં રે ચરણે ।

સાધાં રહણે દાર ઉઘાડે,

સાંધવિયાં રે આશ્યે છે જડણે રે ॥ મું. ॥ ૧૭ ॥

મૃહસ્થ સાથે જોડો સદેશ,

જળ મારી લંબે છઠાથે ।

વો બેયાં વિના ચાલે મારગ મં,

જોડવો મત કરો અન્યાયે રે ॥ મું. ॥ ૧૮ ॥

જો સાધપણે ચોં સ્થું પંડતો નદીસે તો,

ઔવંક નંમ ધરાવો ।

શકિત સારૂ મત ચોખા પાડો,

દોષંબુ મતિ લગાવો રે ॥ મું. ॥ ૧૯ ॥

તમારાથી પહેતો ન દીસે તો,

આરાં કે માથે મતિ નહાણો ।

અન્ત કેસયત બાળે,

તો જૂક લોલતા ક્યું ન શંકો રે ॥ મુ. ॥ ૨૦ ॥

વિહુણા સાધુ બાળે,

યોં હી લોકા મેં પુખંવે ।

બાહલ જ્યું થોતા બાળે,

ઓ મોને અચરજ આવે રે ॥ મુ. ॥ ૨૧ ॥

શિક આચાર માંહીં ને

પૂરો કેમ કહવાયો ।

આ માંહીં જો ધર્મ થાપો તે,

પિણ ખબર ને કાંચો રે ॥ મુ. ॥ ૨૨ ॥

કરે તિણ ને ત્રીન દિન કોઈ,

ઉનું પાણી કર પાવે ।

જુ ને તો આગલે રી થદા રે લેજે,

એકન્ત પાપ બતાવે રે ॥ મુ. ॥ ૨૩ ॥

એ દિન આરંભ કરી ને,

છઃકાય હણીને લખાયો ।

તેણ મેં મિથ ધર્મ પડ્યો તો

ઓ કિણ વિધ મિલતે ન્યાયો રે ॥ મુ. ॥ ૨૪ ॥

તેણ કરે તેહને પાણી પયાં,

એકન્ત પાપ બતાવે ।

એ દિન આરંભ કરીને લખાવે,

તિણ મેં મિથ કિહાંથી થાવે રે ॥ મુ. ॥ ૨૫ ॥

ગિજ માટેં ધર્મ કૈવે તિજી રી ચરધા રે લેખે,
ઓ પલો સત કદવાયો ।

દિન્સા માટેં ધર્મ યાપો :તો
સૂત્ર સામે જોવો રે ॥ મુ. ॥ ૨૬ ॥

અર્થ અનર્થ ને ધર્મ રે કાજે,
જીવ હૈયે મન્દ બુદ્ધિ ।

ધર્મ કાજે જીવ હૈયે ત્યારી,
અદા ઉન્ધી સ્યું ઉન્ધી રે ॥ મુ. ॥ ૨૭ ॥

સમુચય આચાર સાધુ રો જતાયો,
તિજી મેં રાગ દ્રેષ મતિ આણો ।

એ વચન સુણુ સુણુ હિયે વિમાસો,
મત કરો ખાંચા તાણો રે ॥ મુ. ॥ ૨૮ ॥

પ્રીત પુરાણી થી થાં સ્યું પહચી,
તિજી સ્યું સિન સિન કર સમજાળી ।

જો ઘારે મન મેં ચંકા હુવે તો,
સૂત્ર કાઢી જતાઉં રે ॥ મુ. ॥ ૨૯ ॥

સંવત્ અઠ્ઠારેં વરસ તેત્રીસે,
મેડતા ચહર મઝારો ।

વૈશાખ વહી દશમ દિન થાં ને,
સીખ દીની હિતકારો રે ॥ મુ. ॥ ૩૦ ॥

॥ દોહા ॥

પહિલા અરિહન્ટ ને નમૂં, જ્યાં સાચાં આતમ કામ ।
વલે વિશેષે વીર ને, તે ચાસણુ નાયક સ્વામ ॥ ૧ ॥

કારજ સાઝી આપણા, પહુન્તા છે નિરવાણુ ।
 ને વન્દણા કરું, જ્યાં મેટયા આવણુ જાણુ ॥ ૨ ॥
 કારજ સહુ સારસા, ગુણુ રતના રી ખાણુ ।
 ધ્યાય ને સરવ સાધુજી, એ પાંચૂ પદ વખાણુ ॥ ૩ ॥
 ને નિત તેહને, નીચો શીશ નમાય ।
 એલખ વન્દણા કરો, જ્યું ભવ ભવરા દુઃખ જાય ॥ ૪ ॥
 રૂ કુશુર દોતું તણી, ગુણુ વિના ખળાર ન કાય ।
 મ કુશુરને એલખો, મુણે સૂતર રો ન્યાય ॥ ૫ ॥
 ર સાખ દિયાં વિના, લોક ન માને વાત ।
 મલ તે નર નારિયાં, છોડો મૂવ મિથ્યાત ॥ ૬ ॥
 ગુરૂ ચરિત અનન્ત છે, તે પૂરા કેમ કહાય ।
 હા સા પરગટ કરું, તે સુણુજ્યો ચિત્ત લાય ॥ ૭ ॥

॥ હાલ ત્રીજી ॥

(ઊંધી સરધા કોઈ મત રાખો—એ દેશી)

એલખણાં દોનાં ભવ છવાં,

કુશુર ચરિત અનન્તજી ।

હિતાં છેહ ન આવે તિલુ રો,

ઇમ ભાખ્યો ભગવન્તજી ।

સાધુ મત લલો ઇવ અલગત સું ॥ ૧ ॥

પાધાકરમી યાનક મેં રહૈ તો,

પડ્યો ચારિત મેં લેહજી ।

નિચીય રે દશમે ઉદેશૈ,

ચાર માસ રો છેહજી ॥ સા. ॥ ૨ ॥

અઠારે ઠાણા ઠણા બૂવા બૂવા,
 એક વિરાધે દેાયછું ।
 બાળ કહ્યો શ્રી જિજ્ઞેશ્વર,
 સાધ મં લાંલો સોયછ ॥ સા. ॥ ૩ ॥
 આહારં સેન્યા ને વસતરં પાંતર,
 અમુખં ત્રિયાં નંદીં સન્નછ ।
 દશવૈકાલિક છઠે અધ્યયને,
 ભીષ્ટ કહ્યો સંગવન્તછ ॥ સા. ॥ ૪ ॥
 અચિતં વસ્તુ ને મોલ ત્રિરાવે,
 તો સુમત શુપતં હુવે ખણ્ણછ ।
 મહાવરંતં પાંચ હી ભાગે,
 તિષ્ઠ રેા ચૌમાસીં કુંડછ ॥ સો. ॥ ૫ ॥
 એ તો ભાવ નિશીવ મેં ચાલ્યા,
 ઉગણીસમેં ઉદ્દેશછ ।
 શુદ્ધ સાધુ વિષ્ણુ કૃષ્ણ સુષુત્તે,
 સુત્રની જાડી રેંચછ ॥ સા. ॥ ૬ ॥
 પુસ્તક પાતરા ઉપાસસદિક,
 વિવરાવે લે લે નામછ ।
 આછા ભૂણકા કહી મોલ બતાવે,
 કરે ગૃહસ્થ રો કામછ ॥ સા. ॥ ૭ ॥
 ગ્રાહક ને તો કમયો કહીએ,
 કુચુરે વચ્ચે દલાલછ ।
 વેચણુવાલો કહ્યો વાણીયો
 ત્રીનાં રેા એક હવાલછ ॥ સા. ॥ ૮ ॥

કય વિક્રયમે' વરતૈ તે તો

મહા દોષ છે એહછ ।

ચેતીસમાં ઉત્તરાધ્યયન મેં,

સાધુ ન કહ્યો તેહછ ॥ સા ॥ ૯ ॥

નિત કો વહિરે એકણુ ઘર કો,

આરાં મેં એક આહારછ ।

વૈકલ્પિક તીજે અધ્યયને

સાધુને' કહ્યો અણુઆરછ ॥ સા ॥ ૧૦ ॥

લાવૈ નિત ધોવણુ પાણી,

તિણુ લોખંધો સૂતરે રા ન્યાયછ ।

તલવાયાં બોલે નહીં સુધા,

દૂધેણું રૂવે છિપાયછ ॥ સા ॥ ૧૧ ॥

હિં કશ્વૈ તે વસ્તુ વંહિરે,

તિણુ મેં મોટી જોડછ ।

જોયારાંગ પહિલે સુતખંધે,

કહિ દિયો ભગંવન્ત ચારછ ॥ સા ॥ ૧૨ ॥

પહિલો વરત તો પૂરો પડિયો

જનં આડા જડે કિંવાડછ ।

કોટા આગલ હોડા અટકાવે,

તે નિશ્ચય નહીં અણુગારછ ॥ સા ॥ ૧૩ ॥

પોતૈ હાથે જડે ઉધાડે,

કરે છવાં રા ધનસાનેછ ।

ગૃહસ્થ ઉધાડને આહાર વહિરારે,

એક કરે અણુનું-તો ફેનછ ॥ સા ॥ ૧૪ ॥

સાધવિયાં ને જડલો ચાલ્યો,

તિલુ રી મ કરો તાણુ ।

યાં લારે કેાઇ સાધુ જડે તો,

આગત રા અડનાડુ ॥ સા. ॥ ૧૫ ॥

મન કરને જો જડલો વાંઘે,

તિલુ નહીં જાણી પરપીડુ ।

પેતીસમાં ઉત્તરાધ્યયનમેં,

વરજ ગયા મહાવીર ॥ સા. ॥ ૧૬ ॥

પરનિન્દા મેં રાતા માતા,

ચિત્ત મેં નહીં સતોવ ॥

વીર કહ્યો દશમાં અગમ્યાં,

તિલુ મેં તેરે દોવ ॥ સા. ॥ ૧૭ ॥

કહૈ દીક્ષા લે તો મો આગત લીજે,

ઓર કને દે ટાલ ॥

કુચુરે એહવા સૂંસ કરવે,

આ ચોટે લિન્ધી ચાલ ॥ સા. ॥ ૧૮ ॥

ઈલુ બંધા થી મમતા લાગે,

ગૃહસ્થ સૂં લેલપ ચાલ ॥

નિશીય રે ચાથે ઉદેસે,

દંડ કહ્યો જિનરાય ॥ સા. ॥ ૧૯ ॥

જિમણુવારમેં વહિરણુ જાવે,

આ સાધારી નહીં રીત ॥

વરજ્યે આચારાંગ બુદ્ધકલ્પ મેં,

વડી ઉત્તરાધ્યયન નિશીય ॥ સા. ॥ ૨૦ ॥

આલસ નહીં આરા મેં જાતાં,
 ખેંટી પાંત વિશેષજી ।
 સરસ આહાર લ્યાવૈ બર પાતરાં,
 જ્યાં લજ્યા છોડી લે લેવજી ॥ સા. ॥ ૨૧ ॥
 ચેલા કરણ રી ચલગત બિન્ધી,
 ચાલા ખહોત ચલાવજી ।
 વિયાં ફિરે ગૃહસ્થ ને સાથે,
 રોકડ દામ દિરાવજી ॥ સા. ॥ ૨૨ ॥
 વિવેક વિકલ ને સાંગ પહિરાવૈ
 લેલો કરૈ આહારજી ।
 સામગિરિ મેં જાય વંદાવૈ,
 ફિર ફિર હુવે ખુવાવજી ॥ સા. ॥ ૨૩ ॥
 અભોગ ને દીક્ષા દીધી તે,
 ભગવન્તની આજ્ઞા બારજી ।
 નિશીવ રો ડણ્ડ મૂલ ન માનૈ,
 તે વિટલ હુવા વિકરાલજી ॥ સા. ॥ ૨૪ ॥
 વિષ પડલેલાં પુસ્તક રાખે,
 તે જમૈ જીવાં રાં જાલજી ।
 પડે કુંચવા ઉપજૈ માંકડ,
 જિણ બાંધી ભાગી પાલજી ॥ સા. ॥ ૨૫ ॥
 એવૈ વરસ ૭ માસ નિકલ્યાં,
 તે પહિલો વરત હુવૈ ખણજી ।
 નિવ પડલેલાં વિષ મેલે તિણ ને,
 એક માસ રો ડણ્ડજી ॥ સા. ॥ ૨૬ ॥

ગૃહસ્થ સાથે ઠહે સંઢેગો,

તો બેલો દુવે ચંભેગણ ।

તિણ ને સાધુ કિમ સરધીઝં.

લઃગો જોગને રોગણ ॥ સા ॥ ૨૭

સમાચાર વિવરામુધ ઠહી કહિ,

સાની કર ગૃહસ્થ જોઝાયણ ।

કાગઠ લિખાવે કરી આમના,

પર હાય દેવે ચઝાયણ ॥ સા. ॥ ૨૮

આવણુ જાવણુ બેસણુ ઉઠણુરી,

જાયગા દેવે જતાયણ ।

ઇત્યાદિક સાધુક હે ગૃહસ્થ ને,

તો બેહૂં જરાજર યાયણ ॥ સા ॥ ૨૯

ગૃહસ્થને દેવ લોટ પાતરાં,

પૂઠાં પરત વિશેવણ ।

રજોહરણા ને પૂંજણી દેવે,

તે ભિષ્ટ હુવા લેઇ લેવણ ॥ સા ॥ ૩૦

પૂછે તો કહે પરઠ દિયા મેં,

કૂટ કપટ મન માંહિણ ।

કામ પડે જળ જાય ઉરાલે,

ન મીટી અન્તર ચાહિણ ॥ સા ॥ ૩૧

કહે પરઠયાં ગૃહસ્થને દેઇ,

બોલે જોત. અન્યાયણ ।

કહ્યો આચારાંગ ઉત્તરધ્યયન મેં,

સાધુ પરઠે એકન્ત જાયણ ॥ સા. ॥ ૩૨

કરે ગૃહસ્થ સૂં સદલા બદલો.

પડિત નામ ધરાયજી ।

પૂરી પડી સગતાં વરતાં

લેખ લે ભૂતા બાયજી ॥ સા ॥ ૩૩ ॥

ઘોડી ઉપાધિ ગૃહસ્થને દીધાં.

વરત રહૈ નહીં એકજી ।

ચોમાસી દંડ નિશીથ મેં ગુચ્યો,

તિલુ છોડી જીન ધર્મ ટેકજી ॥ સા ॥ ૩૪ ॥

વિન આંકુસ જિમ હાથી ચાલૈ,

ઘોડો વિગર લગામજી ।

એકવી ચાલ કુચરાં રી બણો,

કહવાને સાધુ નામજી ॥ સા ॥ ૩૫ ॥

અણુકંપા નહીં છહું દાંયની

ગુણ વિન કહે અમે સાધજી ।

આ ચર્યા અણુયોગ દુવારમેં,

વિરતા પરમાર્ય લાખજી ॥ સા ॥ ૩૬ ॥

રેણો આચારાંગ ઉત્તરાધ્યેન મેં,

સાધુ કરે ચાલતાં વાતજી ।

લેંચી તિરછી દિપ્તિ જોવે,

તો હુવ છઝાય રી ઘાતજી ॥ સા ॥ ૩૭ ॥

ચરમ આહાર લે વિન મર્યાદા,

તો વધે દેહીરી લોચજી ।

ગૃહસ્થ સાથે કહે સંદેશો,
 તો બેસો દુવે અંગેગણ ।
 તિણ ને સાધુ કિમ અધીર્જે,
 લગો જોગને રોગણ ॥ સા ॥ ૨૩ ॥
 સમાચાર વિવરામુષ કહી કહિ,
 સાની કર ગૃહસ્થ જોગાયણ ।
 કાગડ લિખાવે કરી આમના,
 પર હાથ દેવે ચગાયણ ॥ સા. ॥ ૨૪ ॥
 આવણુ જાવણુ બેસણુ ઉઠણુરી,
 જાયગા દેવે જતાયણ ।
 ઇત્યાદિક સાધુક હૈ ગૃહસ્થ ને,
 તો બેહૂં જરાજર થાયણ ॥ સા ॥ ૨૫ ॥
 ગૃહસ્થને દેવ લોટ પાતરાં,
 પૂઠાં પરત વિશેષણ ।
 રજોહરણા ને પૂંજણી દેવે,
 તે ભિષ્ટ હુવા લેઈ લેવણ ॥ સા ॥ ૨૬ ॥
 પૂછે તો કહૈ પરઠ દિયા મેં,
 ફૂટ કપટ મનુ માંદિણ ।
 કામ પડે જળ જાય ઉરાલૈ,
 ન મીટી અન્તર ચાહિણ ॥ સા ॥ ૨૭ ॥
 કહૈ પરઠયાં ગૃહસ્થને દેઈ,
 જોલૈ જોગ. અન્યાયણ ।
 કહ્યો આચારાંગ ઉત્તરધ્યયન મેં,
 સાધુ પરઠે એકન્ત જાયણ ॥ સા. ॥ ૨૮ ॥

કરે ગૃહસ્થ સૂં સદલા બદલો.

પડિત નામ ધરાયછી ।

પૂરી પડી સગલાં વરતાં

લેખ લે ભૂલા બાયછી ॥ સા ॥ ૩૩ ॥

થોડી ઉપાધિ ગૃહસ્થને દીધાં.

વરત રહ્યું નહીં એકછી ।

ચોમાસી દંડ નિશીથ મેં ગુર્યો,

તિલ્લુ છોડી છાન ધર્મ ટેકછી ॥ સા ॥ ૩૪ ॥

વિન આંકુસ જિમ હાથી ચાલે,

ઘોડો વિગર લગામછી ।

રેહવી ચાલ કુશુરાં રી બણે,

કહવાને સાધુ નામછી ॥ સા ॥ ૩૫ ॥

મજુકંપા નહીં છહું કાંચની

ગુણ વિન કહે અમે સાધછી ।

ખા ચરચા અભુયોગ દુવારમેં,

વિરલા પરમાર્ય લાપછી ॥ સા ॥ ૩૬ ॥

રથો આચારાંગ ઉત્તરાધ્યેન મેં,

સાધુ કરે ચાલતાં વાતછી ।

ભેંચી તિરછી દિષ્ટિ બેવે,

તો હુવ છઃકાય રી ઘાતછી ॥ સા ॥ ૩૭ ॥

ચરસ આહાર લે વિન મર્યાદા,

તો વધે દેહરી લોચ

કાચ મણિ પરકાચ કરે જથું,

કુચુર માયા ઘોયલ ॥ સા. ॥ ૩૮ ॥

દળક દળક ઉતાવલા ચાલે,

તસ યાવર માયો જાયલ ।

ઈરજ્યા સુમત જોયાં વિન ચાલે,

તે કિમ સાધુ યાયલ ॥ સા. ॥ ૩૯ ॥

કપડાં મેં લોપી મરયાદા,

લાંબા પના લગાયલ ।

ઈધકા રાખે દોચ પુર ઉડે,

વલે જોલે મૃષાવાયલ ॥ સા. ॥ ૪૦ ॥

ફૂટપુટ નર માંસ વધારે,

કરે વિગેરા પૂરલ ।

માઠાં પરિણામાં નાર્યાં નિરખે,

તો સાધુપણા થી દૂરલ ॥ સા. ॥ ૪૧ ॥

ઉપશ્રવ જો અધિકાં રાખે,

તિણ મોટો કિયો અન્યાયલ ।

નિશીથ રે સોલમેં ઉદેશે,

ચોમાસી ચારિત જાયલ ॥ સા. ॥ ૪૨ ॥

મૂરખ ને ગુરૂ એહવા મિલિયા,

તે લેછ દુબસી લારલ ।

સાચો મારગ સાધુ જતાવે,

તો લડવા ને દુવે ત્યારલ ॥ સા. ॥ ૪૩ ॥

એહવા ગુરૂ સાચા કરી માને,

તે અન્ધ અજાની જાળલ ।

દેવ પડે ઉત્કૃષ્ટા તિષ્ઠ મેં,
રૂઢે અનન્તો કાલજી ॥ સા. ॥ ૪૪ ॥

કુકરમી જીવ મુજ મુજ હરવે,
કરે ભારી કર્મો દેવજી ।

તરે રા ન્યાયં નિન્દા કર જાને,
તો રૂઢે વલે વિશેષજી ॥ સા. ॥ ૪૫ ॥

॥ દોહા ॥

લેખ પહેયો ભગવાન રા, સાધુ નામ ધરાય ।
આચાર મેં ઢીલા ઘણા, તે કહ્યો કઠા લગ જાય ॥ ૧ ॥
ત્યાંને વાંદે ગુરુ જાણુને, વલે કૂડી કરે પખપાત ।
ત્યાંજૂઠા ને સાચા કરવા ખપે, ત્યારે મોટો શાલ મિથ્યાત ॥
‘ગુરુ તણા પગ વાંદને, આગે જૂઠા જીવ અનન્ત ।
લે જૂડે ને જૂઠસી ઘણા, ત્યારે કહતાં ન આવે અન્ત ।
‘ધ ભારગ છે સાંકડો, તિષ્ઠમેં ન ચાલે જોડ ।
પગાર નહોં ત્યારે પાપરો, ત્યાં વરત ક્રિયા નવકોટા ॥ ૪ ॥
રેખધારી ભાગલ ઘણાં, ત્યાંસુ પલે નહોં આચાર ।
જુ કુજ અકારજ કર રહ્યા, તે મુજબ્યો વિસતાર ॥ ૫ ॥

દાત્ર ચોથી

(આદર જીવ ખિન્ન્યાં ગુણ આદરં જો દેશી)

કેગુરુ તણા ચરિત જાહેર કર સં,
મુતરની રેઠ સાખજી ।

સુમતા આણુ સુણો! ભવ હંધો,
 ૧ ૭૭ ॥ શ્રીવીર ગંધા છે આપણ ॥

સાધ મત જણો! ઇણુ આમારે ॥ ૧ ॥
 જે થે કુગુરુ સેઠા કરે જાણ્યા,

તો સુણુ સુણુ મ કરો દેખણ !
 સાચ જૂઠું રોઝે (નિવેરો),
 સૂતર સામે દેખણ ॥ સા. ॥ ૨ ॥

હમજુવાર માંહી સૂં ઠોધ ગુંદસ્થ,
 લ્યાવે ધોવણુ પાણી માંડણ ૧
 પછે આપ તણે ધરે આણુ વહિરાવે,
 તે કરે ભેષ ને માંડણ ॥ સા. ॥ ૩ ॥

જાણુ જાણુને સાધુ વહિરે,
 તિણુ લોપ દિયો આચારણ ૧
 તે પ્રત્યક્ષ સાહમે આરુચો લવ,
 ત્યાંને કિમ કહિજે અજુગારણ ॥ સા. ॥ ૪ ॥

એ અણુચાર ઉઘાડો સેવે,
 જે સાહમે આરુચો લે આહારણ ૧
 હંચવૈકાલિક તીજે અધ્યયને,
 ઠોધ જેવો આંખ ઉધારણ ॥ સા. ॥ ૫ ॥

સાધ સાધવી ઠલે માત્રે,
 એકણુ હરવાને જાયણ ૧
 વીર વચન સૂં ઉલટા પડિયા,
 ચવઠે કરે અન્યાયણ ॥ સા. ॥ ૬ ॥

ગાંવ નગર પુર પાટણ પાડો,
 તિલુરો હુવે એક નિકાલજી ।
 તિહાં સાધ સાધવી નહીં રહે લેતા,
 આ બાંધી ભગવન્ત પાલજી ॥ સા. ॥ ૭ ॥
 એકલું દરવાજો સાધ સાધવી,
 ભવે નગરી બારજી ।
 તે અપ્રતીત ઉઠે લોકો મેં,
 કેમ વરત ભાગે હુવે ખુવારજી ॥ સા. ॥ ૮ ॥
 જુદો જુદો નિકાલ છે તે પિણ,
 કેમ ભવે એકલું દરવાજજી ।
 આ હટક ને માને કિલુરી,
 વલે ન માને મન મેં લાજજી ॥ સા. ॥ ૯ ॥
 એ નિકાલ તિહાં રહિણેય વરજયો.
 તે કિમ ભયે એકલું દુવારજી ।
 એ બુદ્ધતત્ત્વ રૂં પહિલે ઉદ્યો,
 તે બુધવન્ત કરે વિચારજી ॥ સા. ॥ ૧૦ ॥
 ગૃહસ્થને ઘર ભંધ ગોચરી,
 ભે જડિયો દેજે દુવારજી ।
 તિહાં મુખ સાધુ તે ફિર ભય પાછા,
 ભાગલ ભવે જોલ કિંવારજી ॥ સા. ॥ ૧૧ ॥
 કેમ લેખધાર્યા રે એકવી સરધા
 ભે જડિયો રેજે દુવારજી ।
 તે પછી તણી આગન્યા લેખ ને
 માંહિ ભવે જોલ કિંવારજી ॥ સા. ॥ ૧૨ ॥

હાથ સૂં સાધ કિંવાર ઉઘાડે,

માંહિ જાવ વહિરણુ ને આહારણુ ।

ઈસડી દીલી કરે પરૂપણા,

તે વિટલ હુવા વિકરાલણુ ॥ સા. ॥ ૧૩ ॥

કિવાર ઉઘાડી ને આહાર વિહરણુ રો,

મૂલ ન સરઘે પાપણુ ।

ઠકા ન ગયા તો પણુ ગયા સરીખા,

આ કર રાખી છે યાપણુ ॥ સા. ॥ ૧૪ ॥

કિંવાર ઉઘાડ ને વહિરણુ ને જાવે,

તો હિંસા જીવાં રી યાયણુ ।

તે આવસગ સૂતર માંહિ વરજ્યો,

ઘોઘા અધ્યયન રે માંચણુ ॥ સા. ॥ ૧૫ ॥

ગાંવ નગર બારે ઉતરિયો,

કટક સથવારો તાહિણુ ।

જો સાધુ રાત રહે તિણુ ઠામે,

તે નહીં જિણુ આજા યાંહિણુ ॥ સા. ॥ ૧૬ ॥

એક રાત રહે કટક મેં તિણુ ને

આર માસ રો છેહણુ ।

એ બૃહત્કથા રે તીજે ઉદેસે,

તે સુણ સુણ મ કરો ખેહણુ ॥ સા. ॥ ૧૭ ॥

ઈસડા દોષ બાણી ને સેવે,

તિણુ છોડી જીણુ ધર્મ રીતણુ ।

એહવા સિષ્ટ આચારી ભાગલ

ત્યાંરી કુણુ કરસી પરતીતણુ ॥ સા. ॥ ૧૮ ॥

જિન કારણ આંખ્યાં મેં અંજણ,
 ને ઘાલે આંખ મઝારણ ।
 ત્યાં સાધવિયાં કેમ સરધીજે,
 ત્યાં છોડ દિયો આચારણ ॥ સા. ॥ ૧૯ ॥
 જિન કારણ ને અંજણ ઘાલે
 તે શ્રી જિન આજ્ઞા બારણ ।
 ધૈર્યકાંતિક તીજે અધ્યયન,
 તે ઉઘાડો અનાચારણ ॥ સા. ॥ ૨૦ ॥
 એ પાત્ર પોથી પાનાદિક,
 જાય ગૃહસ્થ રે ઘરે મેલણ ।
 શ્રી વિહાર કર દે ઘણી ભલામણ,
 તિણુ પ્રવચન દીધા ઠેલણ ॥ સા. ॥ ૨૧ ॥
 એ ગૃહસ્થ આંહમાં સાંહમાં મેલતાં,
 હિંસ્યાં છવા રી યાવણ ।
 તેણે હિંસા સું ગૃહસ્થ ને સાધુ,
 દોતું બારી હુવે તાયણ ॥ સા. ॥ ૨૨ ॥
 કાર ઉપરાવે ગૃહસ્થ આગે,
 તે કિમ સાધુ યાવણ ।
 મધીય રે બાર મેં ઉદેશે,
 ચૌમાસી ચારિત જાયણ ॥ સા. ॥ ૨૩ ॥
 રહે વિણ પડવેહાં રહે સદા નિત,
 ગૃહસ્થ રા ઘર માંવણ ।
 એ સાધવણો રહસી કિમ ત્યારે,
 નેવે સૂતર રા ન્યાવણ ॥ સા. ॥ ૨૪ ॥

જે વિષુ પડવેલાં રહે એકણુ દિન,
 વિષુને 'ડંડ' કહ્યો માંસીકણુ ।
 નિરીય રે ફળે ઉદેશું
 તિહાં જોય કરો તહતીકણુ ॥ સા. ॥ ૨૫ ॥
 માતપિતાદિક સગા સ્નેહી,
 ત્યાંરા ઘર મેં દેખે ખાલણુ ।
 ત્યાંને પરિગરો સાધ દિરાવે,
 આ ચૌડે કુચુરે રી ચાલણુ ॥ સા. ॥ ૨૬ ॥
 સાનીકરસાધ દિરાવે રૂપિયા,
 વરત પાંચમેાં લાગણુ ।
 વહે પૂછ્યાં જૂઠ કપટ સું ખોલે,
 ત્યાં પેહિર બિગાયો સાંગણુ ॥ સા. ॥ ૨૭ ॥
 ન્યાતીલાને હામ દિરાવે,
 તિષુ રે મોહ ન મિટિયો હોયણુ ।
 વહે સાર સંભાર કરાવે ત્યાંરી,
 તે નિશ્ચય સાધ ન હોયણુ, ॥ સા. ॥ ૨૮ ॥
 અનરય રો મૂલ કહ્યો પરિગરો,
 ઠાણુંગ તીજે ઠાણુણુ ।
 તિષુ રી સાધ કરે દલાલી,
 તે પૂરા મૂઠ અચાણુણુ ॥ સા. ॥ ૨૯ ॥
 ઋતુ ઉન્હાલે પાણી ઠારે,
 ગૃહસ્થ રા હામ મજારણુ ।
 મનમાને જળ પાછા સૂપે,
 તે શ્રી જિન આજા બારણુ ॥ સા. ॥ ૩૦ ॥

ગૃહસ્થે રા ભાજન મેં સાધુ,

છમે અસખાદિક આહારછ ।

તિષ્ઠ ને ભિષ્ટ કહ્યો દશવૈકલિક મેં,

છઠા અધ્યયન મઝરછ ॥ સા. ॥ ૩૧ ॥

કેઈ સાંગ પહિર સાધવિયાં જાણે,

પિષ્ઠ ઘટ માંહિ નહોં વિવેકછ ।

આહાર કરે જડ જડે કિંવાડ,

વણે દિન માહિ વાર અનેકછ ॥ સા. ॥ ૩૨ ॥

કરડે માતરે ગોચરી જાવે,

જળ આડા જડે કિંવારછ ।

વણે સાધાં કનૈ આવે તોહી જરને,

ત્યારોં બિગર ગયો આચારછ ॥ સા. ॥ ૩૩ ॥

સાધવિયાં ને જડણો આડ્યો,

તે શીલાદિક રાખણ કાજછ ।

ઘોર કામ જો જડે સાધવી,

તિષ્ઠ છોડી સંજમ લાજછ ॥ સા. ॥ ૩૪ ॥

આવસગ માંહિ હિંસા કહી જડિયાં,

આલોપણ ખાંતે તાહિછ ।

મન કરને જડણો નહિ વંછે,

ઉત્તરાધ્યયન પેંતીસમાં માંહિછ ॥ સા. ॥ ૩૫ ॥

ઐવધ આઠ ઢે વહિરી આણે,

કેઈ વાસી રાખે રાતછ ।

તે જાય મેલે ગૃહસ્થરા ઘર મેં,

પછે નિવ લાવે પરબાવછ ॥ સા. ॥ ૩૬ ॥

આપ રો થકો ગૃહસ્થ ને સૂંપે,
જો મોટો દોષ પિછાણુલ ।

વલે બીજો દોષ વાસી રાખ્યાં રો,
તીજો અજેણુ રો નણુલ ॥ સા. ॥ ૩૭ ॥

વલે ચોથો દોષ પૂછ્યાં જૂઠ મોલે,
વાસી રાખ્યો ન કહે મૂઢલ ।

કેંઈ લેખધારી છે જોડવા ભાગલ,
ત્યારે જૂઠ કપટ છે ગૂઢલ ॥ સા. ॥ ૩૮ ॥

ઐષધ આદ દે વાસી રાખ્યાં,
વરતાં મેં પડે વધારલ ।

કલ્પો દશવૈકાલિક તીજે અધ્યયને,
વાસી રાખે તો અણુચારલ ॥ સા. ॥ ૩૯ ॥

કેંઈ આધાકરમી પુસ્તક વહિરે,
વલે તેહિજ લીધાં મોલલ ।

તે પિણુ સાદમાં આણ્યાં વહિરે,
ત્યારે મોટી નણુજ્યો પોલલ ॥ સા. ॥ ૪૦ ॥

કેંઈ આપ કને દીક્ષા લે તિણરે,
સાની કર મેલે સાજલ ।

પુસ્તક પાનાદિક મોલ વિરાવ,
વલે કુણુ કુણુ કરે અકાજલ ॥ સા. ॥ ૪૧ ॥

ગચ્છવાસી પ્રમુખ આજ્ઞા સં,
વિખાવ સૂતર નણુલ ।

પદિકા મોલ કરાય પરત રો,
સંચકર દિરાવે આણુલ ॥ સા. ॥ ૪૨ ॥

રૂપિયા મેહલાવે ઔર તણે ઘર,
 ઇસડો સૈઠો કરે કામણ ।
 તે પિણ હાથ પરત આયાં વિન,
 દીક્ષા રે મૂડે તામણ ॥ સા. ॥ ૪૩ ॥
 પછે ગચ્છવાસી વિકલાં સૂં ડરતાં,
 પરત લિખે દિન રાતણ ।
 છવ અનેક મરે તિણ લિખતાં,
 કરે ત્રસ યાવર રી ઘાતણ ॥ સા. ॥ ૪૪ ॥
 ઇણ વિધ સાધુ પરત લિખાવે,
 તિણ સંયમ દીધો જોયણ ।
 તે દયા રહિત છે એહવા દુષ્ટી,
 તે નિશ્ચય સાધ ન હોયણ ॥ સા. ॥ ૪૫ ॥
 ઇકાય હણીને પરત લિખી તે,
 આધાકરમી લણણ ।
 તેહિજ પરત તો સાધુ વહિરે,
 તો ભાગલ રા એહનાણણ ॥ સા. ॥ ૪૬ ॥
 તે તેહિજ પરત ટોલા મેં રાખે,
 આધાકરમી લણણ ।
 સામિલ હુવા તે સઘલા દૂખા
 તિણમે શંકા મત આણણ ॥ સા. ॥ ૪૭ ॥
 આધાકરમી રા લેવાય રૂઠે તો,
 ઉત્કૃષ્ટો કાલ અનન્તણ ।
 તે રહિત કહ્યો તિણ સાધુ ને,
 ભગવતી મેં ભગવન્તણ ॥ સા. ॥ ૪૮ ॥

કેાઈ શ્રાવક સાધ સમીપે' આજે,

હરપે વાંદે પગ આવળ ।

જદ સાધુ હાથ દે તિણુ રે માથે,

આ ચોડે કુંચરૂ રી ચાલળ ॥ સા. ॥ ૪૬ ॥

ગૃહસ્થ રે માથે હાથ દેવે તો,

ગૃહસ્થ જરોબર જાણળ ।

એહવાં વિકલાં ને સાધુ સરથે

તે પિણુ વિકલ સમાનળ ॥ સા. ॥ ૪૭ ॥

ગૃહસ્થ રે માથે હાથ દિયો તિણુ,

ગૃહસ્થ સૂં કીધો સંભોગળ ।

તિણુને સાધુ કિમ સરધીને,

લાગો ભોગ ને રોગળ ॥ સા. ॥ ૪૮ ॥

દશવૈકાલિક આચારાંગ માંહી,

વલે ભોવો સૂત્ર નિશીવળ ।

ગૃહસ્થ ને માથે હાથ દેવે

આ પ્રત્યક્ષ ઉન્ધી રીતળ ॥ સા. ॥ ૪૯ ॥

ચેલા કરે તે ચોર તણી પરે,

કંગ પાસીગર જ્યૂં તામળ ।

ઉજળક જ્યૂં તિણુ ને ઉચકાવે,

લે જાય મૂટે ઓર ગામળ ॥ સા. ॥ ૫૦ ॥

આછો આહાર દિખાવ તિણુ ને,

કપડાદિક મહીં દેખાયળ ।

ધત્યાદિક લાલચ લોભ જતાવે,

લોલા ને મૂટે જરમાયળ ॥ સા. ॥ ૫૧ ॥

ધણુ વિધ ચેલા કર મત ણાંધ્યો,
 તે ગુણુ વિન કેરો લેખણી ।
 સાધ પણાં રો સાંગ પહિર ને,
 લારી હુવે વિશેષણ ॥ સા ॥ ૫૫ ॥
 મૂંડ મુ'ડાય લેલો દીધો,
 ત્યાં સૂં પલે નહીં આચારણ ।
 ભૂખ તૃષા પિણુ સમણી ન આવે,
 જદં લેવે, અમુધ પિણુ આહારણ ॥ સા. ॥ ૫૬ ॥
 અનલ અજોગ ને દીક્ષા દીધાં,
 તો આરિત રો હુવે ખણ્ડણ
 નિશાંધ ર ઉદેશૈ ધગ્યાર મેં,
 ચૌમાસી રો હંડણ ॥ સા. ॥ ૫૭ ॥
 વિવેક વિકલ બાલક બૂઢા ને,
 પહિરાવે સાંગ સિતાખણ ।
 ત્યાંને જીવાદિક પદારથ નવ રા,
 જાળક ન આવે જાળણ ॥ સા. ॥ ૫૮ ॥
 શિખ્ય કરણો તો નિપુણુ બુધ વાલો,
 જીવાદિક જાણે તાહિણ ।
 નહીંતર એકલ રહણો ટોલા મેં,
 ઉત્તરાધ્યયન જતીસમાં માંહિણ ॥ સા. ॥ ૫૯ ॥
 કેઈ રડે લીપે હાવાં સૂં યાનક,
 તે પિણુ દગલિયા ફટણ ।
 દંધરો કામ કરે તિણુ સાધુ,
 પાડી લેખ માંહે ફટણ ॥ સા. ॥ ૬૦ ॥

જો દડે લીધે ધ્યાનક ને સાધુ,

તિષ્ઠુ શ્રી જિષ્ઠુ આજ્ઞા ભંગલ ।

તીજ વરત રી તીજ સાવના,

તિહાં વરજ્યો દશમેં અંગલ ॥ સા. ॥ ૬૧ ॥

છતી સાધવિયાં છે ટોલા મેં,

વડે કારણુ ન પડ્યો કોયલ ।

તો પિણુ દોય સાધવિયાં કરે ચેમાસો,

એ દોય ઉઘાડો જોયલ ॥ સા. ॥ ૬૨ ॥

દોય સાધવી કરે ચેમાસો,

તે જિન આજ્ઞા મેં નાહિંલ ।

ત્યાંને વરજ્યો છે બ્યવહાર સૂતર મેં,

પાંચમા ઉદેશા માંહલ ॥ સા. ॥ ૬૩ ॥

કારણુ વિના એકલી સાધવો,

અસણાદિક વહિરણુ ભયલ ।

વડે ઠરઠે પણ એકલડી ભાવે,

તે નહિં છન આજ્ઞા માંયલ ॥ સા. ॥ ૬૪ ॥

વડે એકલડી તે રહ્યો વરજ્યો,

ધ્યાનદિક જોત અનેકલ ।

બહુતકદ્દપ રૂં પાંચમે ઉદેશે,

તે સમજો આજુ વિવેકલ ॥ સા. ॥ ૬૫ ॥

કુશુર એહવા દીણુ આચારી,

સાધાં સૂં દે બિડકાયલ ।

આપ તણાં કિરતમ સૂં ઠરતાં,

જિન મારગ દિયો છિપાયલ ॥ સા. ॥ ૬૬ ॥

પસડાં કુશુરાં ને શુર કર માને,
 ત્યારે અભિન્તર મેં અન્ધકારજી ।
 શુર મેં ખોટ પાય અરાની,
 તે આજ્યા જનમં બિગારજી ॥ સા. ॥ ૬૭ ॥
 અશુભ કમં જ્યારે ઉદય હુવા જળ,
 ઇસડા શુર મિલિયા આયજી ।
 દગ્ધબીજ હોય જાળક જૂડા,
 પછે ચિહુંગત ગોતાં ખાયજી ॥ સા. ॥ ૬૮ ॥
 ઇમ સામલ ઉત્તમ નર નારી,
 છોડો કુશુરનો સંગજી ।
 સતશુર સેવો મુખ આચારી,
 દિન દિન ચઢતે રંગજી ॥ સા. ॥ ૬૯ ॥
 આ સજ્જાય કરી કુશુર ઓલખાવજી,
 શહર પીપાડ મઝારજી ।
 સંવત અઠારે ને વરસ ચોંતીસ
 આસો જ સુદી સાતમ બુધવારજી ॥ સા. ॥ ૭૦ ॥

॥ દોહ ॥

કેઇ લેખધારી ભૂલા ઘડા, કર રહ્યા કૂડી તાણ ।
 અમત બતાવે સાધુ રે, તે સુતર અરથ અજાણ ॥ ૧ ॥
 ત્યાં સાધપણો નહીં ઓલખ્યો, ભુત જામ ગિંવાર ।
 સર્વ સાવધ ત્યાગ્યો મુખસૂ કહ, વલે પાપરો કહે આગાર ॥ ૨ ॥
 એહવા લેખધારીને અમત ખરી, પણ સાધુને ઇમત નકાય ॥ ૩ ॥
 અહાર પાણી કપડાદિ ઉપર, ઉવે સદા રહ્યા મુરઝાય

-ચ્યાર ગુણઠાણા ઇમત કરી, ત્યાં ન દીસે મૃત દિગાર. ॥
 દેશ મત ગુણઠાણા પાંચમે, આગે સરવમતી અણગાર ॥
 જો સાધાં રે ઇમત હુવે, તે સર્વ મતી કુણ હોય ॥
 ત્યાંસાંભાવ ભેદ પ્રગટ કરે, તે સાંભલજ્યો સહુ કોય ॥૫॥

॥ ઢાલ પાંચવી ॥

(આ અનુક્રમ્પા જિન આજ્ઞામે - એ દેશી)

ઐવીસમાં શ્રી વીર જિનેશ્વર,
 નિરદોષ આહાર આણીને ખાયો ॥
 સુધ પરિણામ ઉદરમે ઉતારયો,
 તિલ્લમાંહી મુરખ પાપ બતાયો ॥
 ઇણ પાખંડ મત રા નિરણું કીજો ॥ ૧ ॥
 અનન્ત ઐવીસી મુગત ગઈ તે
 આહાર વ્યાયા યા દોષણુ ટાલો ॥
 તિલ્લ માંહી પાપ બતાવે અજ્ઞાની,
 ત્યાં સગલાં રે શિર દીધો આજો ॥ ઇ. ॥ ૨ ॥
 સરવ સાવધ જોમ રા ત્યાગ કરીને,
 સરવ મતી સુધ સાધ કહાવે,
 તિરણુ તારણ પુરૂષાં રે અજ્ઞાની,
 ઇમત રો આગાર બતાવે ॥ ઇ. ॥ ૩ ॥
 ગોતમ અઠિ દે સાધ અનન્તા,
 સાવધિયાં રા છેક ન પારો ॥
 સગલાં રા આહાર અધમ માંહિ ઘાડ્યો,
 તિલ્લ આંખ મીચી ને દીધો અધારો ॥ ઇ. ॥ ૪ ॥

સાધુ રો જનમ હુવો જિણું દિનથી,
 કંઈપે તે વસ્તુ વહિરી ને લાવે ।
 તે પિણ અરિહન્ત ની આસા સૂં,
 તિણ માંહી મૂરખ પાપ જતાવે ॥ ઇ. ॥ ૫ ॥
 વસતર પાતરા રજૂ કરણારિક,
 સાધુરા ઉપધ સૂતર માંહે ચાલ્યા ।
 અરિહન્ત રી આગન્યા સૂં રાખ્યા,
 અધમ માંહે અસાની ઘાલ્યા ॥ ઇ. ॥ ૬ ॥
 શૈવકાલિક ઠાણા અંગ મેં,
 પ્રમ્ત જ્યાકરણ ઉવવાઈ માણો ।
 ધરમ ઉપધ સાધુ રા વરત મેં,
 તિણ માંહી દુષ્ટી પાપ જતાયો ॥ ઇ. ॥ ૭ ॥
 કિણ હી ગૃહસ્થ લીલોતરી ને ત્યાગી,
 જીવે ન્યાં લગ આણુ વૈરાગો ।
 સાધપણો લેખ ઇમત સરખે,
 તે વિવેક વિકલ ખાયવા કાંઈ લાગો ॥ ઇ. ॥ ૮ ॥
 અધમ જાણે લીલોતરી ખાધાં,
 તે પચખાણુ ભાગો કિણ લેજે ।
 ધર મેં ધકાં જાવજીવ ત્યાગી થી,
 ઇણ સાહમું મૂરખ કયું નહીં દેજે ॥ ઇ. ॥ ૯ ॥
 કિણ હી ગૃહસ્થ જે જે વસ્તુ ત્યાગી થી,
 તે અધમ રો મૂવ ઇમત જાણો ।
 સાધપણો લેખ સેવવા લાગો,
 તે કયું ન પાડે સિયા પચખાણું ॥ ઇ. ॥ ૧૦ ॥

ઇન્દ્ર સરઘૈ ને સુંચ ન પાલે,
 તિલુ ભાગલ રૈ છે બારી કમો
 મારગ છોડને ઉઘર પરિયા,
 સાધ આહાર કિયાં મેં સરઘૈ અધમો ॥ ઇ. ॥ ૧૧ ॥
 કરે વૈયાવચ્ચ ચેલા શુર રી,
 કમ તણી કોક તેહ ખપાવ ।
 તીય કર ગોત્ર બંધે ઉત્કૃષ્ટો,
 પિલુ શુર ને મૂરખ પાપ જતાવે ॥ ઇ. ॥ ૧૨ ॥
 દશ વીસ ચેલા પડીકમણા કરને
 શુર રી વૈયાવચ્ચ કરવા ને આવે ।
 તો શુર ને પાપ લગાય અજાની,
 દુરગત માંચ કાંચ પહોંચાવે ॥ ઇ. ॥ ૧૩ ॥
 શુર ને પાપ લાગે વૈયાવચ્ચ કમયાં,
 સૂત્રમાંહિ કઠે હી ન ચાલ્યો ।
 મૂઢમતી જીવ બારી કરમા,
 એ પિલુ ઘોચો અણહુન્તો ઘાડ્યો ॥ ઇ. ॥ ૧૪ ॥
 શુર ને પાપ સૂં લેલા કિયા મેં
 ચેલા રા કમ કટે કિલુ લેજૈ ।
 અભિન્તર કુટી ને અન્ધ થયા તે,
 સૂતર સંહુમો મૂઢ મૂલ ન દેજૈ ॥ ઇ. ॥ ૧૫ ॥
 સાધ મહિમાહે દેવે ને લેવે,
 વસતર પાતર આહાર ને પાણી ।
 તે નિષ્ણ લીધા મેં પાપ જતાવે,
 એદવી કુપાતર ગોલે વાણી ॥ ઇ. ॥ ૧૬ ॥

દાવાર ને ધમ્ સાધાં ને વહિરાયાં,
 વિષુ સાધ વહિરી હુવાં પાપ સું બારી ।
 દાવાર વિરિયા સાધ કબોયા,
 આ પિણુ સરથા કહે લેખધારી ॥ ઇ. ॥ ૧૭ ॥
 ને પાપ લાગેં સાધુ આહાર કિધામે,
 તિણુ રે પાપ રો સાજ દિયો દાતારો ।
 વિણુ રી આશ રાખેં કિણુ લેખેં,
 ભૂલા રે ભૂલા થે મૂઠ ગિવારો ॥ ઇ. ॥ ૧૮ ॥
 સાધાં તો પાપ અકારે હી લ્યાયા,
 ચોખી છે ન્યાંરી સુમતિ ને શુપતી ।
 દાવાર કને સુધ નાંચ લિયા મે,
 પાપ કઠે સું લાગો રે કુમતી ॥ ઇ. ॥ ૧૯ ॥
 શરૂ દીક્ષા દેઈ શિષ્ય કરેં તે,
 નિજરા રા લેકેં માંહેં ચાલ્યા ।
 મોહ મિથ્યાત સું બારી કરમા,
 એ પિણુ પરિગરામાં ધાલ્યા ॥ ઇ. ॥ ૨૦ ॥
 ઇકે શુલકાળેં પરમાદ કમીને,
 સાધાં રે પાત સાધે ખાવારી ।
 પૂછેં તો કહે મરે સરજ મતી છા,
 આ પિણુ ભૂત માતે લેખધારી ॥ ઇ. ॥ ૨૧ ॥
 ઇકે શુલકાળેં પરમાદ કહેતે તે,
 વિજલિયે મેતાં લાગતો ભલો ।
 રિયે કપાળ મરજન ભગ આયાં,
 વિજ મુકમલી કરેં ઉંખી તાલો ॥ ઇ. ॥ ૨૨ ॥

પ્રમાદ કહે આહાર ઉપધ સૂં,

કર રહ્યા કુબુદ્ધિ ફૂડી વિષવાદો ।

આહાર ઉપધ કેવલી પિણુ આણું,

ઠઠે ગયો ત્યારો પરમાદો ॥ ઇ. ॥ ૨૩ ॥

અપ્રમાદી કહ્યા સાતમે' શુભકાણે,

પ્રમાદ નહીં તિણુ શુભ કાણુ આગે ।

આહાર ઉપધ વે પિણુ ભોગવતા,

ત્યાં સાધાં ને પ્રમાદ કયું નહીં લાગે ॥ ઇ. ॥ ૨૪ ॥

કેવલી આચરિયો છગ્ગસ્ય આચરે,

કેવલી ત્યાગો તે છગ્ગસ્ય ત્યાગે ।

આહાર ઉપધ કેવલી જન્યું ભોગવિયાં,

તિણુ સાધા ને પ્રમાદ કિણુ વિણુ લાગે ॥ ઇ. ॥ ૨૫ ॥

સાધ આહાર કરતાં ચારિત કુચલે,

સુત પપિણુમ સૂં કટે આગલા કર્મો ।

જદ બિન્ધમતી કોઇ અવલો ભોલે,

ધણે ખાવે તો ધણે હોવે ધર્મો ॥ ઇ. ॥ ૨૬ ॥

પોહર રાત તાંત્ર સાધ બિંચે શબ્દે,

ધર્મ કયા કહે મોટે મ'ણલો ।

ઉણુ બિન્ધમતી રી સરખા રે લેખે,

આખી રાત મેં કરણો વખાણો ॥ ઇ. ॥ ૨૭ ॥

જેણા સૂં સાધુ કરે પરવેદણ,

કાટવા કર્મ આત્મ ને ઉદ્ધરણી ।

ઉણુ બિન્ધમતી રી સરખા રે લેખે,

આખો હી દિન પરવેદણ કરણી ॥ ઇ. ॥ ૨૮ ॥

મરજદા સૂં આહાર સાધાં ને કરણો,
મરજદા સૂં કરણો વખાણો ।

મરજદા સૂં પરવેહણ કરવી,
મમજો રે સમજો થે મૂઢ અયાણો ॥ ઇ. ॥ ૨૬ ॥

ઇ કારણ આહાર સાધાં ને કરણો,
ઘણો ઘણો ખાસી કિણ લેજે ।

ઇશ્વીસમાં ઉત્તરાધ્યયન મેં છે,
વલે છૂટો ઠાણો મૂંઢ કચું નહીં રૂજે ॥ ઇ. ॥ ૩૦ ॥

કૈં ધમં હોવે સાધુ આહાર ક્રિયા મેં,
તો કયાંને કરે આહાર રા પચ્ચખાણો ।

પાપ ભણી ને ત્યાગ કરે છે,
ઉત્તર પુદ્ધિ જોલે એહવી વાણો ॥ ઇ. ॥ ૩૧ ॥

સાધુ કાઉસગ મેં ત્યાગો હાલવો ચાલવો,
વલે મુખ સૂં ન જોલે નિરવધ વાણો ।

ઉચ્છ ઉત્તર પુદ્ધિ રી સરધા રે લેજે,
એ પિણ પાપ તણા પચ્ચખાણો ॥ ઇ. ॥ ૩૨ ॥

કોઈ સાધ જોતણ રા ત્યાગ કરી મૂન ચાજે
ધમં કયા માંડી ન કરે વખાણો ।

ઉચ્છ ઉત્તર પુદ્ધિ રી સરધા રે લેજે,
એ પિણ પાપ તણા પચ્ચખાણો ॥ ઇ. ॥ ૩૩ ॥

કોઇ સાધુ સાધાં ને આહાર દેવણ રા,
ત્યાગ કરે મન ઉછરંગ આણો ।

ઉચ્છ ઉત્તર પુદ્ધિ રી સરધા રે લેજે,
એ પિણ પાપ તણા પચ્ચખાણો ॥ ઇ. ॥ ૩૪ ॥

કેઈ સાધુ સાધાં રી ન કરે વૈયાવચ્ચ,

ત્યાગ કરે મન ઉછરેંગ આણે ।

ઉણ ઉલટ બુદ્ધિ રી સરધા રે લેખે

એ પિણુ પાપ તણા પચખાણે ॥ ૪૫ ॥

સાધાં મૂલુ શુણુ મેં સરવ સાવજ ત્યાગ્યે,

તિણુ સૂં નવાં પાપ ન લાગે જાણે ।

આગલાં કર્મ કાટણુ સાધાં રે,

ઉતર શુણુ છે દશ વિધ પચખાણે ।

આ સરધા શ્રી જિનવર ભાપી ॥ આકડી ॥ ૩૬ ॥

કેઈ વાસ બેલાદિક કરે સંચારે,

કેઈ સાધ કરે નિત રે નિત આહારે ।

પાપ રા ત્યાગ દોયાં રે સરિખા,

પિણુ તપ તણે છે સેદજ ન્યારે ॥ આ. ॥ ૩૭ ॥

લેણા સૂં ચાલ્યા લેણા સૂં લિખા,

લેણા સૂં બેઠા લેણા સૂં મુવંતા ।

લેણા સૂં ભોજન ક્રિયા લેણા સૂં બોલ્યા,

તિણુ સાધુને પાપ ન કહ્યો જાગવંતા ॥ આ. ॥ ૩૮ ॥

દશવિકાલિક ચાંચે અધ્યયને.

આઠમી ગાથા અરિહંત ભાળી ।

છાત્રેલ સાધુ લેણા સૂં ક્રિયા મેં,

પાપ કહે ભારીકરમા અન્દાળી ॥ આ. ॥ ૩૯ ॥

નિરવય ગોચરી ઋષેશ્વરાં રી,

મોક્ષરી સાધન ભગવંત સાખી ।
 ચૈવૈકાલિક પાંચ મેં અધ્યયને,
 ગાણુ'મી ગાયા બોલે સાખી ॥ આ. ॥ ૪૦ ॥
 સુધ આહાર ત્રિયા સાધુ સહગત જાવે,
 નિરોધાધ દિયાં જાવે સહગત દાતા
 ચૈવૈકાલિક પાંચ મેં અધ્યયને,
 પહિલા ઉદેશા રી છેહલી ગાયા ॥ આ. ॥ ૪૧ ॥
 સાત ઠમ સાધુ ઢીલાં પાડે,
 સૂજતો આહાર ઠરે તિણ કાલો ।
 ભગવતી સૂતર પહિલે શ્રુત અંધે,
 નવમો ઉદેશો જોઈ સંભાલો ॥ આ. ॥ ૪૨ ॥
 આહાર ઠરે શુર રી આગન્યા સું,
 તિણ સાધુ ને વીર કહ્યો છે મોક્ષો ।
 આરમ્ભે અધ્યયન સાતા રો જોઈ
 સાંસો કાઠો મેટો મનરો ધોખો ॥ આ. ॥ ૪૩ ॥
 ચળ રૂપ ગંધ રસ દૂરસરી,
 સાંધા રે ઈમત મૂલ ન કાંચો ।
 સૂયગદાંગ અધ્યયન અકાર મેં
 ઐર ઉવવાઈ સૂત્ર માંચો ॥ આ. ॥ ૪૪ ॥
 સાંધાં રે ઈમત કહે પાખણી,
 તિણ કુમતી રી સંગત દૂર નિવારો ।
 ઈમ સાંભલ ને ઉત્તમ નરનારી,
 સર્વ જતી શુર માયે ખારો ॥ આ. ॥ ૪૫ ॥

॥ દોહા ॥

સમદષ્ટિ આરે પાંચમે, થોડી યુદ્ધિ અલ્પ માન ।
 મિઆદષ્ટિ જોડે હુસી, બહુ ઝડ્ઝ બહુ સન્માન ॥ ૧ ॥
 સમણ થોડા ને મૂઢ ઘણા, પાંચ મેં આરે ચૈન ।
 લેખ લેખ સાધુ તણો, કરસી દૂડા ફૈન ॥ ૨ ॥
 સાધુ અલ્પ પૂજા હુસી, ઠાણા અંગ મૈ સાખ ।
 અસાધુ મહિમા અતિ ઘણી, શ્રીવીર ગયા છે જાખ ॥ ૩ ॥
 કુદેવ કુશુર કુષમ' મેં, ઘણા લોક રહ્યા બ'ધ હોય ।
 જોલખને નિરહો કરે, તે તો વિરલા જોય ॥ ૪ ॥
 સાધ મારગ છે સાંકડો, લોલા ને ખજાર ન કાય ।
 જિમ દીવે પડે પતંગિયો, તિમ પડે પગાં મેં જાય ॥ ૫ ॥
 ઘણા સાધુ ને સાધવી, શ્રાવક શ્રાવિકા લાર ।
 ઉલટા પડી જિણુ ધર્મ' થી, પડસી નરક મઝાર ॥ ૬ ॥
 મહા નિશીય મેં મેં સુણી, સુણુ વિન પારી લેખ
 લાખાં દોહાં ગમે સાવટાં, નરક પડ'તાં દેખ ॥ ૭ ॥
 લીધા વ્રત ન પાલસી, જોટી દષ્ટિ અયાણુ ।
 તિણુ દરી છે નારહી, કોણ આપ મ લેજયો તાણુ ॥ ૮ ॥
 જામમથી અવલા વહે સાધુ નાગ ધરાય ।
 સુધ કરણી થી વેગલા, તે કહ્યા દહા લગ જાય ॥ ૯ ॥

॥ ઢાલ છટ્ટી ॥

(ચન્દ્રગુપ્ત રાજા સુણે એ દેથી)

સીધા આપે સાધુ ને,
 વલે ઓર કરાવે આગે રે ।
 એહવા ઉપસરા લોગવ,
 ત્યાંને વજર કિરિયા લાગે રે ।
 તિણુને સાધુ કિમ નાહિયે ॥ ૧ ॥
 આચારાંગ ફૂલે કહ્યો,
 મહા હુબટ હોપણુ છે તિણમે' રે ।
 ને બીર વચન સવલો કરો,
 તો સાધુ પણો નહીં તિણમે' રે ॥ તિ. ॥ ૨ ॥
 સાધુ અરથે કરાવે ઉપાસરો,
 છાયો લિખ્યો ગૃહસ્થ બાલ રાગી રે ॥ તિ. ॥ ૩ ॥
 તિણુ વાનક મે' રહે તેહને,
 સાવધ કિરિયા લાગી રે ॥ તિ. ॥ ૪ ॥
 તિણુને ભાવે તો ગૃહસ્થ કહ્યો,
 કિયો આચારાંગ સાખી રે ।
 સેખધારી ધારી કહ્યો સિદ્ધાંત મે',
 તિણુ રી ભગવન્ત કાણુ ન રાખી રે ॥ તિ. ॥ ૫ ॥
 સિલ્પાતર પિણક લોગવે,
 વલે કુબુદ્ધ કેલવે કપટી રે ।

ધણી છોડ આગ્રા લે, ઓર રી,

સરસ આહારાદિક ચ લખી રે ॥ તિ. ॥ ૫ ॥

સળવો દોષણ લાગે તેહને,

નિશીથ મેં ઠંડ બારી રે ।

અણુચારી કહ્યો દશવૈકાલિકે,

ભગવન્ત રી સીખ ન ધારી રે ॥ તિ. ॥ ૬ ॥

અણુકંપા આણુ શ્રાવક તણી,

દ્રવ દિરાવણુ લાગે રે ।

ફળ કરણ ખંડ હુવો મત પાંચમે,

તીજે કરણ પાંચુ હી લોગે રે ॥ તિ. ॥ ૭ ॥

ગૃહસ્થ જિભાવણુ રી કરે આમના,

વલે કરે સાધુ દલાહી રે ।

ઐમાસી ઠંડ કહ્યા નિશીથ મેં,

વરત ભાંગ હુવો ખાત્રી રે ॥ તિ. ॥ ૮ ॥

કરે વાંસાદિક નો ભાંધવો.

વલે ક્રિયા ભીંત ના ચેળ રે ।

છાયો લીધો તેહને કહીને,

સારી કમ સેળ રે ॥ તિ. ॥ ૯ ॥

એકવી વસતી ભોગવ,

તે સાધુ નહીં લવલેયો રે ।

માસિક દડ કહ્યો તેહને,

નિશીથ રે પાંચ મેં ઉરેયો રે ॥ તિ. ॥ ૧૦ ॥

બાંધે પદાં પરચ કનાત ને,

વલે સન્નિધિ સિદ્ધી ને વાટા રે ।

સાધુ અરથે કરાવે તે ભોગવે,
 જ્યાંસા જ્ઞાનઠિંકે શુણુ નહાઠા રે ॥ તિ. ॥ ૧૧ ॥
 વાપીતો યાનકે ભોગવે,
 ત્યાં દિયા મહામન ભાંગો રે ।
 સારે સાધુ થી વેગલા,
 ત્યાં ને શુણુ વિન જાણે સાંગો રે ॥ તિ. ॥ ૧૨ ॥
 કય ચસમે વરજ્યો તે રાખિયો.
 વલે જાણે છે દોષણુ ચોરો રે ।
 પાંચમેં મત પૂરો પડયો,
 વધે જિજ્ઞ આગન્યા ના ચોરો રે ॥ તિ. ॥ ૧૩ ॥
 મૂંડસ્ય આયો દેખી મોટકા,
 હાવ ભાવ સૂં હરખિત હુવા રે ।
 ત્રિશાવણુ રી કરે આમના,
 તે સાધપણા થી જુવા રે ॥ તિ. ॥ ૧૪ ॥
 મૂંડસ્ય આયો સાધુ તેડવા,
 કપડો-વાહરાવણુ લઇ જાવે રે ॥
 ઇષ્ટવિધ વહિરે તેહ મેં,
 ચારિત કિણુ વિધ પાવે રે ॥ તિ. ॥ ૧૫ ॥
 સાહમે અપુરો લે જાવે તેડિયા
 એ દોષણુ દોનુઈ ભારી રે ।
 ચમે ટાલે કેડાયત વીરના.
 સેવ્યાં નહીં સાધ આચારી રે ॥ તિ. ॥ ૧૬ ॥
 દેવશાસ્ત્રિક મેં લીલોતરી,
 છવાં સહિત કણુ જિના રે ।

એહવા વહિરે શકે નહીં,

તે પરભવ સું નહીં બિહના રે ॥ તિ. ॥૧૭॥

એહવો અન્ન પાણી ભોગવ,

ત્યાંને સાધુ કિમ થાપીજે રે ।

જે સૂતર ને સાચો કરો.

ત્યાંને ચોરા રી પાંત મેં આપીજે રે ॥ તિ. ॥૧૮॥

ગૃહસ્થ ના સજાય ભોલ ચોકડા,

સાધુ લિખે તો દોષણુ લાગે રે ॥ તિ. ॥૧૯॥

લિખાયને અણુમોહિયાં,

દોષ કરણ ઉપરલા લાગે રે ॥ તિ. ॥૨૦॥

પહિલે કરણુ લિખ્યા મેં પાપ છે,

નો લિખ્યા દોષણુ ઉધારો રે ।

પાંચ મહાવ્રત મૃતગા,

ત્યાં સધલાં મેં પરિયા બધારો રે ॥ તિ. ॥૨૦॥

ઉપધ ભોલાવે ગૃહસ્થને,

ઓ નહીં સાધુ આચારો રે ।

પ્રવચન ન્યાય ન માનિયે,

લિયે મુગત સું મારગ ન્યારો રે ॥ તિ. ॥૨૧॥

ગૃહસ્થ ઉપધરા કરે જાનતા,

કિયા વસ્ત અકચુરો રે ।

સેવગ દુવા અંસારિના,

સાધુપણા થી દૂરો રે ॥ તિ. ॥૨૨॥

સત્તા પૂઠે પૂછાવ ગૃહસ્થ રી,

ઈવગ સેવણુ લાગા રે ।

અણચારી ઠઘો દશવૈકલિકે,
 વલે પાંચુહી મહામત ભાગા રે ॥ તિ. ॥ ૧૨૩૧-
 શ્રાવક ને વલે શ્રાવિકા,
 કરે માહોમાંહી કારજ રે ।
 સાતા પૂછે વિનો વૈયાવચ કરે,
 તિણ મેં ધર્મ પુરૂષે અનારજ રે ॥ તિ. ॥ ૧૨૪॥
 અણચાર પૂરા નહીં જોલખ્યા,
 નવ ભાંગા કિણ વિધ ટાલે રે ।
 મૂઠસ્ય ને સિખાવે સેવના.
 લીધા મત નહીં સંભાલે રે ॥ તિ. ॥ ૧૨૫॥
 કારણ પડિયાં લેણા કહે સાધને,
 કરે અમુધ વહિરણ થી થાપો રે ।
 દાતાર ને કહે નિજંરા ધણી,
 વલી થોડા જતાવે પાપો રે ॥ તિ. ॥ ૧૨૬॥
 એહવી ઉન્ધી કરે પડપણાં,
 ધણા જીવ ને ઉલટા નાખે રે ।
 અણ વિચારી ભાષા જોલતાં,
 ભારી કર્મા જીવ ન શકે રે ॥ તિ. ॥ ૧૨૭॥
 સિખ આચાર રી કરે ચાપના,
 કહે દુખમ કાલો રે ।
 હિવડાં આચાર છે એહવો,
 ઘણા દોષણ રે ન હુવે ટાલો રે ॥ તિ. ॥ ૧૨૮॥
 એક પોતે તો પાલે નહીં,
 વલે પાલે તિણ સં દેવો રે ।

દોય ગુરખ કહ્યા તેહને,
 પહિવો આચારસંગ દેખો રે ॥ તિ. ॥ ૨૯
 પાટ બાજોટ આણે અહસ્ય રા,
 પાછા દેવણ રી નહીં નીતો રે ।
 મરમદા લોપને ભોગવૈ,
 તિણ છોડી જિણુધમં રી રીતો રે ॥ તિ. ॥ ૩૦
 તિણને ઠંડ કહ્યો એક માસનો,
 નિશીથ રે ઉદેશો ખીજૈ રે ।
 ન્યાય મારગ પરપતાં,
 ભારી કરમા સુણ સુણ ખીજૈ રે ॥ તિ. ॥ ૩૧
 ॥ ઇતિ સાધુના આચાર સમ્પૂર્ણ ॥

નરકડાની શ્રી મહાનશીથ, મુત્ર રી ઠાણ
 દોહરો

દુશમ આરે પાંચમે, ધણી ગણકમણક જાન
 તેમાં લેવ ધારી મયે ઘણા, કુડકપટની જાન ॥ ૧ ॥
 તે કુતુહિ ઘણી ચલાવયે, આ સાધુના લેવમાય
 વળી દિગ્ધા પમં પરપરે, પડયે નરકમાં જાય ॥ ૨ ॥
 તેનાભોજાશ્રવકશ્રવીકા, તેમો કરે જે ટી પરપાત
 તેને કુતુહિ કલામરો ચીખવી, તેને પણ લઈ
 જશે સાથ ॥ ૩ ॥

મે નેધે કુવામાં નાંખયો, તેને દિવસ દેવીજ રાત
 જેવા ઘેર રહ્યા, દીન દીન વીશેષ મીઠ્યાત ॥૪૧॥
 નવ આંકના નવકડા, જયે નરક મઝાર
 મદાન શીવમાં મુરુયા, તે આંખલો વિસ્તાર ॥૪૨॥

ઢાઢ

આચારજ ને સાધુ સાધવી, વહી આવક સાવીકા,
 જાણો રે
 પગર નામ ધરાવીને, નરક જયે તેનો
 પંચાલો રે ॥એ વીધ જોલજો નવકડા ॥૧॥
 પંચાવન કરોડ લાખ પંચાવન, વળી પંચાવન
 હજારો રે
 પંચસો પંચાવન ઉપર, આચારજ જયે નરક
 મઝારો રે ॥એ ૦ ॥૨॥

છાસેંઠ કરોડ લાખ છાસેંઠ, વળી છાસેંઠ હજારો રે
 છાસેંઠ ઉપર, સાધુ જયે નરક મઝારો રે
 ॥એ ૦ ॥૩॥

સી-તો-તેર કરોડ લાખ સી-તો-તેર, વળી સી-તોતેર
 હજારો રે
 આતસે સી-તોતેર ઉપર, સાધવી જયે નરક
 મઝારો રે ॥એ ૦ ॥૪॥

અઠવાસી કરોડ લાખ અઠવાસી, વળી અઠવાસી
 હજારો રે
 આઠસો અઠવાસી ઉપર, સાધુ જયે નરક
 મઝારો રે ॥એ ૦ ॥૫॥

નવાણું કરોડ લાખ નવાણું, વળી નવાણું હજારો રે
નવસો નવાણું ઉપરે, ધાવીકા જશે નરક મહારો રે

॥ એન્ ॥૬॥

આચારજ સાધુ સાધવી, પદવીધર કહેવાય મહોટા રે
તે નરકે જશે આ વૈષ્ણમાં, તેના લક્ષણ ધણા

છે ખોટા રે ॥ ॥ એન્ ॥૭॥

તે જ્રમ્હ યયાં આચારથી, વળી શ્રદ્ધામાં મુજ
મીથ્યાત્વીરે

મહેરે વેશ સાધુતણો, પડુ છે ચણના ઉતરાના

સાથી રે ॥ એન્ ॥૮॥

ખાઈ પી દીવસે મુખે મુખ રહે, વળી શરીરમાં

ખન્યા છે ઝાડા રે

ગોચરી વિદાર કરે ત્યારે, જાણે રાજ્યના કુંદત

ઘોડા દોઢયા રે ॥ એન્ ॥૯॥

તે તો ફરતા વચન બોલે ધણા, વળી કુદકપટમાં

રાયે રે

અર્થો કરે તે અવશરે, જાણે નાગાઉઘાડા નાયે રે

॥ એન્ ॥૧૦॥

ન્યાય નિર્ણય કર્યા વિના, કરી રહતા ફેલ દીતુરા રે

જો મુગની અર્થો કરે તો, દગલે દગલે પડ જાય

કુશરે ॥ એન્ ॥૧૧॥

કુદકપટ કરે મન રાખવા, તે તો પેટ ખરાઈ ઠાઝે રે

જાચ.૨માં લીઝ: પડા, તો પડુ નિર્ણય મુજન

લાગે રે ॥ એન્ ॥ ૧૨॥

શુભ નામ ધરાવીને, ઠામ ઠામ અપસરા
 યાનક કરાવે રે
 હરેય ઇંદ્ર દીપ જરાવીને, છકાય જીવ
 મરાવે રે ॥ જો ॥ ૧૩ ॥
 શુભ મોટે કરાવેલા લોગવે, વધી વેધ સાધુને
 ધરીયો રે
 કાયાના જીવે મરાવતા, પીયર નામ પુરો
 પરીયો રે ॥ જો ॥ ૧૪ ॥
 પદેય જાંઘાવતા, અંદરવા પુઠીયા ને ટાટારે
 જી હાપરા લીપજી કરાવતા, તેના જ્ઞાનાદીક
 શુભ નાચારે ॥ જો ॥ ૧૫ ॥
 અપાશરાયાનક કારણે, જીવ મરાવે વારંવારે
 અપાશરાયાનક સાધુ લોગવે, તે જાય
 જન્મ જીગરારે ॥ જો ॥ ૧૬ ॥
 સાધુ થઈ ઉદેશીક લોગવે, વળી વેચાતો લેવરાવે
 આહારારે
 નીત્ય ખીક વહોરે એક ઘેરથી, તે જાયે નરક
 મજારારે ॥ જો ॥ ૧૭ ॥
 શ્રી હિતરાધેયન વીરજી, વીરના વચન સંભારે
 જે ઉદેશીકાદીક લોગવે, તે નિશ્ચય જાયે નરક
 મજારારે ॥ જો ॥ ૧૮ ॥
 ઘી, ખાંડ, તાડુ, ચાકર વેચાતા તે, બરી યુકે આડારે
 તે વદેરાવે સાધુને, તે ગર્જમાં આવશે આડારે
 ॥ જો ॥ ૧૯ ॥

ધી, ખાંડ, લાડુ, ચાકર વેચાતા લીધેલા જલ્લોરે
 વળી સાધુ કહેવાય આ લોકોમાં, તે તો પુરા
 મુદ અંજલોરે ॥ એના ૨૦ ॥

જે થેલો યતો હોય આપણો, તે તેને રાકડ
 રૂપીયા અપાવે
 પાંચમો મહાવત ભાંગીને, સાધુનો નામ ધરાવે
 ॥ એના ૨૧ ॥

જીવાદીક જલ્લો નદી, તેને પાંચ મહાવત ઉચરાવેરે
 સાધુનો વેપ પહેરાવીને, બોળા લોકોને પગે
 લગાવેરે ॥ એના ૨૨ ॥

બાળક જુદો જુવે નદી, જે આવે તેને મુટરે
 નામદારી કરવા કારણે તે તો માન મોટાઈમાં
 મુટરે ॥ એના ૨૩ ॥

વળી ચેલો કરવા કારણે, માંદિમદિ લગાઈ માંદેરે,
 ફાડા તોડા કરતા લાજે નદી, આ સાધુના
 વેપને કાઢેરે ॥ એના ૨૪ ॥

મામ નમર આમારાર મોકલવા, ઇશારા કરી
 મદરવને જોતાયેરે
 મામજલજાવે તેની કને, બીમત પાને જતાયેરે ॥ એના ૨૫ ॥
 મદરવને પાંગે વધવચ્ચ કરાવીઆ, સાધુને કદા
 અણચારેરે

દીવલરેકાઠીક ત્રાંચ અધ્યવન, કેડ જુપીવાન
 કર્યો બીચારેરે ॥ એના ૨૬ ॥

ભાગલ તુટલ તેમાં ઘણા, તેના ઢાંચા કાઢે નીકલોરે
 ને થોડા તેને છેડીયા, દેવે અણહુતા આજોરે ॥ એ૦ ॥૨૭॥
 પોતા જેવા કરવા માટે, ઉલટા દે ખોટા આજોરે
 તેને પરભવની શ્રીકર નહી, તેને જીકનો નહી
 ટાજોરે ॥ એ૦ ॥૨૮॥

મુઝ સાધુને માથે આજહે, તેના ટોળામાં
 કહેવાય સપુતોરે
 તે જીકનો નિરજો કરે નહી, તે નરક જવાના
 સુતોરે ॥ એ૦ ॥૨૯॥

જીકા આજહે તેહને, પાપચિત ન દે તે લગાદોરે
 તેની સાથે આહાર પાણી લેગા કરે, તે ડુબી
 ગયા કાલી ધારોરે ॥ એ૦ ॥૩૦॥

દેવાદેવાની કુચરેને જોખમાં, તે સાંભલળ્યો
 ચીત લાયોરે

કુક કપટ કરી પાપીયા, મુઝ સાધુથી બડ
 કાયોરે ॥ એ૦ ॥૩૧॥

દેવાદેવી દક્ષિણના જાગમાં, અણદુતો સરખ
 બતાવ્યો રે

તેમ પોતાના કૃતબ્ય ઢાંક્યા, તે જોલે છે
 મુસાવાયો રે ॥ એ૦ ॥૩૨॥

તેણે જીનરીખ ને જીનપાલ ને, ઘાલી શંખ
 મીઠી રે

૫૫ જુદોરંત જઈને જોડ્યો - ત્યાં જાણી
 દેવાદેવીને જોડી રે ॥ એ૦ ॥૩૩॥

તેમ કુચુર રેણાદેવી સરખા, શંકા સાધુની ધાલેરે
તે પોતાનાં કૃતબ્ધ ઢાંકવા, સુદ્ધ સાધુ પાથે
જતાં વારે રે ॥ એં ॥૩૪૧॥

પણ ખુદીવતે પુછી નિર્ણય કર્યો, ત્યારે જલ્દી
લીધા તેને ખોટા રે

જ્ઞાન કીધામાં એ.ટ. ઘણી, જલ્દી પાત્રી
તણા પરપોટારે ॥ એં ॥૩૪૨॥

તે રેણાદેવી સાધુ જોઇને, છનરીખ વયો ખુવારોરે
તેમ કુચુરની પ્રતીતથી, દુર્ગતી જશે મનુષ્ય
જવ દારો રે ॥ એં ॥૩૪૩॥

રેણાદેવીના કપટથી પત્તો, કુચુરનો કપટ છે
ભારી રે

પોતે કુએ જીજ્ઞાસે કુચાવે, કોણ થઇ જાય
અનંત સંગારી રે ॥ એં ॥૩૪૪॥

વેપ પડેરી સાધુ તણો, ખાયા લોકોના માલો રે
જપ તપ દીરીયા વગરના સાધુ, જની રહ્યા
દુઃખ તાણો રે ॥ એં ॥૩૪૫॥

એમ સાંભળ નર નારીઓ, છે.ટી રે કુચુર
જતાં વારે

મુખ સાધુની મેલા કરે, એ વાજવા ચાલે
જીજ્ઞાસને જાણે રે ॥ એં ॥૩૪૬॥

સંવત જાડવમે ને ત્રેસીય, જંઠ મુદ પુતમ
ચુકર વ.ગ. રે

રહી છે કુચુરની નજારી, રીવા મઃપ નવ રે. રે
॥ એં ॥૩૪૭॥

જુના, વીર શાશન તા. ૧લી ડીસેમ્બર ૧૯૩૬.
 પાનુ-૧૪૩ લખનાર શ્રી પદ્મવિજયજી મહારાજ
 દ્વરમાવે છે કે

ખાવત પીવત મોઘ જે માને
 તે સરદાર સહુ જટમાં

અર્થાત=ખાવા પીવામાં જે મોઘ માને તે મુખાંખિમાં
 સરદાર છે.

વધુ માટે જીવો જૈન સાધુ ચોપડી.

નવકંડા

દુઃખમ આરે પાંચમે, આવક ધાવીકા નામ ધરણ
 ગુણ વગર ખાલી ઠીકરા. પડ્યો નરકમાં જાય ॥૧॥

તો પણ અણચારી કુચુરે તણી, સેવા કરે દીનરાત
 તે જીકા ને સાચા કરવા ભણી, ખોટી કરેપક્ષપાત ॥૨॥

તે જન્માંધણાં ને મુલ મુઝે નદી, નગમે ન્યાય
 મારગની વાત

પાખંડ મતમાં રાખી રહ્યા, ઘટ માંડે ઘોર
 મીથ્યાત ॥૩॥

જોયા ને અણજોયા કહે, મુંડું જોલતા ન આવે શંક
 આજ દેવામાં આજણ નહી, તેની જે.લીમા છે વંક ॥૪॥

જોડવા આવક જયે નરકમાં, તેના લગ્ન
 અસ્તિ અનેક

તે યોદા જોઈ પ્રગટ કરે, તે સાંભળે સખી વીવેક ॥૫॥

વળી અનેક ઉપાય કરે ઘણા, ઘર બાણે પણ
 કરે કબુલરે
 પણ મોટથી કાકણ કહેવી દોહલી, ઘણે દુઃખ
 ઘાય બુઠો કમુલ ॥ એ ॥૧૩॥
 તેમ ભારી કર્મો કેઈ જીવડા, બોલે કુચર
 માટે જુકરે
 એને સાચા કરવા કે.શીય કરે ઘણી, ખોટા ચુચુ
 કરે પરપુકરે ॥ એ ॥૧૪॥
 અતંત સંસારથી દરે નહી, નરકે જવાનું પણ
 કરે કબુલરે
 પણ મોટથી ખોટા કહેવા દોહીલા, રહ્યા પાંખડ
 મતમાં જુલરે ॥ એ ॥૧૫॥
 કાકણને લડે મીઠ કરતા ઘણા, કદાચ રાગ
 કેળ્યા પર જાયરે
 તેમ કુચરે મટે જુઠ બોલીયા, પટે નરક
 નીમેદમાં જાયરે ॥ એ ॥૧૬॥
 પ.તે આદરિયા વેણ કુચરે દણા, દેવે દોપણ
 સખણા દાંડરે
 શુદ્ધ મ.પુને અજ દેવા યકાં, પ.પી મુત ન
 લેવે ચંકડે ॥ એ ॥૧૭॥
 શુદ્ધ મ.પુની નીલ કાંતિ, વળી નજરે જોવા
 જાને કંપરે
 દેવે વાને વેદિને કે.ક જેન, જુવે વળી પીડ
 રૂ.કે.વે ॥ એ ॥૧૮॥

પોતે કુશુરને પાકા ધારીયા, તેમાં દોષનો છેલ
 ન પાર રે
 તેથી સાધુના દોષ જોવતાં, અપકર રહ્યા મૂઠ
 ગમાર રે ॥એ૦ ॥૧૯॥
 પણ સાધુના દોષ જુવે નહી, ત્યારે ખોટા દેવે
 આજ રે
 પછી જુઠું ભોલી બકતા કરે, તેનો કોણ કાઠે
 નીકાલ રે ॥એ૦ ॥૨૦॥
 કડવો તુબડો વહોરાવ્યો સાધુને, નાગશ્રી બ્રાહ્મણી
 એકવાર રે
 તેથી રખડી સંસારમાં ઘણી, સાતે નરકમાં ખાધી
 માર રે ॥એ૦ ॥૨૧॥
 તેને નાંખવાના આજશથી, તુબડો વહોરાવ્યો
 સાધુને દેવ રે
 તેના દુઃખ મળ્યા કડવા, પામી દુઃખમાં દુઃખ
 વીશેષ રે ॥એ૦ ॥૨૨॥
 તેા સાધુની કેઃકં નીંદા કરે, વળી રાખે અવ્યંતર
 દેવ રે
 અહતા આજ રે નિશંકથી, તે તેા હુબે વળી
 વીશેષ રે ॥એ૦ ॥૨૩॥
 કોઈ દરદુ ભાલે ખોટી રીતથી, કેઃકં વાંછે
 સાધુની ઘાત રે
 કોઈ પરિસાદ દેવે વચનના, કેઃકં તપતા રહે
 દીન રત રે ॥એ૦ ॥૨૪॥

પોતે કુશુરને પાકા ધારીયા, તેમાં દોષનો છેહ
 ન પાર રે
 તેથી સાધુના દોષ જોવતાં, ખપકર રહ્યા મૂઠ
 ગમાર રે ॥એં ॥૧૯॥
 પણ સાધુના દોષ જુવે નહી, ત્યારે ખોટા દેવે
 આજ રે
 પછી કુકુ બોલી બકતા કરે, તેનો કોણ કાઢે
 નીકાલ રે ॥એં ॥૨૦॥
 કડવો તુબડો વહોરાવ્યો સાધુમે, નાગશ્રી બ્રાહ્મણી
 એકવાર રે
 તેથી રખડી સંસારમાં ઘણી, સાતે નરકમાં ખાધી
 માર રે ॥એં ॥૨૧॥
 તેને નાંખવાના આજશથી, તુબડો વહોરાવ્યો
 સાધુને દેવ રે
 તેના કુળ મળ્યા કડવા, પાત્રી દુઃખમાં દુઃખ
 વીશેષ રે ॥એં ॥૨૨॥
 તે સાધુની કોઈ નીંદા કરે, વળી રાજે અભ્યંતર
 દેવ રે
 અહતા આજ રે નિશંકથી, તે તે કુબે વળી
 વીશેષ રે ॥એં ॥૨૩॥
 કોઈ કરકુ બોલે ખોટી રીતથી, કોઈ વંછે
 સાધુની ધાત રે
 કોઈ પરિત્રાહ દેવે વચનના, કોઈ તપતા રહે
 દીન રાત રે ॥એં ॥૨૪॥

હાલ (રે છવ મોહ અનુકંપા ન આણીએ)

નવ નવ આંકના કુચુર નવકરા, તે તે જશે

નરક મઝારો રે

તેના આવક આવીકા તલો, સાંભળજ્યો વીસ્તારો રે ॥૧॥

કોદવા આવક જાણો નવકરા

પરેલા તે મગ્ગ ભુત્યા મોહનો, ચુર મારે

હજો છે છવ રે

જન્મ પમ જાણે દીસા દીધ, તેને રીધી નરકની

નીવરે ॥ એ૦ ॥૨॥

પડે. જાણે માનક અપાચરો ચુર તલો, તેની

જઈ કરે સંભાર રે

લીટાવરી ઉમેઃ ઉપર નાંખે મગ્ગને, કરે અનાંત

છવેનેઃ મગ્ગતરે ॥ એ૦ ॥૩॥

પીણી પાડે તવ. છવ મારીતો રહે લોખે માનક

અપાચરો જ્ઞપરે

તે ૧૬ કુચુર મારે નીમકારે, એ તે. માર

૧૬ છવ ૧૭,૫રે ॥ એ૦ ॥૪॥

૨.૬ ૩.૫ માનક અપાચરો. કુચુર, ૫૫,૫૬

જાણે જાણે અપાચરે

જન્મ છવ ૬૬ જે વિષદી, તે ૧૬: ૬૫:

૦૫ જ્ઞપરે ॥ એ૦ ॥૫॥

૦૦ ૦.૫૬ ૧૬૬ માનક, ૬૬ ૬૬૬

૧૬: માનક

કરે ધમશાસ્ત્ર કુટો છકાયનો, મનગમતા યાનક
 અપાશરા કરાયરે ॥ એ૦ ॥૬૧॥
 કેાઈ કરે મનુરી હાથથી, ઉંડી ઉંડી જોદાવે નીંવરે
 ઘરનો પૈસો ખર્ચી પાપીયા, છકાયના મરાવે
 જીવરે ॥ એ૦ ॥૬૨॥
 છકાય હણીને યાનક અપાશરા કરે, તેમાં ધર્મ
 જાણે નીશંકરે
 તેથી ઠામ ઠામ જગ્યા બાંધે, એહવા લાગ્યા
 કુચરેના હંકરે ॥ એ૦ ॥૬૩॥
 તેને પુછયા કેાઈ જોલે પાધરા, કેાઈ ગુહુ જોલે
 તતકાલ રે
 આવક માટે યાનક કરાવ્યો દહે, અનાખી થકા
 ભાપે અલાલ રે ॥ એ૦ ॥૬૪॥
 પુન કરાવ્યો ગુરુ કારણે, લાઝે મરનાં બાંધે આપરે
 ધર્મને ઠેકાણે ગુહુ જોલીને, બારી દુવે ચીકણાં
 બાંધે પાપરે ॥ એ૦ ॥૬૫॥
 ધર્મ ઠેકાણે ગુહુ જોલીયા, બાંધે મહાનોદની કમરે
 ચીતોર દોડા દોડી સાગર લગી, નદી પામે જીન
 વર ધર્મ રે ॥ એ૦ ॥૬૬॥
 જેમ કેાઈની મા બહેન રાકજી દુવે, તેની વાન
 સંભળ્યા પામે પીજરે
 તેને સાચો કરવઃ કેાંઈના કરે થડી, ગુહુ થકા
 પડુ થ રે પીજરે ॥ એ૦ ॥૬૭॥

વળી અનેક ઉપાય કરે ઘણા, ઘર બાણે પજ
 કરે કબુલરે
 પજ મોઢેથી ઠાકણ કહેવી હોહલી, ઘણો દુઃખ
 ઘાય જુઠો કબુલ ॥ એ૦ ॥૧૩૦॥
 તેમ બારી કમા ઠાક લવણ, ભોલે કુચર
 માટે જુઠરે
 એને આગા કરવા દોરીય કરે ઘણી, ખોટા ચુચુ
 કરે પરચુકરે ॥ એ૦ ॥૧૩૧॥
 અનંત સંસારથી હરે નદી, નરકે જવાનુ પજ
 કરે કબુલરે
 પજ મોઢેથી ખોટા કહેવા હોદીલા, રદા પાંખંડ
 મતમાં જુલરે ॥ એ૦ ॥૧૩૨॥
 ઠાકણને જાહેરે ગીજ કરતા ચકા, કલચ રાખ
 દોખ્યા ઘર જાપરે
 તેમ કુચર માટે જુઠ ભોલીયા, પટે નરક
 નીગોદમાં જાપરે ॥ એ૦ ॥૧૩૩॥
 પાતે આદરિયાં વેણ કુચર તણા, દેવે દોષજ
 અપતા દાંતરે
 શુદ્ધ મ પુને અજ રેના ચકાં, પાપી મુત ન
 તાયે ગકરે ॥ એ૦ ॥૧૩૪॥
 શુદ્ધ મ પુને નીલ કરીને, વળી નજરે ભેગા
 જાહેરે દેપરે
 તેમ જાન વેદને રેડે જાન, જુલે વળી ઈંદ
 વેદેવરે ॥ એ૦ ॥૧૩૫॥

પોતે કુચરને પાકા ધારીયા, તેમાં દેવને હેઠ

તેથી સાધુના દોષ જોવતાં, ખપકર રહ્યા મુઠ

પણ સાધુના દોષ જુવે નહીં, ત્યારે

પછી શુદ્ધ જોલી બકતા કરે, તેને

કહવો તુબડો વહોરાબ્યો સાધુને, નાગશ્રી

તેથી રખડી સંસારમાં ઘણી, સાતે નરકમાં

મારે રે ॥

તેને નાંખવાના આજશથી, તુબડો વહોરાબ

સાધુને દેવ

તેના ફળ મળ્યા કહવા, પાત્રી દુઃખમાં દુઃખ

વીશેષ રે ॥એ૦

તો સાધુની કોઈ નીંદા કરે, વળી રાખે અભ્યંતર

દેવ રે

અહતા આજ રે નિશંકથી, તે તો કુખે વળી

વીશેષ રે ॥એ૦ ॥૨૩૦

કોઈ કરડુ બોલે જોતી રીતથી, કોઈ વાંછે

સાધુની ઘાત રે

કોઈ પરિસાહ દેવે વચનના, કોઈ તપતા રહે

દીન રાત રે ॥એ૦ ॥૨૪૧

સર્વ પાખંડી મગી ગયા, વગી હોકાને રેવે
 લગાય રે
 તેને મનમમતા બોલે મણા, સાધુના વેરી કરવા
 તાય રે ॥એં ॥૨૫॥
 એવી નામઘી ધર્મ ધણી પુરી, તેનો કહેતા ન
 આવે અંત રે
 તે તો નરકમાખી છે નવકકા, તેને ઓલખાને
 બુદ્ધિવંત રે ॥એં ॥૨૬॥
 નામઘી જ્ઞાણાળી દુઃખ લોગવી, મદામુરકેલીએ
 પાખી અંતરે
 સદાવેરીની મ.કક વરતે સાધુથી, તેનો શું થયે
 બીરતનંત રે ॥એં ॥૨૭॥
 દવે રદી રદીને કેટલો રળું, કેમ બુદ્ધિવંત
 કરાને વિચાર રે
 નં નં સ.પુને મ.યે મ.ગ રે, તે તો કુળ્યા
 ક.ગી પાર રે ॥એં ॥૨૮॥
 રંદ ન.ય.ને ન.યુ કહે, તે તો નિંદા ન બોલો
 કે.ય રે
 ન.રંદને ન.યી રંદેન્દ નીરંકથી, તે પગ અવગર
 એવ રે ॥એં ॥૨૯॥
 એ તો શુભ અશુભ બોલે નહી, અ.ધવ સંવેગની
 ખખર ન કે.ય રે
 એ તો એવે તંત્ર પાખંડીને, એ તો પુત્રગ
 જીવ. જીવ રે ॥એં ॥

ઉપલોગ પરીલોગ શ્રાવક તણા, તે તો અમત
આશ્રવ માંહી રે
સેવાસેવરાવ્યા બલે બાણીયા, તેમાં ધર્મ
જાણે છે તાંહી રે ॥એં ॥૩૧॥

દેવ, ગુરુ, જોલખ્યા વીના, રહ્યા ખાલી વાદલ
જેમ ગાજ રે
વળી ધોરી યદ્ય બેઠા ધર્મના, પણ પૂરા મુઠ
અમુઠ રે ॥એં ॥૩૨॥

વળી ચરથામાં અટકે ઘણા, પણ સીધા ન
જાણે મુઠ રે
અણ વીચાર્યા ઉધા જાણે ઘણા, પણ છોડે નહી
જોડી રૂઠ રે ॥એં ॥૩૩॥

વળી કુશુરનો આચાર જાણે નહી, સરધાની
પણ ખમર ન કાય રે
લેવધારી ભાગલ તુટલ બણી, ત્રીજુતો કરી વાંટે
પાય રે ॥એં ॥૩૪॥

ધી, ખાંઠ, જોળ, શાકર, અહી રે, મોલ લેવરાવે
જાણ રે
વળી નીપતયો જાણે મત બારમે, એવા મુઠ
અપાણ રે ॥એં ॥૩૫॥

બારમે મત બાળે આપરો, સાધુને વટેરાવે લે
જોલ રે
તેની પણ સમજ પડે નહી. તેના મતમાં છે
તે ટી પેલ રે ॥એં ॥૩૬॥

દાનકે અપાશરા વેચાતા લે ગુરુ કારણે, વળી

આડે લે ગુરુ કાજરે

બારમુ યત ભાંગી સાગલ યથા, નરકમાં જશે

આવક વાજ રે ॥એં ॥૩૭૧॥

કપડા મંગિ સાધુ સાધવી, ત્યારે હાજર ન હોય

ધરમાંય રે

વેચાતું લે વહોરાવે સાધુને, ગામ પરગામથી

મંગાય રે ॥એં ॥૩૮॥

વેચાતું લાવી કપડું વહેંચીને, વળી ધર્મ જાણે

મનમાંય રે

એકવી યજ્ઞાના આવક આજીકા દુર્ગંતી પડ્યે તે

તો જાય રે ॥એં ॥૩૯॥

જમણવાર આસ તમે ધરે, માંડ ધાતળ ઉના

ખાત્રી જાણ રે

લે માધુને વહોરવવા કારણે, પાનાને ધર રાખે

આજ રે ॥એં ॥૪૦॥

વળી નેત્રી વહોરાવે માધુને, વળી જાણે

તમે મને ધર્મ રે

એકવા ૩૩૩૩. જમણવાર, મુજા તે અજાણી

જમ રે ॥એં ॥૪૧॥

૩૩૩૩ દાનકે અપાશરા વેચા રે કહે, માધુને વહોરવવા

કામ રે

હવે જાણે તે જમણવાર, તે જમ રે

૩૩૩૩ જમ રે ॥એં ॥૪૨॥

ઘણા સાધુ સાધવી જાણીને, વધારે નીપજાવે
 આહાર રે
 પછી જર જર વહોરાવે પાતરાં, તે તો જવ જવમાં
 થશે ખુવાર રે ॥એં ॥૪૩॥
 અશુદ્ધ અહાર પાણી વહોરાવીઆ, વધે પાપ
 કર્મના પુર રે
 સાધુ પણ જાણી વહોરે અસુઝતો, તે તો
 સાધપણથી દુર રે ॥એં ॥૪૪॥
 કૈંઈ આહાર વહોરાવે અસુઝતો, કૈંઈ કપડું
 વહોરાવે અશુદ્ધ રે
 દેવે યાનક અપાશરો અસુઝતો, બ્રહ્મ થયી જધાની
 બુદ્ધ રે ॥એં ॥૪૫॥
 સામાયક સંવર પોષા મઝે, કરે સાવધ જોગના ત્યાગરે
 તેમાં પણ ભાંગવને વંદણા કરે, સામાયક પોષા
 પણ ગયા ભાંગ રે ॥એં ॥૪૬॥
 એક સામાયક ભાંગે તેહને, હંડ દેવે સામાયક
 અગ્યાર રે
 તો નીત્ય સામાયક ભાંગે, તે તો ગયા જન્મારો
 દાર રે ॥એં ॥૪૭॥
 શુશ ન હે તેને પાપી કહ્યો, કેને ભાંગે તે
 મહા પાપી હોય રે
 વળી જાણે હું આવક મોટો, તેને નરક વણી
 ગતી બેધ રે ॥એં ॥૪૮॥

માને ભાગલ તુટલ ઝેડલ ભણી, વીનતી ઠરી
 રાખે યોમાસ રે
 તે પળ સાધુથી દેષ ના ધાલીયા, વખાણ સાંભલે
 તેની પાસ રે ॥એ૦ ॥
 ને તે સાધુના અવશુષ્ઠ ભોલે ધણા, તેને દુરખથી
 દેવે દાન રે
 વળી પ્રથંસા કરે તેદની, ઘણા આપે આદર
 સન્માન રે ॥એ૦ ॥
 તેને મનમાં તો સાધુ જાણે નહી, તો પળ વધારે
 તેનો આજ રે
 તે પળ વાન ચલાવવા, તેનો નિશ્ચય જાણે
 અભાગ રે ॥એ૦ ॥
 પોતે આદ્યો કુચુરૂ તેદના, શુભ જોતાવવા ઠામરે
 તે પળ દોઝના મારીયા, છુટા છુટા કરે શુભ
 પ્રામ રે ॥એ૦ ॥
 એવ. ચ.જા. ચ.રીત કરે તેદને, જે પાપ ઉરે
 ના.પ. આ. ભ.પ. અ.જ. રે
 ના.જા. અ.પ.જ.ગ. ય.પ. ચ.ગી, પરજવમાં
 ને. ગ.જ. ન.રી જ.જ. રે ॥એ૦ ॥
 ના.જા. વ.જ.જ.ગ.રી ગુ.પ.ગ. કે.પ. પ.ક. વ.જે
 રે.જા. પી.પ.ગ. રે
 ના.જા. વ.જ.જ. કરે તેદને, તેને દુ.જ. ને. ની
 વ.જ. રે ॥એ૦ ॥

જેને કુશુરથી રાગ અતી ઘણો, વળી શુદ્ધ સાધુથી
 અત્યંત દેષ રે
 ખાન્ને ખાળુ દેવાળુ તેહને, તે તે હુબ્યા છે
 વીરોધ રે ॥એ० ॥૫૫॥
 કરડો ઢંક લાગે કુશુર તણો, તેથી કરે નેની
 પક્ષ પાત રે
 તેની લીધી ટેક છાડે નહી, તેના ઘટમાં એટો
 મીથ્યાત રે ॥એ० ॥૫૬॥
 સંવત અઠારને તેત્રીશમાં, અપાઠ વદ નવમી
 રવીવાર રે
 આવક નરક ગામી છે નવકહી, જોડી રીયા
 ગામ મજાર રે ॥એ० ॥૫૭॥

કુપાત્ર તથા અપાત્રનો પરિહાર

વર્ષ ૧૧ અંક ૨૨-૨૩ થાં. ૧૬૬૬ શાગણ્ય સુદ.
 ૧૨ શુક્રવાર તા. ૨૧=૩-૧૬૪૦ પ્રવચનકાર શ્રીમદ્
 વિજય રામચંદ્રસૂરીશ્વરજી મહારાજ.

મોક્ષ ફલક હાન માટે કુપાત્ર તથા અપાત્રનો
 પરિહાર કરવાનો છે.

જૈન ધર્મ ઓળખાણ

દેશ માળવા ગામ બરનગરમાં બનાવનાર
૧૦૮ શ્રી તુલસીરામજી સ્વામી દ્વારા શ્રી ૧૦૦૮
તુલસીશ્રીજી મદારાજ જન્મ ૧૬૭૧ રીશા ૧૬૮૨ થી
૫૬ થાં. ૧૬૬૩ આશરે મુનીરાજ, ૧૫૮ મદાસની
ઠગઠ કુલપત્તા ૫૩૫ ને "પંચેન્દ્રી ચમવર્ગો તત્તત્ત
બંબચર્મ" ગુણીધરો, ચદવીદ કયાય મુકો એ બાપ
શુભેદી સંભુ-નો, પંચ મદાવય મુનો, પંચવીદાવ
પાતક જાંમનો, પંચમગીઆનીકુનો એ છત્રીમ છ
શુભચર્મ" મુજબ પાત્ર આગાર પાત્રી બધાને પગારે
ને અગરે સ.વા ૫૩૫ અખંડ અવા પાત્રના વીચ
ઉ. તે દર્શન કમ્પાઈ અવવા દર્શન ર્વા દેવ તે
પૂજી જાયે રમી.

દેશ બરેલન દેશ, પાત્ર પુ જનાય રહે
દેશ પંચે દેશ ર્વા, મુકો દેશ ર્વા
દેશન ર્વા ર્વા ર્વા, અવ ર્વા, અવ ર્વા ર્વા
દેશ ર્વા ર્વા ર્વા, અવ ર્વા ર્વા ર્વા ર્વા
દેશ ર્વા ર્વા ર્વા ર્વા ર્વા ર્વા ર્વા ર્વા ર્વા

તાકે મત દેવો, એસી અંતરાય કાર હી
તુલશી જણુંત તાકે, તેરા પંથ મતહુકી
વાકખી ન પુરી યુદ્ધી, કુદી ગપ માર હી ॥ ૧ ॥

એસી એસી વ્યથ વાત, તાણુમત પક્ષપાત
કરતે હંમેશ જાકી, છુદ્ધી ને ખીગકગૈ
તાકી મુણુવાત નહી, સાચ જુક જાચકરૈ
લોકનમાં એક, લેહતાણુ પડગૈ
એક લેહ જોલે ક્યાં, દુહપણુ જોલે ક્યાં
ત્રીજી જોર ચોથી, સજ જાજ જાજ જહગૈ
તુલશી જણુંત સમજાવે, અજ કાંકે કાંકે
સારેહી જહાન આતો, કુવે ભાંગ પડગૈ ॥ ૨ ॥

શીક્ષા લેન હેત, ને જુહસ્થ ધરજત લીજુ
આગે કોઈ રાંક, શીક્ષા માંમત દોખાત હે
તાકી જિલથ નહી, ધરમે પ્રવેશ કરે
મધ્ય જાત તાકે ચીત, અંતર દુઃખાત હે
એતી અંતરાય લી, ન કરે મુનીરાજ તાપે
તો મના કરના તો, એક જોડીચી વાત હે
તુલશી જણુંત અંત, તાંતકો વીચારે એસે
સોહી હંદુકાજ પ્રજુ, તેરાપંથ પાત હે ॥ ૩ ॥

વાટો કોઝી જોલે તાકે, કરત મનાઈ કોઈ
વો સઃપુના કસાઈ, સેમી નીચ કદબાતદે
સ્વેચ્છા નીજ જોહરી, છુટાવે સજ લોકનકુ
તેરાપંચી કોઝી તહાં, આટો નદી અવહે

૧. બીજોરી કોઈ ત્યાં, માંગતો દેખાય છે
 ૨. આ અંતરાય તેથી, ને ઘરમાં પ્રવેશે નાહી
 ૩. યુજાય તે ઘરમાંહી, દીલ બીજારીનું દુઃખાયે તાંહી
 ૪. અંતરાય જે યાય, તે સમજી મુનીને કહ્યે નાંહી
 ૫. પાપવામાં કરે કેમ મનાઈ, સમજીએ વિચારે તાંહી
 ૬. શી કહત આ, તત્ત્વને વિચારે જે
 ૭. પ્રભુ આ કાળમાં, તેરાપંથી યાય છે તે ૩
 ૮. જો ખોલે કોઈ, તેને સાધુ ને કરે મનાઈ
 ૯. સાધુ સાધુ નહિ, પણ કસાઈથી નીચ કહેવાય સહી
 ૧૦. સિંહાથી પોતાનું ઘર, જગત માંહી છુટાવે કોઈ
 ૧૧. તેરાપંથી તેમાં, આડો નહિ આવે કોઈ
 ૧૨. કુપાત્ર ભેડ, એક સરીખા ગણે નહિ
 ૧૩. કેત ક્ષેત્ર અક્ષેત્રનો, અંતર બતાવે સહી
 ૧૪. જીથી બહુંત એમ, આ તત્ત્વને વિચારે તે
 ૧૫. પ્રભુ આ કાળમાં, તેરાપંથ (તમારાંપંથ) પામે છે ૪

સમાપ્ત

પત્ર વેા કુપાત્ર એક, માત્રનો ન કરે
તામે ખેત્ર અડુ ઊખર, સો અંતર બતાતહે
તુલશી બહુત અંત, તંત કો વીચારે એસે
સોહી ઇલુકાગ પ્રમુ, તેરાપંચ પાનહે ॥૪॥

શ્લોકનું આશરે બનાવેલું ગુજરાતી

લોકને બહેકાવવા મટે, વાત કહે બતાવી એમ
તેરાપંચી દત્ત દયા, મુજાગી ઉખાટે એમ
ચાંચોનો વાટો જે દોષ, તેમાં આમ તમારે કોઈ
લેને કઈ ખેત્રે કે ન, તેમાં મતલબ પાશર દીધું
મુખા તરમ્મ, કુખી ના તેને દત્ત આપે એ કેઈ
તે, તેને તરિ આપ કે ન, આદિ બતાવત મતલબ દોષ
તુલશી બહુત અંત, તેના પુરી સમજ તરી
જેમી આવે બતાવે, તેના ઉપર મતલબ માર દોષ ૧

અ.દ. ખેત્રી વતે મુજી, પત્રપત્ર મતલબ આદિ, કે.ઈ
કરે ઉ.અ.દ. ખેત્રી વતે, જેની જુદી બતાવે મતલબ
અ.દ. ખેત્રી વતે, માત્રાગી, દત્ત, તેમજી મુખા
દત્ત બતાવે, તેજી કરે, ખેત્રી ખેત્રી, તથા તરિ પો
દત્તે આ દિવસે ઉ.અ.દ. તરિ એક દોષે તે મતલબ
આદિ મતલબ કરે એમ, મતલબ, અ.દ. કે.ઈ તેમ
જુદા, કે.ઈ ઉ.અ.દ. મતલબ, મતલબે દોષે કે.ઈ કે.ઈ
અ.દ. અ.દ. દત્ત, કુખી મતલબ પત્રે મતલબ
અ.દ. દત્ત, મુજાગી દત્ત, અ.દ. મતલબ અ.દ. ઉ

ને ભીખારી કોઈ ત્યાં, માંગતો દેખાય છે
 તેને યાય અંતરાય તેથી, ને ઘરમાં પ્રવેશે નાહી
 ને સાધુજય તે ઘરમાંહી, દીલ ભીખારીનું દુઃખાયે તાંહી
 આવી અંતરાય જે યાય, તે સમજી સુનીને કલ્પે નાંહી
 તો આપવામાં કરે કેમ મનાઈ, સમજીએ વિચારે તાંહી
 તુલશી કહત આ, તત્ત્વને વિચારે જે
 હે પ્રભુ આ કાળમાં, તેરાપંથી યાય છે તે ૩
 વાડો જઈ જોલે કોઈ, તેને સાધુ ને કરે મનાઈ
 તે સાધુ સાધુ નહિ, પણ કસાઈથી નીચ કહેવાય સહી
 સ્વેચ્છાથી પોતાનું ઘર, જગત માંહી છુટાવે કોઈ
 તો તેરાપંથી તેમાં, આડો નહિ આવે કોઈ
 પાત્ર કુપાત્ર જઈ, એક સરીખા ગણે નહિ
 ફક્ત ફેત્ર અફેત્રનો, અંતર ગંતાવે શહી
 તુલશી ભણંત એમ, આ તત્ત્વને વિચારે તે
 હે પ્રભુ આ કાળમાં, તેરાપંચ (તમારાંપંચ) પામે છે ૪

સમાપ્ત

'ધામીછની બાપા મારવાડી છે તે
 સમજવા માત્રા જોડણી વ્યાકરણના
 અન્તર્ગત ગુજરાતી ઉમંગથી ઠર્યું છે.
 બૂમ દોષ તે સુધારી વાંચવું. મેસને
 સખવું. કગે સુધારી ઉપારી.'

